

«På spore adn tapte skjargång»

*En undersøkelse av padonkienes språk
på russisk Internett i dag*

Pål Stenberg

Masteroppgave i russisk språk

Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske
språk, Det humanistiske fakultet

UNIVERSITETET I OSLO

18.05.2016

V2016
60 studiepoeng
Veileder: Jan Ivar Bjørnflaten
Kandidatnr. 9901

© Pål Stenberg 2016

«På spore adn tapte skjargång». En undersøkelse av padonkienes språk på russisk Internett i dag

av Pål Stenberg

<http://www.duo.uio.no/>

Sammendrag

Denne masteroppgaven tar for seg den russiske nettslangen kalt «padonkienes språk» – *jazyk padonkaff* – eller «*olbanskij*». Dette er en ortografisk slang som hovedsakelig går ut på å bryte alminnelige rettskrivingsnormer samtidig som ordene staves slik at de likevel gjengir vanlig uttale. Tittelen på oppgaven er i seg selv en illustrasjon på to av hovedtrekkene ved denne språkvarieteteten: en bevisst feilstaving av ord som følger uttale snarere enn ortografi, og henvisninger til åndsverk eller andre ytringer fra en felles kulturkrets. Fenomenet var på et tidspunkt ganske utbredt på den russiskspråklige delen av Internett, men det ser ut til å være konsensus om at bruken har gått betraktelig ned de senere årene.

Padonkienes språk nøytt stor oppmerksomhet i Russland i forrige tiår, men har vært gjenstand for relativt få vitenskapelige studier, og av disse igjen er det ikke mange som har gått dypt ned i materien. Videre har de fleste studiene undersøkt språkvarieteteten der man skulle vente å finne mest av den, nemlig på nettsteder der de mest iherdige brukerne av padonki-slangen samles. Jeg vil undersøke om man kan finne spor av denne språkvarieteteten utenfor disse nettstedene. Til dette formålet har jeg tatt i bruk små, enkle, hjemmelagde dataprogrammer for å samle inn tekstmateriale fra bloggplattformen LiveJournal og det sosiale mediet V Kontakte. Tekstene blir analysert manuelt, og jeg støter på en mengde problemer i arbeidet med å identifisere tilfeller av padonki-slang. Mange av disse problemene er bare overkommelige ved hjelp av mye tid og krefter, eller andre ressurser. Jeg mener å vise at studiet av padonki-slang krever en metodikk hvor dette er uunngåelig.

Takk skal dere ha

Veileder for denne oppgaven har vært professor Jan Ivar Bjørnflaten ved Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk ved Universitetet i Oslo. Han var fra første stund positiv til oppgaven og har gitt gode innspill og råd om forbedringer som jeg har prøvd å følge etter beste evne. Jeg takker ham for det. Imidlertid har jeg skrevet mange sider som jeg ikke har rukket å vise fram til Bjørnflaten i innspurten fram mot innlevering. Han kan ikke lastes for feil eller mangler som måtte finnes der.

En stor takk går også til norske skattebetalere, uten dere ville ikke denne oppgaven ha sett dagens lys, og jeg ville ikke fått den store gleden å fordype meg i mange aspekter ved det russiske språk.

Den aller største takken går til kona mi Susana, som i de siste månedene har holdt familiens kollektive hode over vannet i en ellers turbulent tid mens jeg har forskanset meg foran datamaskinen i timesvis av gangen. Tusen takk, Susana!

Forord

I denne masteroppgaven tar jeg for meg nettsjargongen *padonkaffskij jazyk*, også kjent som *olbanskij*, som til tider har vært gjenstand for stor oppmerksomhet i Russland. Betegnelsen *padonok*, en forvrengning av *podonok*, som betyr noe i retning av «jævel», har blitt brukt om en gruppe internettbrukere som skrev, eller fortsatt skriver, på et særegent vis. Tittelen på oppgaven min er i seg selv en illustrasjon på to av hovedtrekkene ved denne språkvarieteteten: en bevisst feilstaving av ord som følger uttale snarere enn ortografi, og henvisninger til åndsverk eller andre ytringer fra en felles kulturkrets. Dette vil bli gjennomgått i detalj nedenfor.

Oppgaven som sådan er skrevet for et publikum med kjennskap til russisk språk. Jeg forutsetter at for eksempel begreper som *literaturnyj jazyk*, *razgovornaja reč* og *prostorečie* er kjent. Når jeg nedenfor skriver om «standardspråket», «normert russisk», «standard uttale» og lignende formuleringer, tar jeg utgangspunkt i *literaturnyj jazyk* med ordformer slik de er oppgitt i de presumptivt mest anerkjente, nyere ordbøkene, først og fremst Ožegov og Švedova (1992) og Ušakov (2013), men også andre, som for eksempel Berkov (1994), og uttalereglene slik de er framstilt først og fremst hos Kalenčuk og Kasatkina (2001), Klimova (2014) og Malyševa og Rogaleva (2012).

Jeg har valgt å skrive alle russiske ord i eksemplene fra grunnlagsmaterialet mitt med kyrilliske bokstaver i stedet for å translitterere dem. Det mener jeg er mest oversiktlig all den stund formålet med oppgaven er å studere variasjoner i skrivemåter på russisk. Det ville komplisere ting unødig å gå veien om et fremmed skriftsystem når resultatene skal analyseres. Forfatternavn og enkelte begreper er translitterert henhold til reglene i Scando-slavica. Den russiske teksten er holdt i kursiv i brødteksten, men i normal skrift i min gjengivelse av definisjonene og i knippene med eksempler. Alle eksemplene fra grunnlagsmaterialet som er forvrengte utgaver av russiske ord, er utstyrt med sin opprinnelige form enten foran med en pil som viser retningen endringen har gått i, eller i parentes bak. Enkelte steder har jeg lagt til understreking for å markere den/de endrede bokstaven(e).

Referanselitteraturen bruker ikke en felles standard for fonetisk transkripsjon. I de passasjene hvor jeg har hentet informasjon om uttale, har jeg brukt standarden i det enkelte verk. Det går som regel tilstrekkelig klart fram hvilken uttale som beskrives uten noen nærmere forklaring, men noen steder har jeg oppgitt en alternativ transkripsjon eller beskrevet de enkelte lydene. Trykk blir bare markert der det synes nødvendig.

Litteraturlista er delt i tre: bøker, artikler og dokumenter i trykt eller elektronisk form, kilder på Internett og referanser til materialet jeg har brukt som grunnlag. De førstnevnte refererer jeg til ved å oppgi forfatterens/forfatterenes etternavn, årstall for utgivelsen og eventuelt sidetall, slik: (Hristova 2011: 143). En del av de trykte verkene er tilgjengelige på Internett, og for dem oppgir jeg i noen tilfeller URL-en i tilfelle leseren skulle ha interesse av å granske dem nøyere. Kildene på Internett blir referert til i teksten ved å oppgi navn på nettstedet og eventuelt løpenummer med romertall, slik: (Vikislovar' iv.), (sokr.ru iii.). Det har ikke alltid vært mulig å identifisere organisasjonen ansvarlig for nettstedet, så dette er ikke alltid oppgitt, men er ofte heller ikke relevant. Jeg har valgt å bruke navnet på nettstedet slik det fremgår på den aktuelle siden. Kilder på russiskspråklig Wikipedia vil således blir referert til som «Vikipedija».

Jeg har hentet grunnlagsmaterialet mitt fra kommentarer på bloggplattformen LiveJournal (LJ) og det sosiale nettverket Vkontakte (VK). For eksempler på enkeltord og -fraser oppgir jeg ikke nærmere kildehenvisning. Imidlertid har jeg gjort alle tekstene i materialet tilgjengelige som regneark (se litteraturlista). Når det gjelder hele kommentarer eller større utdrag, refererer jeg til løpenummeret i grunnlagsmaterialet, slik: (LJ 4647). For LJs del oppgir jeg URL-er til kilden i del tre av litteraturlista. Hva angår VK, synes jeg dette er problematisk av personvern hensyn. Mange av brukerne på VK oppgir en hel del personopplysninger i profilen sin og legger ofte ut bilder av seg selv. Dette behøver ikke å være en hindring for å oppgi referansene, alt ligger tross alt åpent tilgjengelig på Internett for alle som er interesserte, men den avgjørende faktoren er at mange VK-brukere er barn og bør skjermes for oppmerksomhet så langt det lar seg gjøre. Derfor bruker jeg i tilfellet VK kun løpenummeret til kommentaren i lista over alle innsamlede tekster. Lista er anonymisert, men URL-ene kan på forespørsel gjøres tilgjengelig for dem som har et aktverdig og forskningsmessig behov. Referanser til andre VK-sider som ikke er en del av grunnlagsmaterialet er også anonymisert og samlet i en egen bolk, referert til som (VK [romertall]).

Innholdsfortegnelse

1	Internett i Russland.....	9
1.1	Kort historikk.....	9
1.2	RuNet.....	10
2	Om nettspråk generelt.....	10
2.1	Språklig endring.....	10
2.2	Spredning utenfor Internett.....	12
2.3	Nettspråk i Russland.....	12
2.3.1	Kaščenity.....	14
3	Padonkaffskij jazyk/olbanskij – padonki-slang.....	15
3.1	Historikk.....	15
3.2	Beskrivelse.....	15
3.2.1	Sokolovskij.....	15
3.2.2	Berdicevskis og Zvereva.....	17
3.2.3	Hristova.....	18
3.2.4	Ordlister.....	22
3.3	Utbredelse på Internett.....	28
3.4	Spredning utenfor Internett.....	28
4	Mål og metode for oppgaven.....	29
5	Innsamling	32
5.1	Vkontakte (VK).....	32
5.1.1	Om VK.....	32
5.1.2	Innlegg kontra kommentarer.....	32
5.1.3	VKs API.....	33
5.1.4	Ytterligere avgrensning.....	33
5.1.5	Selve innsamlingen.....	33
5.1.6	Resultatsettet.....	34
5.2	LiveJournal (LJ).....	36
5.2.1	Om LiveJournal.....	36
5.2.2	Blogginlegg kontra kommentar.....	36
5.2.3	Innsamling fra LJ-serverne.....	36
5.2.4	Resultatsettet.....	40
6	Analyse av resultatene.....	40

6.1 Kategorisering.....	41
6.1.1 Nøytral kommentar.....	42
6.1.2 Andre kommentarer utenfor oppgavens interessefelt.....	43
6.1.3 Utenlandske og transkriberte kommentarer.....	44
6.1.4 Grensetilfeller.....	49
6.2 Annenhåndsanalyse.....	53
6.2.1 Vokalendringer.....	54
6.2.2 Innskutt vokal.....	60
6.2.3 Konsonantendringer.....	61
6.2.4 Innskutt konsonant.....	67
6.2.5 Gjentatt bokstav.....	68
6.2.6 Forkortelser.....	73
6.2.7 Samskriving.....	75
6.2.8 Klisjéer: ord, fraser og sitater.....	77
6.3 Faller feilstavingen innenfor padonki-definisjonene?.....	80
6.3.1 Endringer som gir lik eller nesten lik uttale.....	80
6.3.2 Endringer som gir forskjellig uttale.....	82
6.3.3 Gjentatt bokstav.....	92
6.4 En alternativ typeinndeling.....	93
6.5 Intensjon: Kan alt som svarer til definisjonen, regnes som padonki-slang.....	94
6.5.1 Ny gjennomgang.....	98
7 Statistikk.....	99
8 Konklusjon.....	104
9 Litteraturliste.....	105
9.1 Bøker, artikler og dokumenter i trykt eller elektronisk form.....	105
9.2 Internettkilder.....	108
9.3 Referanser til grunnlagsmaterialet.....	111

1 Internett i Russland

1.1 Kort historikk

Sovjetunionen ble tilkoblet Internett for første gang 28. august 1990 via Finland (Konradova og Schmidt 2014: 39). Den første tiden hadde enkeltpersoner kun tilgang gjennom visse akademiske institusjoner, og det var en høy teknisk terskel for å kunne logge seg på. Derfor besto den første generasjonen russiskspråklige internettbrukere for det meste av programmerere, i tillegg til deler av den russiske diasporaen, som logget seg på via servere utenfor Russland (Konradova og Schmidt 2014: 41–42). Fram til midten av 1990-tallet var nesten alt innhold på RuNet produsert av noen dusin brukere i Moskva og St. Petersburg – RuNet-eliten (Konradova og Schmidt 2014: 42).

Målet på utbredelsen av Internett (*Internet penetration*) i Russland, altså prosentandelen av Russlands innbyggere som har tilgang til Internett, holdt seg relativt lav fram til årtusenskiftet, da den økte kraftig:

Tabell 1: Utbredelsen av Internett i Russland 2000–2010

År	Utbredelse
2000	2 %
2003	10 %
2007	22 %
2010	46,5 %

Tall fra det russiske meningsmålingsinstituttet Fond Obščestvennogo Mnenija gjengitt hos Konradova og Schmidt (2014: 42).

Helt fram til årtusenskiftet var det menn med særlig interesse for datamaskiner som brukte Internett i Russland, men to–tre år senere hadde dette endret seg: Russlands middelklasse hadde inntatt nettet, deriblant kvinner og barn (Voronin og Čěrnyj 2004).

1.2 RuNet

Den russiske delen av Internett kalles gjerne RuNet (eventuelt Runet). Begrepet kan referere til flere forskjellige ting: den delen av Internett som befinner seg i Russland rent geografisk, den russiskspråklige delen av Internett, eller den delen som tilhører russisk kultur og tradisjon (Konradova og Schmidt 2014: 34). Formuleringen «befinner seg i Russland rent geografisk» kan forstås på flere måter, for eksempel «den delen av Internett som fylles med innhold av personer som befinner seg i Russland» eller «den delen av Internett hvis innhold ligger på internettservere i Russland». Det er praksis for å tolke begrepet RuNet som den russiskspråklige delen av Internett (Konradova og Schmidt 2014: 35), og det er også en definisjon som passer denne oppgaven godt, siden jeg skal studere russisk språk og det spiller liten rolle for mine undersøkelser hvor de som har skrevet tekstene jeg skal ta for meg, befinner seg.

Ifølge en artikkel i magasinet Itogi i september 2004 var 60–70 % av brukerne av den russiske delen av Internett på den tiden russiske borgere, mens resten logget seg på fra USA og Vest-Europa, særlig Tyskland (Voronin og Čěrnj 2004).

2 Om nettspråk generelt

2.1 Språklig endring

Det er ikke gitt at padonki-slang kan regnes som en språklig endring. Det russiske språket som sådan endres i utgangspunktet ikke av at en subkultur tar i bruk forvrengte skrivemåter av russiske ord. Men hvis man kan se på padonki-slangen som en skriftlig språkvarietet, er jo denne et resultat av en ortografisk endring, derfor mener jeg at begrepet språklig endring er relevant her.

Croft skiller mellom to prosesser i språklig endring: innovasjon og spredning (gjengitt i Berdicevskis 2014: 108). Berdicevskis selv hevder, med støtte i Maslova, at rollen til Computer-Mediated Communication (CMC) når det gjelder språklige endringer først og fremst ligger i spredning snarere enn innovasjon (2014: 108). Et eksempel er smilefjes, som mange ser på som ektefødt barn av CMC, men som man har funnet tilfeller av så langt tilbake som i 1887 (Berdicevskis 2014: 109). Denne nyvinningen har dukket opp flere ganger opp gjennom årene, men ikke fått noen videre utbredelse før introduksjonen av digital

kommunikasjon i massivt omfang. Som vi skal se senere, gjelder dette også fenomenet som er emne for denne oppgaven.

Det å finne på nye måter å skrive på er ikke noe sjeldent fenomen. I sine studier av kommunikasjonen over IRC finner Werry «en nesten manisk streben etter å produsere auditive og visuelle virkemidler i skrift» («an almost manic impulse to reproduce auditory and visual effects in writing, a straining to make written words simulate speech») (sitert i Berdicevskis 2014: 110). På den annen side, påpeker Berdicevskis, kan man se to typer fenomener som går motsatt vei: 1) mønstre i skriftlig tale som er i direkte opposisjon til muntlig tale, og 2) skriftlige virkemidler reproduisert i tale (2014: 110). Ifølge Androutsopoulos har digitale medier lagt til rette for en «diversification of writing styles and pluralisation of written language (Androutsopoulos 2011: 14).

Men det er ikke gitt at en slik skriftspråklig nyvinning overlever. Det er vanlig å anta at språklig endring på grunnlag av CMC er permanent, men det er like sannsynlig med «*rise and fall*»-mønstre (Androutsopoulos 2011: 150).

Alternative stavemåter i CMC har blitt gitt ulike navn av forskere: *graphostylistics*, *neography* og *respelling*. Med *graphostylistics* forstår Androutsopoulos avvik fra standard stavemåte uten å uttrykke muntlige språktrekk (2011: 152).

Anis lanserte følgende typologi for *neography* basert på studier av franske SMS-meldinger:

- 1) logogrammer: @, +
- 2) syllabogrammer (rebusaktige stavemåter): b4 (*before*)
- 3) fonetisk stavemåte: fransk eau --> o, moi --> mwa, sløyfing av stumme bokstaver og «consonantal skeletons»: tu, te, toi --> t

Ifølge Anis varierer bruken av *neography* med graden av samtidighet i kommunikasjonen, den sosiale relasjonen mellom samtalepartnerne og sjangeren. Forekomsten av *neography* er marginal i e-post og nyhetsgrupper, men utbredt i SMS og chat. Den kan også dukke opp andre steder, for eksempel i reklame.

Respelling betyr hos Shortis et fenomen som kan simulere talespråk, som omfatter grafiske og *kinaesthetic devices* (det må vel bety faktorer?), og som brukes til å forkorte og forenkle (Androutsopoulos 2011: 152).

Androutsopoulos' uformelle spørreundersøkelse blant 20 studenter viste at de oftere brukte emoticons/smilefjes og «skriftlig prosodi» i privat CMC enn i offentlig CMC (Androutsopoulos 2011: 145).

2.2 Spredning utenfor Internett

Et interessant spørsmål i forbindelse med skriftlige nyvinninger på Internett eller CMC generelt er hvorvidt bruken sprer seg til andre kommunikasjonskanaler. Baron hevder at CMC har så å si ingen effekt på talespråk, bortsett fra nye ord fra datasfæren (gjengitt i Androutsopoulos 2011: 146). Thurlow har funnet at det er en myte at skoleelever tar med seg «netspeak»/SMS-stil inn i skolestilene sine (gjengitt i Androutsopoulos 2011: 148). Androutsopoulos viser også til en studie av Dürchscheid og Wagner fra 2010 som konkluderer med at elevers digitale skriving utenfor skolen ikke påvirker tekstproduksjonen innenfor institusjonen (2011: 148). «Netspeak» har heller ikke gått over i andre sfærer i særlig grad, mener Androutsopoulos.

2.3 Nettspråk i Russland

Det ser imidlertid ut til å være enighet om at den russiske delen av Internett oppviser språklige trekk som man ikke finner, i hvert fall ikke i så stor grad, andre steder. Det finnes nå en «rich diversity in slang» på RuNet, i motsetning til før da det var én dominerende slang: «padonki language» (Berdicevskis og Zvereva 2014: 123). Hvorvidt folk skriver korrekt på Internett avhenger av hvor streng språkpolitikk administratorene/moderatorene på de aktuelle nettsidene fører. Samme person kan ha forskjellig språkføring på ulike nettsider avhengig av lokal policy (Sidorova 2006: 30).

Det er (minst) fire grupper av skrivende på Internett som «tillater seg ikke-normerte stavemåter», ifølge Sidorova:

- 1) padonki – selvutnevnte motkulturister som har en ideologisk motivasjon for feilstaving, jfr. «manifestet mot skrivekyndighet» (*манифест анти-граматности*) som proklamerer at de som skriver ortografisk korrekt, ikke egentlig er skrivekyndige – de har bare gode retteprogrammer. Men: mange som skriver slik er uvitende om det ideologiske grunnlaget (Sidorova 2006: 33).

- 2) «de uvitende» – folk som bryter ortografiske regler uten å være klar over det (Sidorova 2006: 36).
- 3) folk som befinner seg på et mellomnivå av skriveukyndighet
- 4) folk som i det store og hele kan skrive korrekt, men gjør enkelte ortografiske og tegnsettingsfeil. Disse er i tillegg i stand til å gjøre feil bevisst for å oppnå en viss effekt.

Baojan' lister opp følgende forskjellige kilder til eller typer av ikke-normert skriving:

- 1) ens personlige «aksent», for eksempel forekomsten av ukrainismer i russiske tekster
- 2) muntlighet og *prostorečie*
- 3) parodi/sitat – en ironisk reaksjon på manglende skrivekyndighet hos andre
- 4) uttrykk for følelser, for eksempel gjentakelse av vokal eller bruk av store bokstaver
- 5) parodi over en spesiell uttalemåte
- 6) gjengivelse av interjeksjoner
- 7) gjengivelse av engelske ord med russisk uttale, for eksempel «*nothing personal*» --> «nasing pěrsonal»

(Gjengitt i Sidorova 2006: 37–39)

Ifølge Baojan' er internettdagbøker – altså blogger – et mer språkriktig («*gramotnyj*») miljø enn chat og nettfora, fordi det der er mer stabile relasjoner mellom folk (gjengitt i Sidorova 2006: 39).

Det kan være vanskelig å skille fenomener på Internett som har Internett selv som kilde, fenomener der Internett er en katalysator, og fenomener som Internett kun virker som et spill for (Sidorova 2006: 61). Man må være forsiktig med å slå fast at lingvistiske prosesser «foregår på Internett», og heller ikke forveksle computersjargong, som har oppstått utenfor Internett, med nettsjargong (Sidorova 2006: 62).

Sidorova grupperer fenomener etter opphav slik:

- 1) trekk fra tilsvarende sjangre fra tiden før datamaskinene kom
- 2) trekk fra computer-kommunikasjon før Internett
- 3) trekk fra post-perestrojka-perioden

- 4) trekk lånt fra engelskspråklig internettkommunikasjon (eller trekk de deler)
- 5) virkelige russiske СМС-kommunikasjonstrekk (for eksempel hilsenen *доброе время суток*, bruken av *ты* til fremmede)

(Sidorova 2006: 63)

2.3.1 Kaščenity

En på flere måter beslektet gruppe med padonkiene er de såkalte *kaščenity*. Dette var et nettsamfunn som vokste fram i nyhetsgrupper på FIDO-net på slutten av 1990-tallet, omtrent samtidig som padonkiene la rammene for sitt virke (se Protasov 2005 og Nazarova 2009). Navnet stammer fra Kaščenko – navnet på et kjent psykiatrisk sykehus i Moskva i perioden 1922–94 (Wikipedia i.). I likhet med padonki-slang går kaščenity-stilen ut på skrive ord på en annen måte, men likevel beholde uttrykke stort sett den samme uttalen. Forskjellen er at endringene i kaščenity-stilen hovedsakelig består i å lage ordspill ved å integrere hebraiske eller jiddiske ord i russiske. Noen eksempler er:

гойлова (голова, av гой, som er en betegnelse på ikke-jøder i jiddisk)

поциент (пациент, av поц, et jødisk skjellsord)

Торагой (дорогой, av тора og гой)

Videre hadde kaščenity en spesiell agenda. De ønsket å sabotere meningsutvekslinger i diskusjonsgruppene og på Internett, og taktikken var blant annet å be om begrunnelse for den minste lille påstand og til slutt urettmessig anklage samtalepartneren for å være antisemitt:

А поцчему ви спгашиваете? Ви антисемит?

(А почему вы спрашиваете? Вы антисемит?)

Vi kan merke oss bruken av *z* for *p*, som tydeligvis skal herme skarring. Det er en utbredt oppfatning i Russland at skarring er karakteristisk for den jødiske delen av befolkningen¹.

1 Jeg har ikke funnet belegg for dette i vitenskapelige arbeider, ei heller i andre artikler med noen grad av autoritet, men det vrirler av hentydninger til det på Internett, for eksempel i denne diskusjonstråden: <http://forum.tr.ru/read.php?2,704085,page=all>, aksessert 25.03.2016.

Se også det russiske nasjonalkorpuset (ruscorpora.ru), der en samling anekdoter om jøder («Коллекция анекдотов: евреи (1970-2000)») byr på en rekke dialoger der *p* er byttet ut med *z*.

3 Padonkaffskij jazyk/olbanskij – padonki-slang

3.1 Historikk

Betegnelsene *padonkaffskij jazyk* og *olbanskij/albanskij* brukes stort sett noenlunde synonymt om samme fenomen (se for eksempel Berdicevskis og Zvereva 2014: 137). Jeg vil i denne oppgaven bruke termen padonki-slang der jeg ikke henviser til passasjer fra referanselitteraturen.

Denne språkvarietetet hadde sitt opphav hos tidlige RuNet-brukere, fikk «mass popularity», men så «relatively rapid disappearance», men fikk likevel varig påvirkning på den russiske digitale lingvistiske kulturen (Berdicevskis og Zvereva 2014: 123). På det tidspunktet da *olbanskij* ble oppfunnet var fenomenet ikke knyttet til noen motkultur – den idéen kom senere (Berdicevskis og Zvereva 2014: 129). Det de fleste gjorde opprør mot var hverdagskjedsomheten, ikke myndighetene eller systemet.

Padonki-slangen tok først form på den nå nedlagte nettsiden fuck.ru i 1998. Brukeren Linxy begynte med fonetisk staving, og dette ble kalt L-språk (Hristova 2011: 145). Men allerede før dette, tidligere på 1990-tallet, hadde Dmitrij Galkovskij skrevet i denne stilen, som senere ble en signaturstil for grunnleggerne av nettsidene fuck.ru og udaff.com (Hristova 2011: 146).

Pavel Protasov, som har vært involvert i arbeidet med å kartlegge historien til Fidonet, mener at røttene til padonki-språket ligger et annet sted og lenger tilbake i tid, nemlig i visse Fidonet-fora i 1996–97. Mange av brukerne på disse foraene begynte senere å skrive på fuck.ru, og de tok med seg sin sjargong over til Internett (Protasov 2005).

De originale padonkiene brukte feilstaving for å unngå filtre som rensker bort banneord, men etter at «Det antigrammatiske manifest» ble publisert i 1999, fikk man en streben etter å skrive uten rådende konvensjoner (Hristova 2011: 150). Det var velutdannede russisktalende som implementerte «anti-literacy» (Hristova 2011: 150).

3.2 Beskrivelse

Jeg har valgt å ta med en relativt fyldig bolk om hvordan padonki-slang beskrives. Nedenfor har jeg tatt med tre utlegninger. Det er viktig å avgrense fenomenet mot andre typer nettslang, og det later til å ikke være fullstendig enighet om hvordan språkvarietetet skal defineres.

3.2.1 Sokolovskij

Dmitrij Sokolovskij, med nettaliaset Udav, regnes av mange som en sentral person i utviklingen av *padonkaffskij jazyk*, ved at han i 2001 opprettet nettstedet udaff.com, der denne stilen ble svært utbredt. I sin bok *Padonkienes bibel eller lærebok i albansk (Biblija*

padonkov ili Učebneg Albanskogo ezyka) lister han opp følgende kjennetegn på «padonki-stil» (Sokolovskij 2008: 47):

- 1) Intendert forvrengning av russisk ortografi
- 2) Utstrakt bruk av banning (*nenormativnaja leksika*)
- 3) Utstrakt bruk av klisjéer – ord og uttrykk hvis betydning bare er kjent for en engere krets
- 4) Lek med orddannelser
- 5) Sitater fra og parodier over utdrag av kjente tekster og filmer

Tekster som er skrevet i henhold til punkt 1), der forfatteren leker med og bryter russiske skriveregler, kaller Sokolovskij «orfo-art» og oppgir følgende regler for dette (2008: 49–50):

A) Morfologisk prinsipp erstattes med fonetisk

Det vil si: Skriv ordet slik det uttales, f.eks.:

упавший --> упафшый

что ли --> штоле

жена --> жына

Dette gjelder først og fremst konsonanter som avstemmes og vokaler i trykksvak posisjon som reduseres. I henhold til denne regelen vil former som

в газету --> *ф газету

в руку --> *ф руку

være feil, siden preposisjonen i disse eksemplene etter gjeldende russiske uttaleregler ikke skal avstemmes.

B) Brudd på det fonetiske prinsipp

Her er parolen ifølge Sokolovskij: Skriv det du ikke hører. Oppfordringen er noe misvisende, for poenget er ikke nødvendigvis å skrive bokstaver som man ikke hører når ordet blir uttalt, men å bruke bokstaver som bryter med rettskrivingsreglene, men som reflekterer normal uttale av ordet når det leses. Slik sett kan man si at regel 2) er den samme som regel 1), med den forskjellen at regel 1) gjelder ord der skriftnormen ikke gjenspeiler lydbildet nøyaktig hvis man kun tar for seg bokstavens primære lyd (altså uten å blande inn konsonantassimilering og vokalreduksjon), mens regel 2) gjelder ord hvor bokstavene passer uttalen godt, men som man kan skrive på en annen måte og samtidig gjengi uttalen riktig. Det er ikke snakk om å legge til bokstaver som fører til at ordet ser ut til å ha en annen uttale enn den som er standard. Eksempler:

сатана --> сотона

черепашка --> чирипажко

школьник --> школьнег

привет --> превед

C) Brudd på regel om særskrivning (altså samskriving)

Denne regelen gjelder særlig preposisjoner og nektelsen не (som staves ни), men åpner for at hele setninger kan skrives i ett. Eksempler:

не требует --> нитребует

до свидания --> дасвиданья

не осилил --> ниасилил

D) Reelle fonetiske prosesser uttrykt i skrift

Regressiv assimilering pluss sammentrekning til affrikat:

адский --> ащкий

Dette prinsippet omfatter alle refleksive verb:

ошибиться --> ашыбицца

боится --> баицца

E) Joterte vokaler skrives med й

ни хуя --> нихуйа

жирная --> жирнайа

шведская --> шведскайа

Det er kanskje verdt å merke seg at Sokolovskij selv ikke kaller språkvarietetten *padonki-språk* («язык падонкафф») for en slang, han skriver at den tvert imot er en «stil» (2008: 45). Det springende punkt her er at «*padonki-stil*» ikke først og fremst skiller seg fra normalspråket ved egne leksemer eller nye betydninger av gamle ord. Slike finnes, men ikke i så stort omfang som for eksempel hippie-slang – som har hundrevis av egne ord og uttrykk – eller de narkomanes slang, der antallet er flere tusen (Sokolovskij 2008: 45). Imidlertid blir termen «slang» brukt av de fleste forfatterne i referanselitteraturen, for eksempel Berdicevskis og Zvereva, som kaller fenomenet «orthographic slang» (2014: 131), og jeg vil selv holde meg til dette.

Sokolovskij oppgir ikke hvilket tekstmateriale han bruker som grunnlag for gjennomgangen av hovedtrekkene i padonki-slang. Imidlertid er det grunn til å tro, på grunnlag av hans bakgrunn som tidlig *padonok* og administrator av et nettsted for *padonki*, at han for en stor del baserer seg på tekstene som er publisert på fuck.ru og udaff.com.

For å identifisere padonki-slang i praksis kan man i tillegg til Sokolovskijs definisjoner også vende seg til ordlista han har inkludert som et eget kapittel i boka (2008: 44–129). Jeg kommer tilbake til denne senere.

3.2.2 Berdicevskis og Zvereva

Ifølge Berdicevskis og Zvereva er kjennetegnene på «Olbanian» følgende:

- intendert feilstaving som følger uttale
- mye bruk av klisjéer
- lavstil
- stygt språk (foul words)
- «the declarative denial of repressive literacy»

(Berdicevskis og Zvereva 2014: 123–124)

Det finnes to hovedprinsipper for å skrive *olbanskij*:

- skriv slik ordet høres ut
- skriv det du ikke hører, men som låter likt

Eksempel: ordet «па¹донка¹ф¹ф²»

En /o/ i trykksvak stilling uttales /a/, og kan skrives derfor «a». En /v/ i utlyd blir avstemt og uttales /f/, hvilket betyr at man kan bytte ut «e» med «φ» grafisk. Disse endringene følger prinsipp 1). Siden man i russisk ikke skiller uttalen av enkel og dobbel konsonant, kan den siste bokstaven – φ – forlenges uten at det betyr at ordet har en lang /f/-lyd, i tråd med prinsipp 2) (Berdicevskis og Zvereva 2014: 130).

I tillegg er bruken av klisjéer typisk for *olbanskij*. Dette dreier seg både om ord som er rene nyskapingner, og eksisterende ord som har fått ny betydning, men oftest er det bare skrivemåten som skiller dem ut (Berdicevskis og Zvereva 2014: 131).

Maksim Krongauz skriver at det i begynnelsen var om å gjøre å bryte skrivereglene så mange ganger som mulig, men dette viste seg å være vanskelig, så man gikk over til å gjøre kun noen feil (Berdicevskis og Zvereva 2014: 132).

3.2.3 Hristova

«Olbanian», eller *olbanskij*, ble ikke kodifisert før Sokolovskijs *Biblija padonkov* i 2008, bortsett fra enkelte diskusjoner på nettfora (Hristova 2011: 147). *Olbanskij* ble i begynnelsen assosiert med padonki-kulturens eksperimentering med brudd på skrivereglene, men har etter hvert fått en videre betydning og viser nå til språket på RuNet generelt, skriver Hristova (2011: 145). Hristova skiller ut tre sosiolekter av *olbanskij*:

- padonki-språk
- *preved*-fenomenets språk
- «goblin's language»

(Hristova 2011: 145)

Så vidt jeg kan se kommer ikke Hristova tilbake til tredje punkt i denne lista. Det er kun punktene om padonki-språk og *preved*-fenomenets språk hun greier ut om. Men ifølge Gusejnov skal «*gobliny*» være det padonki kalles på blogg tjenesten LiveJournal (2005: 2).

Padonki-språket er den stilen som ble kjennetegnende for tekstene på fuck.ru og udaff.com rundt årtusenskiftet (Hristova 2011: 145–146). *Preved* er den russiske utgaven av et internettfenomen som oppsto i 3. februar 2006, da John Lurie publiserte en tegning med tittelen «Bear Surprise» på bloggen dirty.ru. Tegningen er en naivistisk skildring av et elskende par som blir overrasket av en delvis antropomorf bjørn som strekker labbene i været og utbryter «surprise!». En person med nettalias Lobzz byttet senere ut ordet i snakkeboblen med «*preved*», en forvrengning av *нравem*, og etter en stund ble denne tegningen og referanser til den umåtelig populært på RuNet (Hristova 2011). Populariteten til *preved*-fenomenet gjorde at feilstaving ble både vanlig og sosialt akseptert – selv folk som aldri før

hadde drømt om å bryte standardspråkets normer, begynte å eksperimentere med alternative stavemåter (Hristova 2011: 147).

Hristova skiller mellom språkvarietetene knyttet til henholdsvis padonki-kulturen og *preved*-fenomenet. De to blir ofte forvekslet, siden de blir innlært på samme måte, nemlig ved «mnemonic absorption of existing precedents» (2011: 148), og har samme grunnleggende prinsipp, nemlig å bryte normene. Forskjellen er at *preved*-sosiolekten går ut på å skrive motsatt av standard stavemåte, mens padonki-sosiolekten i større grad går ut på å skrive som man snakker (2011: 148). For eksempel er et hovedprinsipp i *preved*-fenomenet å bytte ut ustemte konsonanter med stemte og omvendt, eller å veksle på å bruke *e* og *u*, uavhengig av om dette går på tvers av «de fonologiske prosessene i russisk» (2011: 155). Jeg er usikker på om hun med dette mener at bokstavbyttene beskriver en endret uttale av ordet, eller om hun har noe annet i tankene. Eksemplene hun gir, representerer imidlertid ingen klare brudd med gjengs uttale av ordene gitt at man følger vanlige russiske uttaleregler (se punkt I)), bortsett fra ord som får et ekstra bløtt tegn i enden og eksemplene i punkt L) nedenfor.

Reglene for olbanskij er som følger:

Gruppe 1: alternativ representasjon av bokstaver som standard russisk har spesielle restriksjoner på med hensyn til staving:

- A) Digrafisk representasjon av я/ю --> йа/йю: йазыг, выпей йаду, в партияу (også utvidet til ё: объём --> обйом)
- B) Manipulering av ё:
 - i. ё --> ёо: тёплый --> тьоплый
 - ii. чё/жё --> чо/жо: ещё --> есчо/исчо, жжёт --> жжот
- C) Endrede regler for и/ы og е/э:
 - i. и går til ы etter ш, ц, ж: животное --> жывное, пиши --> пишы
 - ii. е går til э etter ш, ц, ж: тоже --> тожэ
- D) «Fri ortografisk variasjon» over fonemet щ/сч:
 - i. ещё --> исчо
 - ii. считалочка --> щиталачка/щиталачга
 - iii. begge kan eventuelt skrives med ш: ещё --> ышо
- E) Adjektivendelsen i m. Gen. -ого --> -ава/-ова/(-ово):
 - i. нашего родного языка --> нашива раднова изыка
 - ii. на него --> на нево/ниво
- F) staving av и etter к/г følger vanlige regler:
 - i. китайцы --> китаицы
 - ii. богиня --> багиня

Gruppe 2: vokalreduksjon, assimilering og avstemming av utlydende konsonanter:

- G) Vokalreduksjon: о --> а, я/е --> и i trykksvake stavelser:
 - i. однозначно --> адназнача
 - ii. язык --> изык
 - iii. креатив --> криатиф(ф)
- H) Nøytralisering av stemthet/ustemthet:

I standard russisk er det obligatorisk med avstemming av konsonanter i utlyd og

assimilering av stemthet/ustemthet inni ord og mellom prefiks/preposisjon og etterfølgende ord. Dette uttrykkes sjelden i skrift etter gjeldende normer, i motsetning til i *olbanskij*:

- i. мозг --> моск
- ii. ошибки --> ашипки
- iii. в конце-концов --> фканце-канцоф

I) Anti-ortografisk staving: å bytte ut etymologisk korrekte former med former med fonetisk staving og omvendt

- i. писать --> песать/пейсать
- ii. симпатичный --> семпотичный
(her er det sammenfall med skrivemåter som har forbindelse med *proved-* fenomenet: bytte av stemte/ustemte konsonanter og i/e)

Gruppe 3: forenklinger og nyskapninger:

J) ortografisk forenkling av konsonantgrupper:

- i. -ться --> цо/ццо/ца/ця
- ii. тс --> ц; отстой --> ац(ц)той

K) forskjellige typer forkortelser:

- i. пятьдесят --> пиисяд
- ii. всё равно --> сиравно

L) staving av preposisjonen в som ф (eller sjeldnere: andre instanser av в):

- i. в отставку --> ф аццтафку
- ii. в Зайчика --> ф Зайчега
- iii. давай! --> таффай!

M) tilføyning av ь på slutten av ord:

- i. ofte for å hindre avstemming av utlydende stemt konsonant: кто есть кто тут? --> кто еськто тудь?
- ii. eller for å indikere utenlandsk uttale av russiske ord: я рыдал --> я рыдаль (bløtt tegn – ь – kan også brukes til dette formålet: я рыдаль)
- iii. Ъ er et symbol som peker tilbake til tiden etter perestrojkaen da tegnet ble brukt i unormerte sammenhenger, jamfør nettavisen Коммерсант – Коммерсантъ.
- iv. Ъ kan brukes for å fjerne tabuene som hefter ved banneord: хуй --> хуйь.

N) doble konsonanter:

- i. vanligvis -фф-: автор --> аффтар, подонков --> падонкафф, креатив --> криатифф
- ii. men også andre: с вами --> свамми, помощ --> помощц

Дette skjer hovedsakelig «for emotive reasons».

(Hristova 2011: 151–157)

Hristova skiller ut morfologiske endringer i tillegg til de fonologiske (2011: 157). Dette dreier seg om følgende endelser:

- -чик --> -чег: зайчик --> зайчег, красавчик --> красавчег
Disse ordene kan få flertallsformer som *зайчегу*, *красавчегу*, noe som er i strid med prinsippet om lik uttale som i standardpråket. Bokstaven г vil i flertallsformen av ordet

ikke lenger stå sist, dermed vil den heller ikke avstemmes til /k/ etter gjeldende regler. Derfor kan man snakke om en morfologisk endring.

- -ник --> -нег: мобильник --> мобильнег
- -ся --> цо/ца i infinitiv og presens, -со i fortid:
 - бьётся --> бьётся
 - понравился --> понравелсо
 - ошибся --> ашибсо

Det har i tillegg funnet sted en semantisk utvikling der en del uttrykk har fått nytt betydningsinnhold:

- аццкая сотона (av адский сатана) – et uttrykk for ideologiske forskjeller
- морозиш (av морозить) – et uttrykk for uenighet med samtalepartnern, antonym til жжош (жжётся)

Noen uttrykk har også endret seg fonologisk:

- дапох (av да по хую всё) – uttrykk for likegyldighet
- хуясе (av ни хуя себе) – uttrykk for total overraskelse

(Hristova 2011: 158)

Hristovas konklusjon på denne utlegningen er at «[...] padonki favor the opposite-to-standard-Russian conventions rather than restricting themselves to the write-as-you-speak principle, as previously assumed» (Hristova 2011: 160).

Det er vanskelig å få tak i hvilken sosiolekt Hristova mener når hun trekker frem forskjellige trekk ved *olbanskij*. Gjennom artikkelen går begrepene rett som det er over i hverandre. Det blir ikke mindre forvirrende når vi får lese at bruken av termen *olbanskij* har spredt seg «outside of the *padonki* realm, referring to the language of RuNet as a whole or other non-standard language varieties on the RuNet, more specifically» (2011: 145). Begrepet *olbanskij* kan med andre ord henvise til mange typer språkføring på Internett. Men det synes ganske klart at Hristova i sin utlegning konsentrerer seg om *padonki*-slang og *preved*-slang. Det hun kaller «goblin's language», som hun skriver at hun skal ta opp senere, er ikke å finne senere i artikkelen. Som nevnt er det ikke helt på det rene hva som i bunn og grunn er forskjellen på *padonki*-slang og *preved*-slang. Det eneste skillet Hristova trekker er at man i *preved*-slang har en sterkere tendens til å skrive «opposite to standard Russian» (2011: 148), men dette er jo for såvidt også et trekk ved *padonki*-slang.

Hristova beskriver så vidt jeg kan se ikke hvordan hun har gått fram for å velge ut tekstmaterialet hun har analysert. Det går heller ikke fram om hun har drevet noen systematisk innsamling fra et sett med mer eller mindre klart avgrensede kilder. Imidlertid er det klart at

Hristova har tatt for seg både blogginnlegg og kommentarer på LJ-bloggen http://community.livejournal.ru/ru_preved² (Hristova 2011: 148).

Eksemplene hun bruker i artikkelen har som regel ingen kildehenvisning, de få referansene hun oppgir omfatter blant andre en side fra et diskusjonsforum³, eksempler hentet fra en annen artikkel om emnet (2011: 159) og en padonki-ordbok på Internett. I fotnoten opplyser Hristova: «For all examples, cf. <http://med-preved.narod.ru/dictionary.htm>» (2011: 158). Dette kan bety både «alle eksemplene i artikkelen» og «alle eksemplene i dette avsnittet». Enten har altså eksemplene i artikkelen som sådan ukjent opphav, eller så er alle hentet fra nevnte nettordliste. Jeg vil ta for meg denne ordlista nærmere i neste bolk.

3.2.4 Ordlister

Det finnes mange ordlister over padonki-slang og *olbanskij* forskjellige steder på Internett og utenfor. For å identifisere padonki-slang kan disse brukes som referanse i tillegg til definisjonene som er beskrevet ovenfor. Definisjonene fanger nemlig ikke opp alle aspektene ved *olbanskij*, tydeligvis. Ordlistene inneholder for eksempel noen ord som ikke har avvik i stavemåten, samt en del forkortelser og akronymer. Disse er ikke behandlet i definisjonene ovenfor.

Jeg har valgt å se nærmere på tre slike ordlister. Den første er Sokolovskijs «Slovar' albanskogo ezyka ili ezyg padonkaf» (2008: 44–129), som nevnt ovenfor, den andre er ordlista som Hristova refererer til (med-preved.narod.ru i.), og til slutt vil jeg trekke frem ordlista over padonki-ord og -uttrykk på Vikislovar' (Vikislovar' i.). For enkelhets skyld vil jeg referere til dem som henholdsvis Sokolovskijs liste, preved-lista og Vikislovar'-lista.

De tre listene ser ut til å være for en stor del sammenfallende. Preved-lista skal da også være basert på opplysningene om padonki-slang på Wikipedia. Faktisk er preved-lista nesten en nøyaktig kopi av padonki-ordlista slik den forelå i den russiskspråklige Wikipedia-artikkelen om *Žargon padonkov* pr. 12.06.2006 (Vikipedija ii.), dagen før nettstedet som preved-lista ligger på, skal ha blitt opprettet (med-preved.narod.ru ii.). Vikislovar'-lista er en stadig oppdatert versjon av ordlista som startet i Wikipedia-artikkelen om *Žargon padonkov*.

2 Bloggen har skiftet adresse til <http://ru-preved.livejournal.com/>, aksessert 02.04.2016

3 <http://forum.bel-net.ru/index.php?showtopic=27890&st=120>, aksessert av Hristova 12.12.2008 (Hristova 2011:143)

De tre ordlistene er av ulikt omfang, preved-lista har 116 punkter, dagens Vikislovar'-liste har 264 og Sokolovskijs liste 471. Det er vanskelig å fastslå nøyaktig antall ord eller fraser i ordlista, for noen av punktene inneholder flere alternative skrivemåter av samme ord eller flere beslektede fraser, mens andre ord går igjen i ulike kombinasjoner under flere forskjellige punkter:

Flere ord/fraser under samme punkt:

- Пацтулом, Пацтолом, Пацталом, Патсталом [...]
- Фтопку!, Ф печь, Фпекло!, Фупазор, Ф Газенваген [...]

Samme ord i flere artikler:

- Аффтар жжот - одобрение; один из самых распространённых штампов. см. "Жжош"
- Аффтар песши исчо - одобрение креатива.
- Аффтар выпей йаду - неодобрение креатива.
- Аффтар убей sibя ап стену

(med-preved.narod.ru i.)

Antall oppslagsord er altså vanskelig å bestemme nøyaktig, men disse tallene gir en pekepinn om størrelsesforholdet mellom de tre ordlistene. Alle tre inneholder ord eller fraser som ikke finnes i en av eller begge de andre to listene, og alle mangler ord som finnes i minst én av de andre. Siden Vikislovar'-lista er basert på lista i Wikipedia-artikkelen, betyr det at noen punkter har falt ut i løpet av de ti årene som har gått siden juni 2006. Dette gjelder 22 punkter, blant andre:

- Гагабу - см. Бугага
- Жосско - искаженное "жестко". 1) жестоко ("Жосско отпижжэн"); 2) сильно, крепко ("Жосско фставляет"); 3) строго ("Када я гаварю жосско - миня даже паследние тупыйе кастрюли слушающца")
- Тараган (Тараганэ) - человек, человеки, люди, которых очень рад видеть.

To av disse punktene, *Гагабу* og *Тараган*, glimrer med sitt fravær også i Sokolovskijs liste. Et annet moment å merke seg er at flere av punktene i Vikislovar'-lista er nesten helt likelydende med tilsvarende punkter i Sokolovskijs liste. For eksempel er første del av

punktet «Жжош, жжот и т. п.» i Vikislovar'-lista nesten identisk med Sokolovskijs punkt «Жжош»:

Tabell 2: Punktene som omhandler oppslagsordet Жжош i henholdsvis Sokolovskijs liste og Vikislovar'-lista

Sokolovskijs liste	Vikislovar'-lista
<p>Жжош — (эрративы от глагола «жечь») — в значении «зажигать» (ярко самовыражаться). Примеры «афftar жжот» (наиболее известный штамп), «жжош», «каменты жгут», «жжошь как агнимьот». Выражает восхищение мастерством самовыражения собеседника или третьего лица (например, афftара). Иногда трактуется как ЖЖошь (то есть «зажигает в ЖЖ»), «Живо Журналишь» и т. п.) от «ЖЖ» (то есть Живой Журнал). Синонимы: жжот, Жжошь.</p>	<p>Жжош, жжот и т. п. — (эрративы от глагола жечь) — в значении «зажигать» (ярко самовыражаться). Примеры «афftар жжот» (наиболее известный штамп), «жжош», «каменты жгут», «жжошь как агнимьот». Выражает восхищение мастерством самовыражения собеседника или третьего лица (например, афftара). Иногда трактуется как ЖЖошь (то есть «зажигает в ЖЖ»), «Живо Журналишь» и т. п.) от «ЖЖ» (то есть Живой Журнал). Происходит от строки из стихотворения А. С. Пушкина «ПРОРОК» «...глаголом жечь сердца людей!». Впервые упомянуто на ресурсе www.fuck.ru в анонсе конкурса «Песатели БЕЗ пизды», где Франко Неро призывал «афftаров» «и пусть каждый жжот...».</p>

Sammenlikning av punktene for oppslagsordet «Жжош» i henholdsvis Sokolovskijs liste (2008: 71) og Vikislovar'-lista (Vikislovar' i.). Fargemarkering av teksten er lagt til av meg i ettertid for å lette sammenlikningen. Gul farge markerer tekst som ikke finnes i den andre ordlista, grå farge markerer forskjeller i formatering.

Som vi ser er første del av teksten nesten nøyaktig lik, bortsett fra enkelte forskjeller i formatering. Av historikken i Vikipedija går det fram at dette punktet i Vikislovar'-lista er uforandret i forhold til tilsvarende punkt i ordlista i artikkelen *Žargon padonkov* pr. 31.12.2007 (Vikipedija iii.), altså før Sokolovskijs bok kom ut i 2008. Det kan altså virke som at Sokolovskij har kopiert sitt punkt fra Vikipedija-artikkelen. Men det kan selvfølgelig hende at begge listene baserer seg på en annen, opprinnelig kilde.

Sokolovskijs liste inneholder mange ord som ikke foreligger i de andre ordlistene, for eksempel:

Вадительчег, Зылтрк, Куцо, Кукумбер, Мандатр, Под кат!, Сепульки, Тулая абизьяна!

Men en del av den store forskjellen i størrelse skyldes også at Sokolovskij skiller ut flere skrivemåter av samme ord som egne oppslagsord, mens de i større grad blir slått sammen i samme punkt i Vikislovar'-lista:

Tabell 3: Sammenlikning av enkelte oppslagsord og punkter i Sokolovskijs liste og Vikislovar'-lista

Sokolovskijs liste		Vikislovar'-lista
<ul style="list-style-type: none"> • жжет • Жжош • Жжошь 		<ul style="list-style-type: none"> • Жжош, жжот и т. п.
<ul style="list-style-type: none"> • Респект • Респекть 	<ul style="list-style-type: none"> • Риспегд • Риспект 	<ul style="list-style-type: none"> • Респект[ъ], респект, риспегд
<ul style="list-style-type: none"> • Ссыл • Ссылъ 	<ul style="list-style-type: none"> • Ссылка • Ссылко 	<ul style="list-style-type: none"> • Ссылка, ссылко, ссылъ, ссылго, ссылго

Sammelikning av enkelte oppslagsord i henholdsvis Sokolovskijs liste (2008) og Vikislovar'-lista (Vikislovar' i.).

Som vi ser regnes *жжет* som et olbanskij-ord hos Sokolovskij selv om stavemåten er i overensstemmelse med vanlig russisk norm. Faktisk er det flere ord i de tre listene som har normert stavemåte og finnes i standardordbøker, men likevel tydeligvis faller inn under padonki-slangen:

абзац, баян, вентилятор, гармошко, пацан, слив

De fleste av disse ordene har en annen betydning enn den ordbøkene oppgir:

Tabell 4. Diverse oppslagsord

Ord	Betydning i standardordbok	Betydning i padonki-ordliste
абзац	ny linje, avsnitt (B), innrykk, avsnitt (OŠ,U2013)	analog til <i>нуздеу</i> (S) (\approx negativt utfall, endelikt)
баян	musikkinstrument (OŠ,U2013), «knappetrekkspill» (B)	plagiat (S,V)
вентилятор	ventil, vifte (U2013), ventilasjonsinnretning (OŠ), vifte, ventilator (B)	fan, tilhenger (S,V)
гармошко	harmonika (nedsettende) (B)	se <i>баян</i> (V)
дырчатый	hullete (OŠ)	homofil (V)
пацан	gutt (B,OŠ)	en typisk padonok (S)
писец	skriver m.m. (hist. og foreldet) (B,OŠ), ikke eget oppslagsord i U, men brukt som forklaring for <i>нотариус</i> (U)	uttrykk for ekstrem overraskelse (S)
пчелка	liten bie (OŠ)	uttrykk for sympati med en person (S)
слив	sluk (B,OŠ)	dagbokinnlegg (S,V)

Betydning av oppslagsord i forskjellige ordbøker og ordlister. B = Berkov (1994), OŠ = Ožegov og Švedova (1992), S = Sokolovskijs liste (2008: 52–129), U2013 = Ušakov (2013), V = Vikislovar'-lista (Vikislovar' i.).

Av ordene i tabellen er det bare *пацан* som har en beslektet betydning i ordboksdefinisjonen og i padonki-slangen. Begge steder henviser ordet til en (manns)person. I tillegg bør det bemerkes at *нучеу* nok er en eufemisme for *нуздеу* og således ikke kan sies å være det samme ordet som *нучеу* i ordboka til Ožegov og Švedova, men heller et slags homonym. Men poenget er at man risikerer å gå glipp av dette ordet i tekstmaterialet dersom man utelukker alle ordformer som finnes i standardordbøker. Ved siden av disse ordene finnes det flere som ikke står i ordbøkene som er listet opp under tabellen, men som gjerne kunne gjort det fordi de følger vanlige regler for orddannelse på russisk, eller som faktisk forekommer i andre ordbøker:

Tabell 5. Diverse oppslagsord

Ord	Betydning padonki- ordliste	Kommentar
аватар	et bilde som pryder en brukerprofil (S)	Et søk på dic.academic.ru gir treff i flere ordbøker, blant annet Trišins synonymordbok, i betydningen «lite bilde» eller «digital representant» (Akademik i.).
ГОТИЧНО	grotesk, men samtidig vakkert (S)	Både B og OŠ har <i>готический</i> . Formen <i>готично</i> er for så vidt dannet på korrekt måte med suffikset <i>-н-</i> analogt med for eksempel <i>лично</i> .
кошерно/ кошерный	god/godt, bra (S/V)	Finnes ikke i noen av ordbøkene under forrige tabell, men i den gamle utgaven av Ušakovs ordbok (Akademik ii.): «hos jødene – tillatt i matlaging etter religiøse lover».
православно	riktig, sant (S)	Ikke eget oppslagsord som adverb, men alle ordbøkene under forrige tabell inneholder adjektivet.
респект	respekt (S)	Både B og OŠ har <i>респектабельный</i> . Man kan lett tenke seg at stammen kunne være et eget ord på russisk.

Forekomst av oppslagsord i forskjellige ordbøker og ordlister. B = Berkov 1994, OŠ = Ožegov og Švedova 1992, S = Sokolovskijs liste (2008: 52–129).

Det kan diskuteres hvor mye vekt man skal legge på innholdet i de forskjellige ordlistene. Sokolovskij oppgir ingen kilder for sin ordliste. Skal man bruke ham som referanse, er man rett og slett nødt til å ta det han skriver for god fisk, enda han er en privatperson uten bakgrunn som språkforsker. Artikkene på Wikipedia/Vikislovar' er åpne for redigering, hvem som helst kan i utgangspunktet skrive hva som helst der. På den annen side synes det å være allmenn enighet om at Sokolovskij er en av opphavsmennene til padonki-slang, eller i det minste den som mer enn noen andre bidro til den tidlige utbredelsen av fenomenet i egenskap av administrator for nettsiden der dette florerte. Og om Wikipedia/Vikipedija og Vikislovar'

er lette å redigere, er det lite sannsynlig at en opplysning som av de fleste regnes som feil, vil bli stående over lang tid uten at noen retter den opp. Dette er jo mekanismen som har gjort dette nettleksikonet såpass anerkjent som det faktisk er.

3.3 Utbredelse på Internett

I starten var bloggplattformen LiveJournal kun for inviterte brukere, men i 2003 ble den åpen for alle og fikk raskt tusenvis av nye medlemmer. På dette tidspunktet hadde den gamle russiske internetteliten allerede gått lei av ordlekene, men de nye bloggerne tilegnet seg padonki-stilen og ga den dermed på kort tid mye større utbredelse enn den hadde hatt til da (Berdicevskis og Zvereva 2014: 125). Den allmenne interessen for *olbanskij* svant imidlertid hen i løpet av årene 2008–2010 (Berdicevskis og Zvereva 2014: 125).

Berdicevskis og Zvereva skiller mellom de opprinnelige padonki, som oppfant *olbanskij* og benyttet det i sine kreative skriverier som uttrykk for en motkultur, og «common users», som brukte *olbanskij* uten å identifisere seg med *padonkiene* (Berdicevskis og Zvereva 2014: 126). Ved å se på kreativ versus imiterende bruk kan man sette opp et hierarki av RuNet-brukere (Berdicevskis og Zvereva 2014: 127). Det er også et skille mellom dem som bryter ortografiske regler bevisst og dem som bryter reglene på grunn av uvitenhet (Berdicevskis og Zvereva 2014: 128).

Det er to topper for utbredelsen av *olbanskij*: den første i 2001, innen padonki-samfunnet, og den andre i 2006. Tidlig i 2010 ble *olbanskij* ansett som utdatert (Berdicevskis og Zvereva 2014: 129).

Noen administratorer for nettsteder vil ikke ha *olbanskij* på sidene sine og erklærer at «здесь нууум но-русский» («her skriver man på russisk») eller forbyr eksplisitt bruk av denne typen slang (Sidorova 2006: 35).

3.4 Spredning utenfor Internett

Det har vært rapportert spredning av padonki-slang til sfærer som reklame og TV (se for eksempel Sokolovskij 2008: 45), men det er ikke konsensus om hvorvidt padonki-kulturen har satt merkbare spor etter seg utenfor Internett. For eksempel skriver Berdicevskis og Zvereva at det ikke er noen synlige spor av *olbanskij* offline, bare en etablert konsensus om at det er greit å bryte regler (Berdicevskis og Zvereva 2014: 137).

Berdicevskis forteller om et trekk som springer ut av eller er beslektet med *olbanskij*, men som nå nesten har mistet denne forbindelsen helt, nemlig det såkalte ortografiske nøytrum (*orthographic neuter*) (2014: 116–117). I og med at hankjønns- og hunkjønnsord med endelse på trykksvak -a gjerne får endelsen -o i *olbanskij*, blir de lett reinterpretert som intetkjønnsord. Dermed knytter de til seg intetkjønnsformer av adjektiv og verb i fortid. Det skal også foreligge eksempler på at endelsen i slike ord faktisk blir uttalt som /o/ i stedet for /a/ i trykksvak posisjon, stikk i strid med russiske uttaleregler. Det ortografiske nøytrum erstatter imidlertid ikke noen av de eksisterende generaene, men kommer i tillegg, idet det gir ytringene en ekstra, ironisk valør. Ifølge Berdicevskis er det ortografiske nøytrum frekvent og produktivt.

Men spørsmålet om spredning av *padonki*-slangen utenfor Internett ligger for såvidt utenfor temaet for min oppgave, så jeg vil ikke forfølge dette videre.

4 Mål og metode for oppgaven

Jeg er interessert i å finne ut hvordan man kan undersøke *padonki*-slangens status på RuNet i dag. Før Berdicevskis og Zvereva skrev sitt kapittel «Slangs go online, or the rise and fall of the Albanian language», var det allment akseptert at bruken av *olbanskij* har gått ned, men det hadde aldri blitt bekreftet empirisk (Berdicevskis og Zvereva 2014: 132). I arbeidet med sin doktorgradsavhandling hadde Berdicevskis (2013) undersøkt nettstedet *udaff.com* og russiske blogger i tidsrommet 2001–2011 og funnet en fallende trend for bruken av *olbanskij* begge steder.

Metodikken gikk ut på først å plukke ut vilkårlige tekstutdrag fra et nettsted der de visste at folk skrev *olbanskij*, telle antall avvik fra standard skriftnorm per ord og lage en statistikk ut av dette (Berdicevskis og Zvereva 2014: 132–133). Deretter, for å studere bruken av *olbanskij* i russiske blogger utenfor dette nettstedet, ble det laget en liste over ordene med avvik fra første trinn, i alt 3 109 ord. Disse ble så matet inn i en søkemotor for russiske blogger, og det ble opprettet en ny liste over de av ordene som forekom i flere enn 100 blogginnlegg per måned. Det ble satt opp et tilleggskrav om at ordene skulle inneholde nøyaktig tre avvik fra skriftnormen og «be the result of using specifically Albanian slang» (Berdicevskis og Zvereva 2014: 134). En nærmere beskrivelse av hva som kvalifiserer til å være «specifically Albanian», mangler i dette kapitlet, men Berdicevskis skriver om det i

doktorgradsavhandlingen, noe jeg kommer tilbake til senere. Denne nye lista inneholdt bare ti ord, og frekvensen av disse i russiske blogger, fastsatt ved hjelp av et søkeverktøy for blogger hos Yandex, ble satt som mål på utbredelsen av *olbanskij* for hvert år i perioden 2001–2011.

Det er i hvert fall to ting ved denne siste metoden jeg mener man kan sette spørsmålstegn ved. Den mest åpenbare innvendingen er at man ikke kan sette likhetstegn mellom utbredelsen av en type språkvarietet og forekomsten av et snevert utvalg ord fra denne språkvarietet i tekstmaterialet. Riktignok kan man argumentere for at padonki-slang har et sett med høyt profilerte ord og fraser som utvetydig flagger at den som skriver, er bruker av *olbanskij* – for eksempel «*аффар эжжот*» og «*ржжунимагу*». Men jeg mener man bør ta mer hensyn til to andre av padonki-slangens kjennetegn, som utlagt av Sokolovskij over, nemlig brudd med standard rettskriving og lek med orddannelser (punkt 1) og 4)). Ordtilfanget i tekster som er skapt på grunnlag av disse to prinsippene, kan aldri favnes av en statisk liste. Noe av poenget er jo å skrive på en måte som ingen andre har gjort før, men som fortsatt er umiddelbart forståelig. Hvis man skal studere padonki-slangen, mener jeg derfor det er nødvendig å bruke metoden Berdicevskis benyttet seg av i trinn 1, nemlig å analysere tekstene og identifisere brudd på rettskrivingsreglene. Og det er den fremgangsmåten jeg har tenkt å bruke i oppgaven min.

Et annet ankepunkt mot Berdicevskis' undersøkelser er kildetilfanget. Som representant for «Internett utenfor padonki-nettsidene» velger han blogger. Det er unektelig en viktig og interessant del av RuNet som bør inkluderes som kilde hvis man har satt seg fore å studere padonki-slang. Men flertallet av russiske nettbrukere blogger ikke. LiveJournal oppga i 2012 at de hadde ca. 2,6 millioner medlemmer fra Russland, men tidligere data antyder at antallet aktive bloggere er betraktelig lavere (Wikipedija iv.). Statistikk over antall besøkende varierer kraftig fra kilde til kilde, men for eksempel analyseselskapet TNS Group (2016) har en oversikt som viser at LJ har betydelig færre månedlige besøkende fra Russland (ca. 16 mill.) enn de sosiale mediene Mail.ru (ca. 51,5 mill), VK (ca. 48 mill.) og Odnoklassniki (ca. 32,5 mill.). Det er grunn til å tro at brukerne av de sistnevnte sosiale mediene i større grad enn de besøkende på LiveJournal skriver egne tekster, om de kanskje ikke er veldig lange. Uten å støtte meg på empiriske data mener jeg det er sannsynlig at de besøkende på LiveJournal hovedsakelig er ute etter å lese, mens brukerne av sosiale medier à la Facebook, som de jeg listet opp, i større grad vil gi uttrykk for sine egne tanker.

Det synes derfor klart at en undersøkelse av padonki-slangens utbredelse utenfor padonkienes egne nettsider bør inkludere i hvert fall noen av disse kildene, om ikke annet på grunn av

størrelsen og at de er en annen type kilde enn blogger. Jeg har valgt å bruke VK basert på en kombinasjon av medlemsmasse/popularitet og tilgjengelighet. I tillegg bruker jeg tekster fra bloggplattformen LJ. Til forskjell fra Berdicevskis velger jeg å samle inn grunnlagsmaterialet selv framfor å bruke en søkemotor. Grunnen er at søkemotoren, det vil si Yandex' «Pulse of the blogosphere», kun returnerer en del av de indekserte blogginnleggene basert på søkekriteriene (Berdicevskis og Zvereva 2014: 134). Nettbaserte søkemotorer generelt benytter seg av forskjellige algoritmer for å returnere søkeresultater, og som bruker kan man aldri være sikker på om man får presentert alle relevante data. Uansett indekserer ikke Yandex' bloggsøkemotor mer enn en del av alle russiske blogger, så forskjellen på å bruke søkemotoren og å samle inn materiale kun fra LiveJournal er ikke prinsipiell – ingen av metodene kan hevde å favne alle blogger skrevet på russisk. Med egen innsamling av materialet har jeg full kontroll på utvalget.

En mer omfattende studie av emnet burde ikke nøye seg med blogger og sosiale medier. Nettforum er en annen stor arena med brukergenererte tekster, på samme måte som kommentarfelt på nyhetsnettsider og andre steder. Mikrobloggetjenester som Twitter brukes også av mange i Russland. Dette har jeg måttet se bort ifra av kapasitetshensyn, ellers ville denne oppgaven ha medført uforholdsmessig mye arbeid. Men min innsamlingsmetode vil kunne brukes også på slike kilder, med noe tilpasning.

En fordel med min innsamlingsmetode er at den gir mulighet for et sosiologisk perspektiv, noe jeg forsåvidt ikke har benyttet meg av, men som kan være en faktor i andre studier. Mange brukere av sosiale medier og nettforum oppgir personopplysninger som kjønn, alder, utdanning og bosted. Disse opplysningene kan ofte hentes relativt enkelt av dataprogram av den typen jeg har laget i forbindelse med denne oppgaven. Koblet med brukernes tekster kan disse dataene si mye om språkbruk i forskjellige grupper. Men for denne typen undersøkelser blir personvern hensyn fort en faktor man må bruke mye ressurser på å takle.

Nedenfor kommer jeg til å vie mye plass til analyse av funnene. Dette er nødvendig for å skille padonki-slang fra andre typer avvik fra skriftnormen.

Det ser forøvrig ut til at temaet nettspråk langt ifra er uttømt ennå, så det er nok av plass til å skrive en masteroppgave om dette. Ifølge Berdicevskis og Zvereva mangler det «micro-diachronic studies» i CMC (2014: 132), og Androutsopoulos hevder at «There is a striking lack of systematic micro-diachronic studies within CMC» (2011: 150).

5 Innsamling

For å samle inn et større antall tekster fra Internett, helst flere tusen, var jeg nødt til å automatisere innsamlingen til en viss grad. Jeg visste ikke om – og fant heller ikke da jeg lette – noen ferdige dataverktøy som var lett tilgjengelige og i stand til å utføre det arbeidet jeg ville. Det var også en risiko for at et slikt verktøy kunne være dyrt og/eller kreve mye innsats for å sette seg inn i og justere i henhold til mine krav. Derfor brukte jeg en del tid på å lære meg grunnleggende programmering i Java. Jeg valgte dette programmeringsspråket av to grunner. For det første er det et svært utbredt programmeringsspråk. Det finnes et utall forskjellige gratis nybegynnerkurs i Java på Internett, både i tekstform og som videoleksjoner. Siden Java blir brukt av så mange, er det gode sjanser for at et problem man har støtt på er løst på et av de mange diskusjonsforumene. For det andre er Java et objektorientert språk som ligner på språk jeg har vært borti før, nemlig Simula og C++.

5.1 V Kontakte (VK)

5.1.1 Om VK

Nettstedet V Kontakte, også kalt VK, ble grunnlagt i 2006 av Pavel Durov som en russisk versjon av Facebook. Nettsamfunnet er det største sosiale mediet i Russland med et sted mellom ca. 50 millioner unike brukere månedlig (TNS Group 2016) og 80 millioner unike brukere daglig (TNS Group 2016), og er pr. februar 2016 det nest mest besøkte nettstedet i Russland etter Yandex.ru (Alexa i.). De besøkende kommer hovedsakelig fra Russland (ca. 70 %), Ukraina (ca. 10 %), Kasakhstan (ca. 5 %) og Hviterussland (ca. 4 %) (Alexa i.).

5.1.2 Innlegg kontra kommentarer

To faktorer gjorde seg raskt gjeldende da jeg undersøkte VK: For det første var mange av innleggene og kommentarene spam, altså automatisk opprettede innlegg som inneholder reklame, bønner om pengestøtte eller annet. For det andre var svært mange av de resterende innleggene og kommentarene ikke tekster som brukerne selv hadde skrevet, men delte bilder eller videoer eller lenker til annet innhold andre steder på Internett. Det lot til å medføre mye arbeid å skille dette fra originale meldingstekster, det vil si unike innlegg som i hovedsak er rettet mot en mer eller mindre definert gruppe, og som ofte er et ledd i en digital samtale.

Imidlertid så det ut til at kommentarene til brukernes egne, publiserte bilder i større grad inneholdt originale tekster. Bildekommentarene pekte seg dermed ut som en mer fruktbar gjenstand for undersøkelse.

5.1.3 VKs API

VK har, i likhet med mange andre plattformer for sosiale medier, en egen tjeneste for automatiske forespørsler om informasjon fra deres database – et applikasjonsprogrammeringsgrensesnitt (Application Programming Interface, eller API). Tjenesten er laget for utviklere av apper som trenger å hente informasjon om VK-brukere for å kunne tilby en bestemt funksjonalitet. Jeg registrerte meg som app-utvikler hos VK og fikk tilgang til denne tjenesten.

API-en omfatter et vell av forskjellige forespørsler et dataprogram kan gjøre mot databasen. En type forespørsel som passet mitt behov godt, var metoden `photos.getAllComments`. Metoden tar en bruker-id som innverdi og returnerer de siste kommentarene, opptil 100 stykker, til brukerens bilder i alle album. En av fordelene med denne metoden er at jeg ikke trengte å vite id-nummeret til bildet eller albumet, det holdt med brukerens nummer, så fikk jeg presentert de siste kommentarene i omvendt kronologisk rekkefølge.

5.1.4 Ytterligere avgrensning

Jeg valgte å hente ned kun fem kommentarer fra hver tilfeldig brukers bilder. Årsaken var at jeg ønsket å inkludere mange forskjellige kommentatorer i resultatsettet og et lavt antall kommentarer fra hver av dem for ikke å risikere at noen få svært aktive kommentatorer skulle skape skjevheter i resultatene.

Videre så jeg bort fra alle kommentarer fra før 1. januar 2013. Dette for å holde resultatsettet så ferskt som mulig i tilfelle språkbruken har endret seg de siste årene. Målet med oppgaven er å se på bruken av padonki-slang i nåtiden, ikke å foreta en diakron analyse.

5.1.5 Selve innsamlingen

Før selve innsamlingen startet var det nødvendig å lage et tilfeldig utvalg brukere.

Alle brukere av V Kontakte (VK) får tildelt et løpende brukernummer som også blir en del av adressen til brukerens VK-side. For eksempel har Pavel Durov, grunnleggeren av VK,

brukernummer 1, og siden hans har adressen <http://vk.com/id1>. Jeg selv opprettet en profil på VK i slutten av april 2015 og fikk brukernummer 301184194. Alle brukernumre må ligge et sted mellom 1 og sist påmeldte brukers nummer, som på det tidspunktet var mitt eget, og utgjør da et kjent og avgrenset sett med tall. Jeg laget et enkelt program som genererer tilfeldige tall og på grunnlag av disse oppretter en liste av valgfri størrelse over url-er til tilfeldige VK-brukere. En slik liste ble brukt som grunnlag for innledende undersøkelser av VK-sider. En del av brukernumrene viste seg å tilhøre slettede brukere, men disse var det lett å luke ut.

Bildekommentarene fra VK ble innhentet ved til sammen fem gjennomkjøringer av programmet den 28. april og den 2. juni 2015. Ved en av gjennomkjøringene lastet programmet ned 3 720 kommentarer fra 1 000 brukeres bildealbum etter 5 400 forespørsler til VKs servere. Det vil si at 4 400 id-numre tilhørte enten brukere som har blitt slettet eller brukere som ikke har postet bilder eller som ikke har fått kommentarer på postede bilder. Jeg kjenner ikke til størrelsesforholdet mellom disse gruppene av brukere, men man må kunne anta at gruppen som inkluderer VK-brukere som ikke har publisert noen bilder og VK-brukere som ikke har fått noen kommentarer på bildene sine, er større enn gruppen som har fått slike kommentarer.

Dette momentet utgjør en svakhet ved undersøkelsene mine. Vi ikke kan vite om individene i den ene gruppen har en annen språkbruk enn individene i den andre gruppen. Det ville være metodologisk feil å forutsette uten videre at den er lik. For alt vi vet kan personer som har en særlig hang til å bruke padonki-slang være relativt tilbakeholdne med å publisere bilder på VK-profilen sin. Eller de kan i tillegg til slanguttrykk også strø om seg med fornærmelser og hatske meldinger, som kanskje kan føre til at deres profiler oftere blir stengt. En grundigere studie vil ta høyde for dette og samle inn materiale over tid og dessuten, i motsetning til meg, ta for seg andre tekster enn bildekommentarene.

Likevel mener jeg at fremgangsmåten min er akseptabel for denne oppgaven, all den tid formålet er å finne instanser av padonki-slang på VK, ikke å foreta en fullstendig analyse av språkbruken på dette sosiale mediet.

5.1.6 Resultatsettet

Ved hjelp av dataprogrammet mitt samlet jeg inn til sammen 7 637 kommentarer. Foruten selve kommentarteksten hentet dataprogrammet inn id-nummeret til den eller dem som hadde skrevet kommentaren(e) og tidspunktet kommentaren ble publisert.

På bakgrunn av disse opplysningene kunne jeg, igjen ved hjelp av et lite, hjemmelaget dataprogram, telle antall id-er og komme fram til at disse kommentarene kom fra bildealbumene til 2 016 VK-brukere og var skrevet av til sammen 5 395 personer. I mange tilfeller har eieren av bildet skrevet en kommentar til sitt eget bilde eller som svar på andres kommentarer.

I tillegg til å samle inn kommentarer, talte dataprogrammet antall tegn og ord i hver kommentar. Begrunnelsen for dette var hovedsakelig at det krevde lite arbeid å implementere en slik prosedyre i programmet og at jeg lurte på om det kunne være slik at forekomsten av padonki-slang varierte med lengden på kommentaren. Når antall ord og tegn er registrert, vil det være forholdsvis enkelt og raskt gjort å få en indikator på hvorvidt denne antagelsen stemmer.

Selve ordtellingen er gjort relativt grovt ved å slette alle forekomster av flere enn ett mellomrom på rad og så telle antall mellomrom. Antall ord vil da presumptivt være likt antall mellomrom pluss én. Denne metoden tar ikke med i betraktningen at folk kan skrive flere ord, opptil en setning, i ett ord. Imidlertid er jo samskriving et av trekkene ved padonki-slang og noe jeg ville komme til å måtte registrere manuelt etterpå. Jeg luket ut url-er (adresser til nettsider) i kommentarene siden disse genererer mange tegn, men ikke utgjør noe språklig trekk som er relevant for denne oppgaven.

Etter endt innsamling ble kommentarene med tilhørende metadata limt inn i et regneark for videre analyse.

5.2 LiveJournal (LJ)

5.2.1 Om LiveJournal

LiveJournal, også kalt LJ, er en bloggplattform opprettet i 1999. På russisk blir tjenesten ofte omtalt som *Živoj Žurnal* eller bare *ŽŽ* (Vikipedija iv.). Ifølge nettstedet selv har LJ 50 millioner brukere og er vert for 80 av Russlands 100 mest leste blogger (LiveJournal). Av de besøkende kommer 58,5 % fra Russland, 7,5 % fra Ukraina og 2,7 % fra Hviterussland, og LJ er den 13. mest populære nettsiden i Russland regnet etter gjennomsnittlig antall daglige brukere og sidevisninger (Alexa ii.).

5.2.2 Blogginlegg kontra kommentar

Bruken av padonki-slang i russiske blogger ble som sagt undersøkt av Berdicevskis og Zvereva. Funnene tydet på at bruken hadde gått kraftig ned siden glansdagene i 2006/2007.

På bakgrunn av hypotesen om at bruk av slang er mer utbredt i talenære tekster, ville jeg undersøke kommentarene til blogginleggene i stedet for selve blogginleggene, siden kommentarer i større grad går inn i en dialog og dermed kan antas å ligge nærmere talespråket.

5.2.3 Innsamling fra LJ-serverne

For å hente ut informasjon fra serverne til LJ fant jeg ut at det for mitt bruk var tilstrekkelig å sende vanlige forespørsler til dem som om programmet mitt var en vanlig nettleser. LJ gir selv oversikter over de ca. 400 nyeste blogginleggene på denne adressen: <http://www.livejournal.com/stats/latest-rss.bml>.

Jeg besøkte denne nettadressen i alt 24 ganger i perioden 7. til 27. mai 2015. Tanken var å spre besøkene slik at lista over blogginlegg til slutt ville inneholde innlegg publisert på alle ukedager til forskjellige tider på døgnet. Man kan ikke utelukke at folk som bruker padonki-slang mye, har en tendens til å publisere innlegg rundt bestemte klokkeslett. Hvis padonki-slang for eksempel er utbredt blant skoleelever, kan man tenke seg at denne språkbruken er hyppig i blogginlegg som blir lagt ut på nettet rett etter skoletid. Og dersom arbeidsløse har en hang til å bruke *olbanskij* i blogginleggene sine, vil man kanskje forvente å finne slike publisert i kontortiden. Videre, gitt at folk flest er mer disponert for unormert språkbruk når

de er påvirket av alkohol er det ikke urimelig å anta at slikt språk er mer vanlig i innlegg som blir lagt ut på kveldstid i helgene.

Nå var det ikke selve blogginnleggene som skulle studeres, men kommentarene til disse. Men miljøet som den enkelte blogger skriver sine tekster i, kan være påvirket av de samme eller lignende mekanismer som nevnt i avsnittet over. Derfor var det viktig å skaffe til veie url-er til blogginnlegg publisert til alle døgnetstider. Nedenfor er en tabell som viser klokkeslett og ukedag for hvert besøk til den omtalte oversikten over de ferskeste blogginnleggene (Tabell 1).

Tabell 6: Oversikt over klokkeslett og ukedag for besøk til nettsiden

<http://www.livejournal.com/stats/latest-rss.bml>

dag/ kl.slett	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3		
mandag																										1
tirsdag									x	x	x								x					x		5
onsdag										x				x												2
torsdag											x		x			x			x				x		x	6
fredag								x													x					2
lørdag											x			x		x								x		4
søndag	x														x						x				x	4
	1	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2	1	1	2	1	2	0	2	2	0	2	2	0	2		

Øverste rad viser klokkeslett i UTC, nederste rad det totale antall ganger lista ble innhentet på klokkeslettet i kolonnen, og kolonnen til høyre viser det totale antall ganger lista ble innhentet for hver ukedag. Hver innhenting er markert med grønt.

Forskjellige forpliktelser i hverdagen gjorde at jeg ikke fikk innhentet denne lista med perfekt spredning over et tidsrom. Det er imidlertid verdt å merke seg følgende. Russland strekker seg over 11 tidssoner fra Kaliningrad i vest (UTC+2) til Kamtsjakta i øst (UTC+12). Et blogginnlegg publisert kl. 14.00 UTC kan være skrevet av en person i Vladivostok (UTC+10) midt på natta. I tillegg til internettbrukere spredt utover selve Russland kommer russiskspråklige bloggere og kommentatorer i andre land, for eksempel i Sentral-Asia, Europa, USA eller Israel. Formålet med oppgaven er som sagt ikke å gjennomføre en sosiologisk studie over språkbruk hos forskjellige folkegrupper, heller ikke å foreta en uttømmende statistisk analyse av språket i et visst segment, men kun å finne instanser av en bestemt type slang i den russiskspråklige delen av Internett. Med denne målsettingen blir det

mindre maktpåliggende å dekke absolutt alle klokkeslett regnet etter UTC. Jeg mener spredningen er god nok for mitt formål.

De 24 listene over de seneste blogginnleggene ble slått sammen til én lang liste, i alt 9 654 innlegg. I løpet av perioden 21. mai til 09. juni 2015 ble et dataprogram brukt til å aksessere samtlige innlegg for å hente ned kommentarene som hadde blitt lagt inn. Denne innsamlingen fant sted 13–25 dager etter at de forskjellige blogginnleggene ble publisert. På dette stadiet gjorde flere problemer seg gjeldende.

Bloggerne på LJ bruker flere forskjellige oppsett med varierende layout for bloggsidene sine. Kodene for de ulike feltene i disse oppsettene – for eksempel datofeltet, feltet for kommentarteksten og feltet for kommentatorens brukernavn – er ikke de samme, det ligger forskjellig html-kode bak. Dette måtte dataprogrammet ta høyde for ved å bruke tilpassede metoder for å behandle kildekoden til blogginnlegg av ulik type. Jeg identifiserte fem typer oppsett som dekket ca. 69 % av blogginnleggene som hadde fått minst én kommentar. Det var så vidt jeg kunne se ingen grunn til å tro at bruken av padonki-slang på noen måte var knyttet til valg av bloggoppsett. Man kunne kanskje tenke seg at oppsettene var implementert til forskjellige tider og at bloggere med lang fartstid på LJ var representert med mer arkaiske oppsett. Disse bloggerne ville antakelig være eldre enn den gjennomsnittlige LJ-bruker og i større grad være pionerer som tar i bruk nye teknologiske fenomener tidlig. Disse faktorene kan ha noe med den enkelte persons tendens til å bruke padonki-slang å gjøre. Dette ville det være relativt arbeidskrevende å finne ut av. Av kapasitetshensyn slo jeg meg derfor til ro med at de fem identifiserte oppsettene ville gi et tilstrekkelig representativt utvalg tekster.

Dataprogrammet brukt til innsamlingen registrerte aller først hvorvidt det enkelte blogginnlegg hadde blitt kommentert. Dette skjedde ved å lese inn hele kildekoden til nettsiden der blogginnlegget ble publisert og teste for forekomsten av tekststrengen «UTC». Forkortelsen UTC markerer tidsangivelse, og det viste seg at kun kommentarene ble markert med tidspunkt i dette formatet. Deretter sjekket programmet om kildekoden var av en kjent type og gikk så over til å registrere hver enkelt kommentar. Andre data som ble registrert var tidspunktet kommentaren ble lagt inn, kommentatorens brukernavn og hvor mange kommentarer blogginnlegget hadde fått totalt. I likhet med VK-kommentarene ble LJ-kommentarene underlagt tegn- og ordtelling.

To forhold gjorde innsamlingen av kommentarer fra LJ mindre triviell enn ventet. Det første gjaldt blogginnlegg med svært mange kommentarer. I slike tilfeller blir mange av

kommentarene skjult bak hyperlenker slik at de ikke er umiddelbart tilgjengelige i kildekoden til nettsiden. Særlig gjelder det svar på andres kommentarer, svar til disse svarene igjen, og så videre. For å se disse skjulte kommentarene, må man klikke på hyperlenken. Dataprogrammet mitt hadde ingen slik funksjonalitet, så de skjulte kommentarene ble ikke registrert. Dette bør ikke være et problem så lenge ikke hyppigheten av padonki-slang stiger jo lengre ned i kommentarhierarkiet man kommer. Det er ingenting som umiddelbart skulle tilsi det, men eventuelle senere grundigere og mer omfattende undersøkelser kan ta dette med i betraktningen.

Det andre forholdet som stakk kjepper i hjulene på innsamlingen, var at noen av blogginnleggene er gjemt bak en slags barnesikring. Adressen til blogginnlegget fører leseren først til en side der man må bekrefte at man er over 18 år ved å klikke på en lenke som leder til selve innlegget. Årsaken kan være at bloggeren vil frasi seg ansvaret for å spre usømmelig materiale til mindreårige, noe russiske myndigheter de siste årene i stadig økende grad slår ned på, eller at vedkommende rett og slett tar hensyn til at mange ikke ønsker å snuble uforvarende over innhold som kan oppleves som støtende. Uansett taklet ikke innsamlingsprogrammet disse tilfellene på egen hånd utover bare å registrere at blogginnleggene hadde aldersgrense. Dette gjaldt ikke en stor andel av innleggene – kun 225 av totalt 9 654, altså ca. 2,3 % – så jeg ville ikke miste så mye ved å se bort ifra dem. Men dette fenomenet åpner for en ny mulighet i undersøkelsene: Man kan sjekke om bloggere som publiserer innhold de selv regner som upassende for barn, i større grad enn andre bruker padonki-slang, som jo er blitt kritisert av mange for å ødelegge det russiske språk for kommende generasjoner. Jeg bestemte meg derfor for å laste ned nettsidene med disse blogginnleggene manuelt og underkaste kommentarene til dem den samme analysen som kommentarene til de andre innleggene, men det viste seg dessverre at det ikke var plass til å inkludere disse i oppgaven.

Av de 9 654 blogginnleggene var det 2 373 som hadde fått minst én kommentar og som var av en av de seks typene jeg hadde identifisert. Disse innleggene hadde fått til sammen 31 621 kommentarer, men av disse lastet dataprogrammet ned kun 25 965. De resterende kommentarene var enten skjult bak en lenke eller tilknyttet et blogginnlegg med aldersgrense.

De 225 innleggene med aldersgrense hadde fått i alt 792 kommentarer. Av disse var det 59 som krevde at man klikket på en lenke for å kunne lese dem, og de ble ikke lastet ned. Resten ble samlet i et tilleggssett og utgjorde til sammen 733 kommentarer.

5.2.4 Resultatsettet

Hovedsettet på 25 965 kommentarer var for omfattende til jeg ville rekke å analysere alle innenfor rammene av denne oppgaven. Settet måtte derfor snevres inn, men på en slik måte at det endelige resultatsettet var like representativt. Metoden jeg brukte var å tilordne hver enkelt kommentar et løpenummer og bruke et hjemmelaget dataprogram til å plukke ut 5 000 av dem. Dataprogrammet brukte en algoritme innebygget i programmeringsspråket til å generere 5 000 tilfeldige tall mellom 1 og 25 965 og plukket ut kommentarene med det korresponderende løpenummeret. Underveis sjekket programmet at ikke samme tall ble trukket ut to ganger.

Kommentarene i det endelige resultatsettet ble lastet inn i et regneark og gjennomgått manuelt som for VK-kommentarene.

6 Analyse av resultatene

Hver kommentar ble i første omgang lest igjennom og vurdert opp mot gjeldende russisk rettskriving. I tvilstilfeller konsulterte jeg ordbøkene angitt ovenfor. Hvis ikke det angjeldende ordet var å finne der, brukte jeg nettordbøker som Vikislovar', Akademik og teenslang.su. På dette stadiet så jeg midlertidig bort fra ordlistene for *olbanskij* og padonki-slang som jeg presenterte ovenfor. Jeg kommer tilbake til disse senere i oppgaven.

Utgangspunktet for analysen var å forsøke å skille kommentarer med ord som avviker fra skriftnormen fra kommentarer der alle ordene er i overensstemmelse med gjeldende rettskrivingsregler. Deretter skulle jeg undersøke om ordene med avvik passet med definisjonene på padonki-slang/*olbanskij* som jeg redegjorde for over.

Det ble raskt klart at kategoriseringen ikke ville bli så enkel. Det å bare registrere avvik fra rettskrivingsnormen er relativt grei skuring, problemet oppstår når man skal bestemme om avviket er tilsiktet, et resultat av manglende kunnskap eller rett og slett en tastefeil. I tillegg skriver noen brukere på andre språk, som ukrainsk, som inneholder ord som er beslektet med ord i russisk, men har en annen skrivemåte. Disse bør skilles ut og ikke tas med i analysen, siden jeg skriver om russisk språk.

Inndelingen i kommentarer med ord som inneholder skrivefeil, kontra kommentarer uten slike ord er temmelig grov. Jeg så at en mer finmasket sortering av funnene, med lite ekstra arbeid,

hadde potensial for å gi interessante momenter til analysen. Det dreide seg om å opprette egne kategorier for visse typer uortodoks staving som jeg kommer tilbake til nedenfor.

I tillegg inneholdt resultatsettene kommentarer som ikke burde tas med i statistikken av forskjellige årsaker. Først og fremst gjelder det ikke-russiske kommentarer, som åpenbart ikke har noen i min analyse å gjøre, men også andre typer kommentarer. Målet med denne oppgaven er å undersøke språkbruk i mellommenneskelig kommunikasjon på Internett. Derfor ville jeg inkludere kun unike kommentarer som er skrevet av individuelle kommentarører og publisert i den hensikt å fungere som ledd i kommunikasjon med andre. Med unike kommentarer mener jeg ikke nødvendigvis kommentarer som er ulike alle andre kommentaren, det ville ha ekskludert mange kommentarer som tilfeldigvis er likelydende. En unik kommentar i denne sammenhengen tolker jeg som en tekst som er forfattet av et menneske på selvstendig grunnlag for å uttrykke en mening, overbringe informasjon eller stille et spørsmål. Dermed faller blant annet automatisk opprettede kommentarer utenfor.

Noen kategorier ble opprettet for eventuelt å kunne lage en statistikk over hvor mange instanser av padonki-slang jeg kunne finne for eksempel pr. 1 000 ord. Kommentarer uten tekst eller kun med ikke-leksikalsk innhold, som tegn som ikke er bokstaver, kan da behandles for seg. Nedenfor følger en gjennomgang av de forskjellige kategoriene.

6.1 Kategorisering

Den innledende kategoriseringen av resultatene skjedde i flere etapper. Først ble alle kommentarene i de to resultatsettene – fra VK og LJ – gjennomlest og markert med en kode. I utgangspunktet opererte jeg bare med to kategorier: tekst med eller uten forekomst av padonki-slang. Arbeidet hadde ikke kommet langt før jeg innså at jeg trengte flere. Hver gang en ny kategori ble lagt til, måtte kommentarene som allerede var gjennomgått, gås igjennom en gang til. Dette førte til at arbeidet til tider skred langsommere frem enn ventet.

Noen av kategoriene kom svært naturlig – som kommentarer uten tekst og kommentarer på andre språk enn russisk – andre ble opprettet mest fordi anledningen bød seg. Når metoden for tekstanalysen består i å lese igjennom tekstene manuelt, koster det ikke så mye ekstra å registrere andre språklige trekk enn det man primært er ute etter.

Som avsnittene under viser er det ofte ikke åpenbart hvilken kategori hver kommentar bør settes i. I den innledende fasen ble mange kommentarer kodet med ulike grader av tvil og så

analysert nærmere. Fordelen med en slik analyse i flere trinn var at mange like eller nært beslektede tvilstilfeller kunne behandles under ett, noe som lettet arbeidet. I løpet av kategoriseringen har mange av kommentarene skiftet kode, noen både én og flere ganger. I og med at metoden er manuell er den langsam og sårbar for menneskelig svikt. Det kan ikke garanteres at alle kommentarer er kodet riktig, tvert imot er det sannsynlig at det er gjort feil i analysearbeidet. Dette er forsøkt oppveid ved at mye er gjennomgått flere ganger. Bruk av dataverktøy i analysen er uansett uaktuelt for denne oppgaven, da det ville kreve mye penger eller programmering av et helt annet kaliber enn det som er utført i tilknytning til innsamlingen.

6.1.1 Nøytral kommentar

Den nøytrale, ideelle kommentaren som jeg sammenlignet funnene mot, det man kan kalle 0-hypotesen, er en tenkt kommentar der alle ordene er russiske og i samsvar med russisk ortografi. Idealkommentaren er utvilsomt skrevet av et menneske og er original i den forstand at teksten i sin helhet ikke er kopiert fra et annet sted. I praksis er det selvfølgelig umulig å vite med sikkerhet at teksten i kommentaren ikke er kopiert. Det går an å søke etter teksten på Internett med en søkemotor, men dette er svært arbeidskrevende når det er snakk om flere tusen kommentarer. Dessuten, jo kortere teksten er, jo større er sjansen for at flere personer til forskjellige tider hver for seg har funnet på samme sekvens av ord.

Man må også ta med i betraktningen at et av kjennetegnene ved padonki-slang, ifølge noen av definisjonene ovenfor, er bruk av klisjéer og sitater. Ved å ekskludere likelydende kommentarer risikerer man å gå glipp av mange tilfeller av det man skal undersøke, siden teksten kan være kopiert med overlegg for å uttrykke noe på et overtekstlig nivå – det kan være at ikke selve ordene, men konteksten de er kopiert fra og selve det at de er kopiert eller sitert, bærer hovedtyngden av meningsinnholdet. På bakgrunn av dette har jeg valgt å behandle alle kommentarer som i utgangspunktet originale, dersom ingenting skulle tilsi noe annet.

De aller fleste av kommentarene jeg har samlet inn tilfredsstillende faktisk kriteriet om at de skal være ortografisk korrekte. En del kommentarer som ikke tilfredsstillende kriteriet, ble også satt i denne kategorien, nemlig i de tilfellene der skrivefeilen sannsynligvis er en ren tastefeil. Dette gjaldt først og fremst ord der en bokstav var byttet ut med bokstaven som ligger på tasten ved siden av på et tastatur med standard russisk oppsett, for eksempel:

[...] на первом месте лолжна быть независимость!!![...] (LJ 4443)

СЛЫШЬ, РОВЕГО. НЕ УВЛЕКАЦЬСЯЮ [...] (LJ 1280)

I første eksempel har kommentatoren tydeligvis bommet på *ð*-tasten og truffet *л*-tasten ved siden av slik at *должна* ble til *лолжна*. Forfatteren av neste eksempel har truffet to overflødige taster: først *ц*, som ligger ved siden av *й*, og så *ю*, som ligger ved siden av punktum-tasten.

Tabell 7. Standard russisk tastaturoppsett i Windows

Ё	!	”	№	;	%	:	?	*	()	_	+	← Back	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	-	=		
Tab	Й	Ц	У	К	Е	Н	Г	Ш	Щ	З	Х	Ъ	Enter	
	q	w	e	r	t	y	u	i	o	p	å	”		
Caps Lock	Ф	Ы	В	А	П	Р	О	Л	Д	Ж	Э	\	←	
	a	s	d	f	g	h	j	k	l	ø	æ	/		
Shift	\	Я	Ч	С	М	И	Т	Ь	Б	Ю	.	Shift		
	/	z	x	c	v	b	n	m	,	.	-			
Ctrl	Win	Alt									Alt Gr	Win		Ctrl

På tastene for tall og bokstaver er tegnene på et russisk tastatur skrevet øverst og tegnene på et norsk tastatur nederst.

6.1.2 Andre kommentarer utenfor oppgavens interessefelt

Den mest åpenbare kandidaten til denne kategorien er den tomme kommentaren. Det vil si, egentlig er ikke slike kommentarer helt uten innhold, men kommentarer som kun består av et bilde, blir registrert som tomme av dataprogrammet. Bildene kan i noen tilfeller inneholde tekst, og denne teksten kunne vært tatt med i resultatsettet. Imidlertid ville dette kreve en del ekstraarbeid, og det er usikkert hvor mye det ville tilføre undersøkelsene. En uttømmende studie av språkbruken i den russiske delen av Internett bør imidlertid vurdere også slike tilfeller.

Andre kommentarer består kun av en hyperlenke. Selv om det nå er mulig med kyrillisk skrift i adresser til nettsider, er det fortsatt svært sjeldent, og uansett ville ikke russisk tekst i en URL nødvendigvis være et uttrykk for kommentatorens språklige stil. Basert på disse momentene er også denne gruppen kommentarer utelatt fra settet som skal analyseres

som i tillegg har enkelte bokstaver som ikke finnes i russisk, som «ÿ» i hviterussisk, «i» i hviterussisk og ukrainsk, og «ï» og «e» i ukrainsk. Men hvis kommentaren er skrevet på et ikke-russisk, slavisk språk og alle bokstavene som er brukt, er sammenfallende med bokstavene i det russiske alfabetet, er det nødvendig å lese kommentaren nøyer. Dette problemet gjør seg gjeldende i økende grad jo færre ord kommentaren består av.

En enkel løsning på problemet ville være å forkaste alle tvilstilfeller. Men en slik tilnærming ville ha gått på tvers av hele denne oppgavens intensjon. Det er jo avvik fra skriftnormen som er temaet her, og mange av de nevnte tvilstilfellene kan etter nærmere analyse vise seg å være instanser av det jeg vil undersøke. Det er viktig å legge opp metodikken i analysen på en slik måte at den fanger opp så mange tilfeller av padonki-slang som mulig. Derfor ble mye tid brukt på å gjennomgå alle tvilstilfeller grundig.

Under kategoriseringsarbeidet dukket det dessuten opp tilfeller som gjorde analysen mer krevende enn det som er skissert i avsnittene over, for eksempel dette:

Re: Почему это вдруг - исчезает? Вообще было 2 Советско-финские войны и обе развязаны СССР. (LJ 3081)

Brukeren *drugoj_lebedev* på LJ skriver kommentarer både på russisk og ukrainsk. Kommentaren over er åpenbart på russisk, likevel finner vi den ikke-russiske bokstaven «i». Årsaken er sannsynligvis at kommentatoren skriver russisk på et ukrainsk tastatur som mangler den russiske bokstaven *ы* og derfor bruker en nødløsning, nemlig en sammenstilling av bløtt tegn «Ь» og «i» som sammen ligner på *ы* i utseende. Eksempelet viser at man må være varsom med å forkaste kommentarer etter en overfladisk kikk dersom man vil unngå å gå glipp av russiskspråklige kommentarer som faller innenfor oppgavens interessefelt.

Korte kommentarer er mest krevende å kategorisere med tanke på språk, som denne:

Шикарна □ □ (VK 7116)

«Шикарна» kan være kortform hunkjønn av det russiske adjektivet *шикарный*. Men alle de tre andre kommentarene til samme bilde pr. 2. juni 2016 er på ukrainsk. VK-brukeren selv oppgir bare ukrainsk som språk i sin profil (VK i). Adjektivet *шикарный* finnes på ukrainsk i formen «*шикарний*» og vil i hunkjønn nominativ entall bli «*шикарна*» (CyberMova). Så langt peker indisiene mot at dette er ukrainsk. På den annen side bruker kommentatoren selv først og fremst russisk i sin profil, for eksempel i «mottoet» som står under brukernavnet: «*Чтобы жить и радоваться, надо всего две вещи: во-первых, жить, а во-вторых,*

радоваться» (VK ii). Men vedkommende skriver også noen kommentarer på ukrainsk: «*Олечка, дякую :) це він під мене косить»* (VK iii). Alt i alt synes jeg at kommentaren, det vil si ordet, bør regnes som ukrainsk i denne konteksten.

Noen kommentarer er skrevet på to språk Ofte dreier det seg om kun ett eller to ord, gjerne egennavn:

Lamborghini красное по городу летит.. (VK 4857)

!Знакомая жилеточка))) Нарру дети!как хочется к аааам с нашими детками))

(VK 5751)

Таиланд, где-то в провинции Phang Nga, храм черного монаха. (VK 1367)

Рахмет,и ты у меня красивая (VK 6613)⁴

I slike tilfeller er det uproblematisk å behandle hele kommentaren som russisk og bare se bort fra de utenlandske ordene i analysen. Andre ganger kan den ikke-russiske teksten være lengre:

Lorsque l'image réelle Где реальная картина (VK 90)

Zum Zeitpunkt der offiziellen Gründung der ROA hatte sie eine Truppenstärke von rund 50.000 Mann. Bis zum Ende des Krieges wurde sie verdoppelt.

http://de.wikipedia.org/wiki/Russische_Befreiungsarmee ЗБІ. на кого др...чат
составители и читатели украинской вики (LJ 4647)

Som vi ser kan den ikke-russiske teksten utgjøre en større del av kommentaren enn den russiske. Jeg har valgt å inkludere også slike tilfeller i resultatsettet. Det at ikke-russisk tekst forekommer i kommentaren, trenger ikke nødvendigvis å bety at den russiskspråklige delen er fri for padonki-slang. For å konstatere tilstedeværelse eller fravær av padonki-slang må man analysere teksten, derfor ville det være feil å diskvalifisere slike kommentarer på forhånd.

Ulempen er at når to – eller flere – språk er blandet i samme tekst, er det enda mer tidkrevende enn vanlig å analysere teksten med min ganske manuelle metode, spesielt hvis det dreier seg om språk skrevet med kyrillisk skrift. Heldigvis er ikke antallet slike kommentarer avskrekkende høyt, så ekstraarbeidet med dem viste seg å være overkommelig.

⁴ *Рахмет* betyr «tak» på kasakhisk.

Translitterert/transkribert

En del kommentarer er skrevet på russisk, men med latinske bokstaver:

Yge 4ernuj pojjas??????????? KRYTO!!!!!!!!!!!!!!! (VK 788)

Her går det ikke umiddelbart fram at språket er russisk, men i et svar til denne kommentaren skriver den som har lagt ut bildet, at teksten er vanskelig å forstå og at vedkommende burde skrive på russisk. Oppfordringen er skrevet på russisk med kyrilliske bokstaver. Dermed kan vi dechiffre kommentaren med utgangspunkt i at den egentlig uttrykker russiske ord transkribert med latinske bokstaver etter visse konvensjoner. Det kommentatoren har villet ytre er: «Уже чёрный пояс? КРУТО!» («Allerede svart belte? KULT!»). Kommentaren er gitt til et bilde av en gutt i kampsportdrakt med medaljer rundt halsen). I eksempelet er noen kyrilliske bokstaver representert ved sine lydlige ekvivalenter i det latinske alfabetet – «r» for lyden /r/, «n» for lyden /n/, «s» for lyden /s/ og så videre – mens andre tegn er byttet ut med latinske bokstaver som ligner grafisk – latinsk «y» for kyrillisk «у» som gjengir lyden /u/, latinsk «e» for kyrillisk «е»/«ё» som her gjengir lyden /jo/ og tallet 4 for kyrillisk «ч».

Denne kommentatoren bor tydeligvis i Tyskland eller et annet tyskspråklig land etter den neste kommentaren å dømme, men følger ikke translittereringsnormen til Deutsches Institut für Normung eller transkripsjonsnormen til forlaget Duden (Carl von Ossietzky Universität Oldenburg). Begge disse standardene foreskriver «u» for kyrillisk «у» og latinsk «y» for «Ы». Det finnes en mengde forskjellige standarder for hvordan man skal skrive russisk med latinske bokstaver, men ikke alle kjenner til dem og slett ikke alle følger dem. I tillegg benyttes mer uoffisielle konvensjoner, slik som tallet 4 for «ч», som kan være en levning fra russisk SMS-språk fra tiden før telefoner hadde støtte for kyrillisk skrift.

Siden det ikke finnes noen universell, allment kjent norm for transkribering eller translittering av russisk, blir det vanskelig å identifisere klare eksempler på padonki-slang skrevet med latinske bokstaver. Når det skriftlige uttrykket kan være mer eller mindre vilkårlig, er det ofte svært usikkert om dreier seg om lek med ord, et feilslått forsøk på å holde seg til en norm vedkommende ikke mestrer, eller ren uvitenhet. I og med at padonki-slang gjerne dreier seg om bevisste avvik fra en velkjent rettskriving, vil det være for krevende å identifisere den i denne jungelen.

Nå bør det sies at man også kan finne eksempler der man med stor grad av sikkerhet kan anta at translittereringen bryter med alle andre standarder enn padonki-kulturens:

Oversatt til kyrilliske tegn blir dette: «Спосибки вы тоже королевы» («Takk, dere er også dronninger»). Det er lite trolig at et translitereringssystem for russisk ville bruke latinsk «o» for russisk «a» i trykksvak stavelse. Dermed kan man relativt trygt hevde at det dreier seg om et normbrudd. Så blir spørsmålet videre om man kan si at dette er padonki-slang. Denne problemstillingen går jeg nærmere inn på senere i oppgaven.

Nevnes bør også det at en del faktisk ser ut til å realisere padonki-«ortografi» med latinske bokstaver. Det ser ut til å være relativt utbredt i brukernavn, som ofte skrives med latinske bokstaver selv på russiskspråklige nettsteder, og i nettadresser, der det inntil nylig ikke var mulig å bruke kyrilliske tegn. Et godt eksempel er brukernavnet «lengvizd» på LJ. Navnet er åpenbart en forvrengning av «лингвист», som burde bli «lingvist» i ethvert translitereringssystem med latinske bokstaver. Men i dette ene ordet er det hele tre avvik som alle tilfredsstillende kriteriene for padonki-slang: *u* --> *e* i trykksvak stavelse samt *c* --> *з* og *m* --> *д* i utlyd. Disse tre avvikene faller inn under Sokolovskijs regel B) Brudd på det fonetiske prinsipp, Berdicevskis og Zverevs prinsipp 2) Skriv det du ikke hører, men som låter likt, og Hristovas regel I) Anti-ortografisk staving.

Det faktum at bloggeren skriver ellers plettfritt og viser i flere innlegg at vedkommende er opptatt av språk generelt, sammen med det høye antallet avvik fra skriftnormen i ett ord, tyder på at det ikke er snakk om rene trykkfeil eller manglende kunnskap om skrivereglene, men om en bevisst forvrengning av skriftspråket. Vi må altså konkludere med at vi har å gjøre med et tilfelle av padonki-slang skrevet med latinske bokstaver. Alle problemene med translitterering som jeg har greid ut om, gjør at jeg likevel ikke vil ta med russisk skrevet med latinske bokstaver i analysen. Imidlertid kan dette være et godt emne for undersøkelser i en annen sammenheng. Basert på det jeg kan huske å ha sett i innsamlingsarbeidet har jeg en anelse om at padonki-slang kan ha en relativt høy frekvens i brukernavn og også emneknagger.

Et beslektet fenomen er ikke-russiske ord skrevet med kyrilliske bokstaver:

Vergessend, спасибо, бэйба!!! (VK 5419)

Kommentatoren har her tydeligvis ment det engelske «baby», som nok ennå ikke er gått inn i det russiske standardspråk som et lånord selv om det forekommer i Elistratovs slangordbok *Slovar' russkogo argo* i formene «бэйба», «бейба» og «бейбу» (Elistratov i.).

Lignende eksempler er disse:

Я так понимаю, от лэйаута зависит... А так – практично (LJ 2375)

бляяяяя у нас что рыбный день будет эвридэй? (LJ 1568)

Ordet «лэйаут» har jeg ikke funnet i noen større standardordbok. Det finnes imidlertid en artikkel om det på russisk Wikipedia, men da i formen «лейаут» (Vikipedija v.). «Эвридэй» – av engelsk «every day» – forekommer i uttrykket «Дую нуво эвридэй» i Beljanin og Butenkos *Živaja reč' – Slovar' razgovornykh vyraženij* fra 1994 (1994: 51) og er relativt utbredt på Internett – et søk på ordet gir 312 000 treff i Google⁵. Men det finnes ikke hos Ožegov og Švedova (1992) eller Ušakov (2013), så man kan spørre seg hvor standardisert ordet er.

Siden slike ord – altså ikke-russiske ord skrevet med kyrilliske bokstaver i en ellers russiskspråklig tekst – ikke har en fastsett rettskriving og man ikke kan være sikker på om de er tatt inn i standard russisk, har jeg valgt å se bort fra dem i letingen etter forekomster av padonki-slang. Det er vanskelig å bestemme om de er uttrykk for en bevisst lek med språket, eller bare er tilforlateglig skrevne slangord fra andre stiler enn padonki-slang, eller til og med (nesten-)standariserte ord. Dette gjelder hovedsakelig der kommentaren ellers ikke inneholder avvik fra skriftnormen. Om det finnes slike avvik, kan man tenke seg å vurdere ordet opp mot dette bakteppet for å vurdere kommentatorens språkføring.

6.1.4 Grensetilfeller

En grunn til å diskvalifisere en kommentar fra analysen er at den ikke framstår som ledd en dialog mellom én eller flere personer. Dette gjelder blant annet reklame og kommentarer som er malapropos og åpenbart publisert kun for å få folk til å klikke på en lenke til kommersielt innhold, bidra med penger til et angivelig veldedig formål eller legge til opphavsmannen som venn. Her er noen eksempler:

ЗДРАВСТВУЙТЕ, Анна!!! Прежде чем принять решение, просим Вас прочитать текст до конца и ознакомиться с группой. И очень просим, не нажимайте, пожалуйста, на спам, лучше просто удалите это сообщение, если не хотите его читать.

⁵ Søk på «эвридэй» på <https://www.google.com> 22.02.2016

Хотим пригласить Вас в группу помощи [...] Саши. [...] Саша родился 03.12.2006г.,на сроке беременности 26 недель,весом 900гр.,лежал в ДОБ г.Новгорода (на дорацивании) три месяца, из них 1 мес.реанимация. [...] МЫ ВЕРИМ, ЕСТЬ НЕРАВНОДУШНЫЕ И ОТЗЫВЧИВЫЕ ЛЮДИ, ВМЕСТЕ С КОТОРЫМИ МЫ СМОЖЕМ ПОДАРИТЬ НАШЕМУ Саше ШАНС ЖИТЬ ПОЛНОЦЕННОЙ ЖИЗНЬЮ!
ОЧЕНЬ СИЛЬНО НУЖНА ВАША ПОМОЩЬ!!!

Очень требуется помощь, как в сборе средств, так и в продвижении группы, в информативной помощи! [...] (VK439)

Kommentaren som er sitert i forkortet form ovenfor, er en bønn om bidrag til en gutt som trenger medisinsk hjelp.

Извини, мне тоже такое прислали.

Если не загрузишь эту картинку:[...] то умрет близкий тебе человек.

Один пацан проигнорировал это и умер его папа...

так что решать тебе. (VK 2314)

Dette er et godt, gammeldags kjedebrev i digital form. Til slutt et eksempel på ren reklame:

Мы приглашаем Вас в мир, где лето радует 365 дней в году, даря коже счастливые теплые золотистые оттенки отдыха! Солярий – это невероятно привлекательный внешний вид, насыщение организма витамином D, столь важным для суставов и иммунной системы, минуты релаксации, проведенные наедине с собой (VK 6160)

Det finnes i alt 30 kommentarer i resultatsettet fra VK som kan sorteres inn under denne kategorien. Jeg hadde i utgangspunktet tenkt å se bort ifra reklame og tekster som kunne mistenkes å være masseutsendelser uansett tematikk og motivasjon. Men man kan argumentere for å inkludere dem. For det første dreier det seg om et så lite antall at de ikke kan føre til nevneverdige skjevheter i statistikken, og for det andre, også fordi de er så få, kunne jeg gå igjennom alle disse kommentarene på kort tid og konstatere at ingen inneholdt noe som kunne minne om padonki-slang. Kun én kommentar hadde skrivefeil. Til syvende og sist er jo faktisk disse kommentarene skrevet av mennesker, om enn kanskje distribuert automatisk eller halvautomatisk, og publisert på Internett. De utgjør dermed en liten del av det

russiske språkområdet og bør ikke uten videre tilsidesettes. Jeg har derfor valgt å telle dem med i statistikken.

Når det gjelder LJ er noen av kommentarene to typer automatisk genererte meldinger fra bloggjenesten: én type handler om at blogginnlegget ligger høyt på lista over de mest populære innleggene nasjonalt eller regionalt, og den andre gir beskjed om at en annen blogger har referert til innlegget. Her er et eksempel på den første typen:

Здравствуйте! Ваша запись попала в топ-25 популярных записей LiveJournal сибирского региона. Подробнее о рейтинге читайте в Справке. (LJ 2442)

Og her er et eksempel på den andre tpen:

Пользователь zooparkin сослался на вашу запись в своей записи «Древние языки» в контексте: [...] Оригинал взят у в Древние языки [...] (LJ 3134)

Det fantes i alt 89 meldinger av disse to typene i resultatsettet. I motsetning til VK-kommentarene som jeg behandlet ovenfor, valgte jeg å ekskludere dem fra statistikken. Bortsett fra det tidspunktet da malen for dem første gang ble forfattet, har nok ikke mennesker hatt noen befatning med dem. De kan sammenlignes med feilmeldinger man får når e-poster man har sendt ikke har kommet fram til adressaten, eller når nettsiden man har navigert til ikke lastes riktig. Slike meldinger er utvilsomt språklige uttrykk, men svaret på spørsmålet om hvorvidt man skal ta dem med i lingvistiske undersøkelser avhenger av konteksten. I en oppgave om språkbruk på Internett, der et underliggende premiss er at man skal ta for seg menneskelig språk, og at tekstproduksjonen dermed må ha et menneskelig element, hører de ikke umiddelbart naturlig hjemme.

Det er kort avstand mellom de to typene tilfeller av halv- eller helautomatisk distribusjon av tekst som jeg har diskutert her. Jeg har ikke sett at problemet er blitt tatt opp i artiklene jeg har lest. I større studier av internettspråk, og språk i andre kanaler, for den saks skyld, kan dette spørsmålet med fordel vies en grundigere analyse.

Følgende kategorier ble brukt i klassifiseringsarbeidet:

Tabell 8: Kategorisering av de innsamlede kommentarene

Kategori	Kode	Forklaring	Eksempel
1	0	Kommentaren inneholder ikke tekst	For eksempel et bilde
2	e	Kommentaren består kun av emoticons (smilefjes)	:))))))))))))) ♥♥♥
3	f	Kommentaren inneholder ett eller flere ord som er forkortet i forhold til standard rettskriving	Сейчас --> щас прямо --> прям спасибо --> спс
4	h	Kommentaren inneholder bare en hyperlenke	http://vk.com/photo[...]
5	j	Kommentaren inneholder minst ett ord som uten tvil tilfredsstiller kriteriene for å regnes som et tilfelle av padonki-slang	КрасавчеГг !!!!!!! Брегенальный пацан)) Падскажи как накачаца
6	k	Kommentaren er en kopi av en annen kommentar	En kommentar som er likelydende som en kommentar samme bruker har publisert innenfor et kort tidsrom
7	l	Kommentaren inneholder ett eller flere ord hvor en eller flere av bokstavene er gjentatt flere ganger enn det som er tillatt i henhold til standard rettskriving	классссс красотаааа оочень
8	n	Kommentaren inneholder ingen relevante avvik fra skriftnormen	Alle ordene i kommentaren følger gjeldende rettskrivningsregler. Eventuelle avvik er sannsynligvis ikke tilsiktede skrivefeil.
9	s	Kommentaren er spam (reklame, automatisk generert, lagt inn kun med det formål å få bloggeren/den som har publisert bildet som følger/venn) eller meldinger fra blogg tjenesten	Бумага А4 500 л 80 плотность Цена: 77 грн (VK 2836) попробуй такой приколу)) напиши это 5 друзьям в коментах и нажми t5.и появится страничка того кто в тебя

			<p>влюблюн. кстати пробывал правду показал (VK 4224)</p> <p>Пользователь [...] сослался на вашу запись в своей записи «[...]» [...]</p> <p>Здравствуйте! Ваша запись попала в топ-25 популярных записей LiveJournal северного региона. Подробнее о рейтинге читайте в Справке.</p>
10	t	Kommentaren er på russisk transkribert med latinske bokstaver	<p>milashka)</p> <p>solnishko :*</p> <p>ochen krasiva</p>
11	u	Kommentaren er ikke på russisk	
12	?	Kommentaren inneholder ett eller flere ord som bryter med gjeldende rettskriving, men det er usikkert om dette kan regnes som uttrykk for et ønske om å skrive padonki-slang	<p>шикарная девченка</p> <p>супер красавица</p>

6.2 Annenhåndsanalyse

Etter den første analyserunden satt jeg igjen med i alt 488 kommentarer fra VK og 271 fra LJ med avvik fra skriftnormen som ikke uten videre kunne forklares med rene tastefeil. Av disse hadde henholdsvis 114 og 27 kommentarer kun avvik som gikk ut på at en eller flere bokstaver var gjentatt et antall ganger. Videre hadde 208 kommentarer fra VK og 86 fra LJ kun avvik som besto i at ett eller flere ord var forkortet på en eller annen måte.

Nedenfor vil jeg gå nærmere inn på hver type funn.

6.2.1 Vokalendringer

Det mest vanlige avviket fra skriftnormen, med god margin, er veksling mellom *a* og *o*, hovedsakelig i trykklette stavelser. I resultatsettene forekommer dette 99 ganger i 93 forskjellige ord i VK-kommentarene og 58 ganger i 50 forskjellige ord i LJ-kommentarene. Dette er jo et fenomen som stemmer godt overens med definisjonene ovenfor. Eksempler:

Knippe 1a:

гавно (говно), атличный (отличный), спосибо (спасибо)

Dette vokalbyttet⁶ vil gi lik uttale av ordet⁷, siden *a* og *o* i trykklett stavelse beskriver den samme reduserte vokallyden: grovt sett [ʌ] i første pretoniske stavelse og [ə] i alle andre trykklette stavelser (Malyševa og Rogaleva 2012: 8–9).

I tillegg kommer erstatningen *я-->a/o* i den refleksive verbendelsen *-ся*. Ifølge Kalentsjuk og Kasatkina er det i dag kun bløt *c* som er normert uttale i dette tilfellet etter alle andre konsonanter enn *л* og *с* (2001: 46). Ordet *находится* skal altså uttales *находим[s'ə]*, hvilket vil si at det ikke passer med en *-a* her, siden den ville føre til hard uttale av *c*-en. Hard *c* var normen før i tiden og man kan ikke se bort ifra at den kan være i bruk fortsatt i visse kretser. Men en slik uttale er ikke oppgitt i for eksempel Zemskaja og Kitajgorodskajas gjennomgang av refleksive verb i *prostorečie* (1984: 85). Imidlertid er *a* for *я* vanlig praksis i refleksive endelser i padonki-slang, se mer om dette under behandlingen av verbendelsen *-ться* under konsonantendringer.

Videre finnes eksempler på flere andre vokalbytter som gir lik – eller tilnærmet lik – uttale og dermed er i overensstemmelse med reglene for padonki-slang:

6 Når jeg skriver om «vokalbytte», «konsonantbytte» og lignende begreper, mener jeg utskifting av grafemer, det vil si bokstaver i skriftbildet, ikke lyder i et ord.

7 Jeg er klar over at bokstaver ikke uttales, men er skriftlige representasjoner av en bestemt lyd. Men siden padonki-slang hovedsakelig er en skriftlig språkvarietet, og jeg ofte skal beskrive utskiftinger av bokstaver, bruker jeg formuleringer av typen «bokstav x gir uttale /a/» som en forkortelse for «bokstav x representerer/betegner lyden /a/ på samme måte som den utskiftede bokstav y, gitt vanlige russiske uttaleregler». Når jeg skriver at «ordet beholder uttalen», mener jeg på samme måte at «denne bokstavkombinasjonen lest opp høyt vil høres lik ut som det angjeldende ordet med standard uttale».

Книппе 1b:

o/ё: зачот (зачёт), идиёт (идиот), кльово (клёво), пошол (пошёл)

и/е: смишно (смешно), меропрятие (мероприятие), кстате (кстати), тибе (тебе)

е/э: жэ (же), должэн (должен), положэно (положено)

ы/и: фoшысты (фашисты), машынально (машинально)

ы/е: жыстоко (жестоко), божымой (боже мой)

у/ю: Хочю (хочу), чюш (чушь)

я/е: понел (понял), ИмЯнно (именно)

Man kan dele disse eksemplene grovt i to grupper: veksling mellom vokaler som har gjensidig utelukkende distribusjon etter henholdsvis bløte og harde konsonanter (særlig vislelydene) eller vokaler: *o/ё, e/э, ы/u* og *y/ю*, og vokalbytter som gir lik uttale på grunn av reduksjon til felles vokallyd i trykklett stavelse: *a/o, u/e, ы/e* (etter *ж, ш* og *ц*) og *я/e*.

Man kan diskutere hvordan kravet til uttalelighet skal tolkes. Ifølge noen utlegninger er ikke sammenfallet i uttale for vokaler i trykklette stavelser alltid fullstendig i standarden for *literaturnyj jazyk*, for eksempel i tilfellet *u/e*. Malyševa og Rogaleva (2012: 9) skriver at *u* i trykklette stavelser kun blir redusert i kvantitet, og vi får en kortere [i]-lyd, mens resultatet for *e* blir [i^e] i førstegrads reduksjon og [ɘ] i annengrads reduksjon. Likeledes vil *e* i trykklett stavelse etter hard vislelyd ikke bli en ren [y], men heller en [y^e]. På den annen side oppgir Kalentsjuk og Kasatkina (2001: 43) at både *e, u* og *я* reduseres til [и^ɪ] etter bløt konsonant i alle trykksvake stavelser. Ifølge Malyševa og Rogaleva er denne normen – «икающая» норма – ganske nylig tatt inn i standarden for *literaturnyj jazyk*, men da som en muntlig stil, i tillegg til at den også regnes som *prostorečie* (2012: 8).

Uttalestandarden for *literaturnyj jazyk* er altså ikke entydig, og man må regne med at rammene for det som regnes som gjengs uttale, er enda videre når det gjelder *prostorečie*. Det er ikke å vente at talespråknær kommunikasjon mellom folk på Internett vil holde seg strengt til normene for litterær uttale. Det er sannsynlig at kommunikasjonen vil foregå ved *prostorečie*, kanskje spesielt hos folk som har en friere holdning til ortografi. Man kan også argumentere for at forskjellen på de to uttalemåtene er så liten at den er ubetydelig i denne sammenhengen.

Denne argumentasjonen faller svært lett dersom man legger Hristovas utlegning om vokalreduksjon til grunn. Hun regner bare med tre fonemer i trykklette stavelser – [a], [i] og [u] – og bare to i trykklette stavelser etter bløte konsonanter – [i] og [u] (Hristova 2011: 154).

Med et slikt vokalsystem faller alle problemene med endret uttale som jeg har drøftet over, bort. Da blir *e*, *u* og *я* fullt ut gjensidig utskiftbare i trykklette stavelser.

Flere av vokalskiftene i ordene i resultatsettet forekommer i sammenhenger der uttalen av ordet blir endret på andre måter enn kun i selve vokallyden. Når det gjelder *e/э* foreligger det flere eksempler på veksling av disse også etter andre konsonanter enn *ж* og *ш*, hvilket vil si at den forutgående konsonanten endrer karakter – fra hard til bløt eller omvendt. Dette vil da føre til endret uttale av ordet, noe som strengt tatt ikke ligger innenfor definisjonene av padonki-slang slik de er gjengitt ovenfor:

Книппе 2а:

дэ́рзкий (дерзкий), рэ́зкий (резкий)

Når vokalskiftet kommer i trykklett stavelse, blir den endrede uttalen enda tydeligere. Etter bløt konsonant blir /e/-lyden i utgangspunktet redusert til en slags /i/-lyd. Malyševa og Rogaleva oppgir ikke noen regel for uttale av *e* etter hard konsonant utenom vislelydene, sannsynligvis fordi dette er en svært urussisk kombinasjon. Hvis vi antar at uttalen i disse tilfellene er analog med uttalen av *э* i anlyd i utenlandske ord, blir den enten en kortere [e] eller går mot [y[°]] (Malyševa og Rogaleva 2012: 10), noe som vil medføre at ordet vil bli uttalt annerledes enn ved korrekt skrivemåte. Eksempler på dette er:

Книппе 2б:

лэ́тал (летал), дэ́бил (дебил)

Kalentsjuk og Kasatkina skiller mellom uttalen av *э* i trykklett stavelse i utenlandske lånord som russiske språkbrukere er eller ikke er blitt fortrolige med (2001: 43). Hvis språkbrukerne ikke er blitt tilstrekkelig fortrolige med lånordet, vil uttalen av *э* i trykklett stavelse ikke bli kvalitativt endret, mens i motsatt tilfelle vil uttalen ofte bli [и[°]], altså [i[°]] med Malyševa og Rogalevas notasjon, eventuelt [ы[°]] ([y[°]]). Hvis man legger dette til grunn, vil ikke uttalen av *дэ́бил* skille seg fra *дебил*. Da vil det også være sammenfall i eksempler som dette:

Книппе 2с:

или́т (элит)

Men man må kunne si at enkelte vokalbytter vil føre til en – liten, men reell – endring i uttale, enten i form av bløtgjøring eller herding av den forutgående konsonanten eller på grunn av en annen vokalvalør, eller begge deler, slik som i disse eksemplene:

Книппе 3:

ы/и: тии (ты), тыпо (типа), спасыбон (спасибо)

э/и: путэнский (путинский)

ы/е: кагбе (как бы), вЫтиран (ветеран)

ы/о: Ырегенальный (оригинальный), вошиванки (вышиванки)

Det finnes et eksempel i resultatsettet der skiftet *e* --> *ы* ikke tilhører sistnevnte gruppe, men heller den forrige:

Книппе 4:

в тырнете (в интернете)

Standard uttale av ordet *интернет* er med harde konsonanter, altså som om det hadde vært skrevet **интэрнэт* (Sviridova 2014: 139). En reduksjon av denne *э*-en til [y^ɛ] gjør at uttalen ligger svært nær *ы* ([y]). Det dreier seg altså om en instans av gruppe 2, vokalbytter som gir lik uttale på grunn av reduksjon til felles vokallyd i trykklett stavelse. Nå skal det sies at ordet *тырнет* er blitt så utbredt at det er nevnt som en variant av *интернет* på Vikislovar' (Vikislovar' ii.) og har blitt et eget oppslagsord i slangordboka Pizdec (Pizdec!).

Noen vokalbytter går åpenbart på tvers av gjengs uttale, som disse:

Книппе 5:

е --> о: ужО (уже)

ё --> я: Ещя (ещё)

Imidlertid er det bare hvis man tolker *ужО* som en forvrengning av *уже* – noe som er det mest nærliggende for oss som ikke er morsmålsbrukere, siden *ужО* ikke er et oppslagsord hos Berkov (1994) – at det kan bli snakk om en uttaleendring. Men hos Ožegov og Švedova (1992) er *ужО* et eget leksem som har betydningen «siden, deretter» eller brukes som et klitisk ord i forbindelse med trusler om hevn. Det kan altså se ut til at vi ikke har å gjøre med et vokalbytte i det hele tatt. Hvis vi derimot tar en større del av kommentaren med i regnestykket, kan vi trekke en annen slutning:

западу в пору самому ласты клеивать! его бюрократическая демократия на последнем издыхании и требует лидеров! пример, последние выборы мелко-бриттов, которые подтвердили свое мелкое значение тем, что проголосовали за еЙвропейский и местЯчковый сепаратизм, но под чутким руководством сильной

(ужО⁸ имеющий опыт в таком вопросе) руки кэмерона... а вот фараджа, призывающего точно к тому же -слили, как не обладающего обЧественным весом. то есть, время серых политиков живущих под диктовку из-за океана уходит? (LJ 2456)

Det er liten tvil om at betydningen av ordet *ужО* her skal være «allerede», altså *уже*, og ikke «siden, deretter». Vektskåla vipper dermed i favør av vokalbytte. Kommentatoren har i andre ord byttet ut bokstaver som endrer uttalen litt, hvilket også peker i den retningen: *Ейропейский, обЧественным*. Vedkommende har til og med tatt seg bryet med å fremheve de innbyttede bokstavene med stor skrift, så det dreier seg utvilsomt om en bevisst handling. Et siste moment i drøftingen av dette ordet er at ordboka til Dal' oppgir *ужо* som en variant av *уже* (Bodue'n de Kurtene' 1903–1909: 970). Sant nok er ordboka gammel, men dette åpner for at *ужо* fortsatt kan være i bruk i denne betydningen i visse kretser, eventuelt at kommentatoren bruker stavemåten som en arkaisme.

Hva angår stavemåten *ещя*, så virker den å være relativt utbredt ellers på Internett med samme betydning som *ещё*, noe flere tusen treff på Google vitner om⁹.

Resultatsettet byr også på to tilfeller der konsonant blir erstattet av vokal:

Книппе 6:

в --> у: уиноват (виноват), Иеуропейцы (европейцы)

Selv om *в* og *у* betegner lyder som ikke er altfor ulike, er det i utgangspunktet kanskje mest nærliggende å tro at kommentatorene rett og slett har bommet på en tast – tastene for *в* og *у* ligger rett ved siden av hverandre på et russisk tastatur. På den annen side kunne man tenke seg at ordet *уиноват* var ment å gi assosiasjoner til det engelske *win*. Men ved nærmere undersøkelser viser det seg at vi her har å gjøre med en fenomen som både Sokolovskij og Berdicevskis og Zvereva nevner i sine definisjoner, nemlig sitat eller klisjé. Det russiske komiprogrammet Comedy Club/*Камеди клуб* kringkastet for en stund siden en sketsj som er blitt kjent under flere navn med mange stavemåter, blant annet «*Рафик не уиноват*», som forestiller et kriminalprogram med en gjest i studio (YouTube). Gjesten har en markant aksent – noen tolker den som ukrainsk, mens andre mener den er kaukasiske (se diskusjonen på Oper.ru) – hvor ett av særtrekkene er at *в* byttes ut med *у*. Vi har altså å gjøre med feilstaving

8 min utheving

9 Søk etter «*ещя*» på <http://google.com> 27.03.2016

som hermer en spesiell uttale som i sin tur er sitert i en annen sammenheng. Konnotasjonen blir tydeligere når vi ser på hele kommentaren som ordet forekommer i:

Дяденьки, отпустите мальчонку, он же ни ф чем не уиноват! :D

Det pussige er at kommentaren bryter med forutsetningene i sitatet – at *е* skal gå til *у* – og bruker standard russisk uttale på preposisjonen *в* som blir skrevet som *ф*. Dette eksempelet viser hvor vanskelig det kan være, særlig for noen uten russisk som morsmål som har levd størsteparten av livet utenfor den russiske kulturkrets, å fange opp ordforvregninger som alluderer til kulturelle verker. Enda mer utfordrende blir det dersom allusjonen ikke er ledsaget av brudd på skrivereglene. Da vil referansen som regel gå hus forbi en norsk mastergradsstudent.

Det andre ordet, *Иеурпейцы*, må behandles for seg. Heller ikke her dreier det seg om kun en tastefeil, sannsynligvis. Et søk på *еурпейцы* på Google gir 13 800 treff¹⁰, så stavemåten med *у* er relativt utbredt, uten at man umiddelbart kan slå fast hvor opphavet ligger. Om ikke bokstavbyttet har sitt utspring i etterlikning av uttale, kan muligens stavemåten med *у* tolkes som en klisjé. Endringen kan være en herming av den vesteuropeiske skrivemåten med *eu-* i stedet for *ev-*. Men denne tolkningen er høyst usikker. I dette tilfellet har kommentatoren lagt til en *и* i begynnelsen av ordet, noe som ikke påvirker uttalen radikalt, siden russiske ord med *е* i anlyd begynner med en [j]-lyd. Jeg kommer tilbake til dette senere.

Eksempelet med *и* foran *е* i *Иеурпейцы* danner en fin opptakt til neste tema, som er jotering uttrykt i skrift. Dette innebærer at joterte vokaler – *е*, *ё*, *ю* og *я* i anlyd eller etter en annen vokal – skrives henholdsvis *йе*, *йо*, *йу* og *йа*, det Hristova kaller digrafisk representasjon (punkt A)). Slike tilfeller finnes det noen få av i kommentarene:

Кnipпе 7:

ё --> йо: Йожик (ёжик), йопта (ёпта, forkortelse av ёб твою мать)

я --> йа: йа (я)

Sokolovskij beskriver det samme i sitt punkt E), og selv om han bare gir eksempler med *я-->а*, må vi anta at også de andre kombinasjonene faller innenfor hans definisjon. Hristova unnlater å ta med *е-->йе*, men det er etter min mening ingen grunn til ikke å inkludere også denne varianten, siden det ikke er noen vesensforskjell på *е* og de andre joterte vokalene. På bakgrunn av det kan vi se på *ие* i *Иеурпейцы* som en ekstrem form for jotering.

¹⁰ Søk etter «*еурпейцы*» på <http://google.com> 25.03.2016

6.2.2 Innskutt vokal

I disse tilfellene har en ekstra vokal blitt lagt til mens alle de opprinnelige bokstavene i ordet er beholdt. Det dreier seg kun om en håndfull instanser, men de behandles for seg, siden et tillegg er vesensforskjellig fra en erstatning, selv om resultatet ikke ender opp svært langt fra utgangspunktet. Her er de:

Knippe 8:

innskutt e: *блеать* (блядь), *Щидевер* (шедевр)

innskutt и: *Иеуропейцы* (европейцы)

innskutt e og и: *Меения* (меня)

innskutt а: *кадар* (кадр), *смысал* (смысл)

De to første eksemplene har begge en innskutt *e*, men den oppfører seg ulikt i hvert av dem. I det første eksempelet er i tillegg den opprinnelige *я*-en byttet ut med en *a*. Her må vi se på begge disse vokalene under ett. En mulig tolkning av endringen er at det har sneket seg inn en *э* mellom en bløt *л* og en *a*. Bokstaven *я* i dette ordet uttrykker jo to ting: for det første lyden [a], og for det andre at den forutgående *л*-en skal være bløt. Etter vanlige reduksjonsregler vil den innskutte *e*-en uttales som [i[°]]. En slik i/e-lyd vil kunne høres i overgangen mellom bløt *л* og neste vokal ved svært langsom tale. Kanskje det er noe slikt kommentatoren har hatt i tankene under skrivingen.

Når det gjelder *Щидевер* fører den innskutte *e*-en her både til at ordet får en ekstra stavelse og at *в*-en blir bløt. Uttalen endres dermed markant. Tilfellet *Иеуропейцы* ble behandlet ovenfor, og jeg konkluderte med at det var snakk om en type jotering. Skrivemåten *Меения* for *меня* kan i likhet med *блеать* referere til en spesielt langsom uttale av ordet.

I de to eksemplene med innskutt *a* får ordene en ekstra stavelse og endret uttale. Feilstavingen kan være et uttrykk for at det krever mye energi å uttale de to siste bokstavene i henholdsvis *кадр* og *смысл* uten å slippe ut av seg en kort vokallyd mellom dem. Fenomenet er også å finne i poesien, der ord med to konsonanter på slutten blir satt som rimord til ord med sekvensen CvC, som i dette utdraget fra diktet *Bole* av Olžas Sulejmenov (Sulejmenov 1987: 159):

И не пытайся измерять

круг

суммой абсолютных чисел,

и не пытайся всё понять,
иначе всё теряет смысл

6.2.3 Konsonantendringer

For konsonantenes del er nok den vanligste endringen å bytte ut en ustemt konsonant med en stemt – eller omvendt – og beholde uttalen i henhold til vanlig praksis for regressiv assimilasjon, som vi ser eksempler på her:

Книппе 9a:

stemt konsonant: чёрд (чёрт), малчыг (мальчик), рузкие (русские), кагбе (как бы)

I de to første eksemplene er den siste, ustemte konsonanten byttet ut med sin stemte ekvivalent, men ordet beholder uttalen, siden konsonant i utlyd uansett skal uttales ustemt. I ordet *рузкие* er *c* byttet ut med *з*, som likevel blir avstemt på grunn av regressiv assimilasjon med den påfølgende *к*. Til slutt har vi *з* som erstatning for en *к* som blir stemt takket være den påfølgende *б*-en, og uttalen forblir den samme. Det finnes også eksempler på det samme fenomenet i motsatt retning, altså at stemte konsonanter blir byttet ut med ustemte:

Книппе 9b:

ustemt konsonant: тегофф (тегов), Ленгвизд (Лингвист), ф чем (в чём), вотки (водки)

Som for vokalene er det også her eksempler på tilsvarende bokstavbytter som endrer uttalen:

Книппе 9с:

Плять (Блядь), журналиЗды (журналисты)

Foran *л* skjer det ingen assimilering, dermed vil et skifte fra stemt til ustemt vokal i denne posisjonen føre til endret uttale av ordet. Det siste eksempelet er interessant fordi det illustrerer et poeng som Hristova tar opp i sin definisjon, som den eneste av de tre ovennevnte, nemlig det hun kaller morfologisk utvikling. Hristova skriver om endelsene *-чик* og *-ник* som i *олбanskij* endres til henholdsvis *-чег* og *-нег* og dermed får lik uttale i nominativ. Det hun beskriver, i motsetning til de andre, er at disse endelsene kan beholdes i andre kasus, selv om *з*-en da ikke lenger står i utlyd og derfor ikke blir avstemt etter gjeldende regler. Vi får da en annen uttale av ordet enn ved standard skrivemåte.

Resultatsettet inneholder også andre konsonantendringer enn utskifting med den stemte eller ustemte ekvivalenten. En av de vanligste er endringen *ч* --> *ш* og den forekommer her kun foran *н* eller *т*:

Кnippe 10:

foran *н*: Канешно (конечно), симпатиШный (симпатичный)

foran *т*: што (что)

I det første eksempelet beholdes uttalen, for standard uttale av *конечно* er *коне[š]но* (Kalentsjuk og Kasatkina 2001: 204), men det andre eksempelet bryter normen, som er *симпати[č']ный* (2001: 377). Imidlertid må man huske på at det her er snakk om normer. Den enkelte språkbrukers uttale kan avvike fra normen, derfor må man ta høyde for at stavemåten *симпатиШный* faktisk reflekterer hvordan språkbrukeren vil uttale ordet i virkeligheten.

Det er naturlig at *что* er det eneste eksempelet på endringen *чт* --> *шт*, siden *чт* uttales [št] kun i dette ordet – og avledninger av det – og [čt] i alle andre ord (Malyševa og Rogaleva 2012: 13).

Et lett synlig fenomen innen padonki-stilen er at sekvensen *-(ц)цо/- (ц)ца* erstatter *-тся/-ться* i verbendelser og at *ц* erstatter *тс* i andre kontekster:

Кnippe 11a:

-тся: нраицца (нравится), абзавидуеца (обзавидуется)

-ться: ругаццо (ругаться), накачаца (накачаться), ебацо (ебаться)

тс --> ц: децкий (детский)

Dette fenomenet er behandlet eksplisitt i definisjonene til Sokolovskij (punkt D)) og Hristova (punkt J)). Vi merker oss av skiftet til *ц* medfører at [s]-lyden får hard uttale selv om dette ikke er normen, som nevnt ovenfor. Det viser seg altså igjen at padonki-slangen ikke krever at uttalen etter bokstavbyttene skal være 100 % lik, eventuelt at skrivemåten reflekterer en unormert uttale.

Noe som må regnes som en avart av dette forekommer også i resultatsettet:

Кnippe 11b:

дь --> ць: Бляць (блядь)

Likheten mellom en palatalisert t-lyd og en ts-lyd er hørbar, men ikke særlig stor. Spørsmålet er om den er stor nok til at eksempelet kan regnes som en instans av padonki-slang.

Resultatsettet inneholder også et eksempel på skiftet *чн* --> *цн*:

Книппе 12а:

отлииииищно (отлично)

Jeg er usikker på hvorvidt dette skal regnes som en instans av konsonantbytte med lik eller endret uttale.

For å gjøre ferdig vislelydene tar jeg med disse eksemplene her:

Книппе 12b:

щ --> сч: исчо, есчо (ещё), вещь (вещь)

щ --> ч: обЧественным (общественным)

щ --> ш: вопше (вообще), ешо (ещё)

с --> ч: Чичас (сейчас)

с --> ш: швабода (свобода), в Гишпании (в Испании)

Av disse er det bare den første endringen som fører til lik uttale, da standard uttale av *сч* er *цч* (Kalentsjuk og Kasatkina 2001: 42). Når det gjelder *ч* for *цч* legges det til en t-lyd, og uttalen blir da endret. I tilfellet *цч*-->*цч* endres også uttalen noe. Her er det kanskje nærliggende å tenke seg at konsonantbyttet er resultat av en tastefeil, siden tastene for *ш* og *щ* ligger rett ved siden av hverandre på et russisk tastatur. Men skiftet *цч*-->*цч* er nevnt eksplisitt av Hristova som en mulig konsonantendring i padonki-slang i punkt D) iii.

Der *с* byttes ut med *ш* eller *ч* er det også rimelig klart at uttalen endres i forhold til standarden. Eksempelet med *Гишпании* er imidlertid interessant fordi dette representerte gjengs uttale i Russland på 1600- og 1700-tallet (Fasmer 1986: 408). Man kan derfor like gjerne se på det som en anakronisme som feil uttale.

Kommentarene byr på ytterligere konsonantbytter som følger uttalen:

Книппе 13:

г --> в: чево (чего)

г --> х: палехчи (полегче), Хосспидя (Господи?)

ч --> д: лудше (лучше)

Begge de to første eksemplene med endring av *z*, *чево* og *палехчи*, må regnes som uproblematiske, da de reflekterer standard uttale i skrift. På russisk skal *z* alltid uttales som en oral lukkelyd – [g] – bortsett fra i et lite knippe unntak (Malyševa og Rogaleva 2012: 11), og disse er to av dem. Når det gjelder ordet *Господь* skal *z*-en sant nok ikke uttales [g] her, men heller som en stemt, velar frikativ – [ɣ]. Kommentatoren har nok her tydd til det russiske tegnet for den ustemte, velare frikativ *x* i mangel av et stemt alternativ. Tilfellet *ч-->ð* representerer kun en marginal forskjell i uttale i denne sammenhengen – [t͡ʃʃ]¹¹ kontra [tʃ].

Det er verdt å merke seg andre eksempler med endringen velar plosiv-->*x* der uttalen ikke stemmer overens med normen:

Книппе 14:

г --> х: Афихеть (офигеть), друх (друг)

к --> х: Дохтар (доктор)

Det første eksempelet er ikke et av unntakene for uttale av *z*. Men uttalen av *z* i de sørlige russiske dialektene, samt i ukrainsk, er den stemte, velare frikativ [ɣ]. Det kan være at kommentatoren er påvirket av en slik uttale og derfor har skrevet den ustemte russiske ekvivalenten slik som i eksempelet med *Хосспидя*. Tilfellet *друх* er analogt, med det tilleggsmomentet at den opprinnelige *z*-en står i utlyd og skal avstemmes. Hvis man anvender samme regel på [ɣ], blir jo resultatet en ustemt *x*.

Endringen *к-->х* kan rett og slett anses som et brudd på uttalenormen. Men det er også en mulighet for at kommentatoren har fulgt en slik tankerekke: Hvis man i ordet *доктор* bytter ut *к* med *z* (*догтор*), vil uttalen forbli den samme på grunn av regelen om regressiv assimilasjon (*до[k]тор*). I neste omgang kan *z*-en påvirkes av ukrainsk eller sørrussisk og bli til [ɣ]. Om da regelen om regressiv assimilasjon kommer til anvendelse igjen, vil den påfølgende *m*-en avstemme konsonanten slik at den blir til en *x*. Det er interessant at nettopp denne konsonantendringen er trukket fram av Zemskaja, Kitajgorodskaja og Širjaev som eksempel på etterlikning av andres uttale: «А приходил хто? (кто)» (1981: 44).

¹¹ Jamfør uttalen av «лучше» oppgitt på Vikislovar' (Vikislovar' viii.)

Rekken med konsonantbytter i resultatsettet stopper ikke med dette, her er enda et knippe eksempler:

Knippe 15:

б --> м: млин (блин), мля (бля, forkortelse av блядь)

в --> м: гамно (говно)

ж --> г: ЖГЕТ (жжёт)

в --> й: еЙропейский (европейский)

р --> г: пгазdnика (праздника), гусских (русских)

т --> к: пукин (Путин)

Forskjellen mellom lydene [b] og [m] er ikke veldig stor – begge er stemte bilabialer. Og her kan den påfølgende л-en påvirke uttalen slik at det blir vanskelig å skille бл fra мл ved rask tale. Forskjellen på [v] og [m] er nok noe større, men også her vil smitte fra neste konsonant, i dette tilfellet н, minske gapet. Skrivemåten med м er nå så utbredt at *гомно* er et eget oppslagsord på Vikislovar' med utlegningen «эrrат. от говно» (Vikislovar' iii.). Endringen ж-->з i *жжет* kan ikke sies å føre til at uttalen blir beholdt. Dette virker mer som en lek med bøyningmønsteret. Verbet *жечь* har en з i presens 1. sg. – *жгу* – men den blir til ж i 3. sg.: жжёт. Man kan ikke utelukke påvirkning fra dialekt, men heller ikke manglende grammatikkunnskaper. I en språkspalte i avisa Moskovskie novosti er *жжет* oppført som en vanlig feil (Turkova 2014). Zemskaja og Kitajgorodskaja skriver om at det i prostorečie kan forekomme utjevning av verbstammene, for eksempel *лечь – лягу – лягут* i stedet for det korrekte *лечь – лягу – ляжет* (1984: 91). Dette er analogt med tilfellet *жечь – жгу – жжет*.

I ordet *еЙропейский* er в erstattet av й. Her er det nok ikke snakk om trykkfeil eller sviktende ortigrafiske kunnskaper. Konsonantbyttet gir en spesiell uttale som trolig ikke reflekterer hvordan noen ville si ordet. Tasten for й ligger helt øverst til venstre blant bokstavene på et russisk tastatur, ved siden av ц og ф, og burde være vanskelig å ta feil av. Det at й-en er uthevet med stor bokstav tyder på at den er skrevet med vilje. Men det er vanskelig å få ordet til å passe inn under noen av definisjonene med tanke på uttale eller klisjé/sitat. Et Google-søk på *еЙропейский* gir bare 56 reelle treff¹².

Varianten з for р er mest sannsynlig ment å skulle uttrykke skarring. Konsonantbyttet skal altså gjøre uttalen av ordet mer likt slikt kommentatoren selv sier det, eventuelt en annen person eller gruppe som vedkommende hermer etter. Man skal dog aldri fullstendig avskrive

¹² Søk etter «еЙропейский» på <http://google.com> 25.03.2016

andre forklaringer, bokstavene *z* og *p* ligger tross alt skrått overfor hverandre på tastaturet. Men hvis man tar for seg hele setningen ordet *русских* forekommer i, ser man at kommentatoren nevner jøder, som altså, som nevnt over, etter sigende skal utmerke seg med mye skarring:

Причем это не русские американцы а русскоязычные евреи Лева Трахтенберг на Брайтоне исполняет для таки да гусских \"патриотов\" еп [...] (LJ 3857)

Dette styrker skarrehermingsteorien. Hva ordet *пгаздник* angår, bør vi ta med i betraktningen at tastene *n* og *p* ligger rett ved siden av hverandre, med *a* på den andre siden av *n*. Hvis man skal skal skrive kombinasjonen *пра*, er det mer sannsynlig at man treffer disse tastene riktig enn at man treffer *n*-en, bommer på *p*-en og hopper til *z*, som ligger i motsatt retning av *a*.

Byttet av *m* mot *κ* resulterer i et ord som skiller seg markant fra utgangspunktet. Men kan vi være sikre på at det virkelig dreier seg om et konsonantbytte? Selv om etternavnet *Пукин* ikke er å finne i flere lister over russiske etternavn (se for eksempel Ganžina 2001 eller Nokonov 1993), er det faktisk i bruk (se for eksempel Sibinfotsentr i litteraturlista). Imidlertid viser det seg, hvis man studerer blogginnlegget som er kommentert og de andre kommentarene, at det her er snakk om president Vladimir Putin. Som alltid kan man ikke utelukke tastefeil. I dette tilfellet forutsetter det at kommentatoren har kommet borti *κ*-tasten ved siden av *y*-tasten og deretter bommet på *m*-tasten. Alt i alt virker det mer sannsynlig av vedkommende har ment å skrive nettopp *пукин*.

En siste type utskifting for konsonantenes del fører også til endret uttale, denne gangen i en helt spesiell retning:

Кnippe 16:

[r] --> [j]: моёз (мороз)

ж --> з: бозе (боже)

Endringene minner mye om etterligning av barnespråk, slik som i denne passasjen fra Boris Akunins *Vneklassnoe čtenie*, der det seks år gamle vidunderbarnet Mitja prøver å høres ut som et mindre begavet barn på samme alder:

– Зачем насколо? – осторожно поинтересовался Митридат. – А взять валенотьки, иглуски? (Akunin 2012: 176)

(– Зачем наскоро? – осторожно поинтересовался Митридат. – А взять валеночки, игрушки?)

Her foreligger følgende lydendringer:

р --> л: насколо (наскоро), иглуски (игрушки)

ч --> тъ: валенотъки (валеночки)

ш --> с: иглуски (игрушки)

Endringen *ш* --> *с* er den ustemte ekvivalenten til endringen *ж* --> *з* i eksempelet fra resultatsettet, mens vi har *р* --> *л* i stedet for *р* --> [j], men også sistnevnte er en kjent forvrengning av *р* i Russland (se Kozlovskaja 2014).

I tilfellet *бозе* kan vi ikke utelukke at vi har å gjøre med en ren tastefeil, siden tasten for *з* ligger rett ovenfor tasten for *ж* på et russisk tastatur (henholdsvis *р*- og *ø*-tastene på et norsk tastatur, se også tabell 7). Det er derimot ikke sannsynlig at uteblivelsen av *р* i *моѐз* bare er en forglemmelse. Ved å sette inn en *р* på riktig plass får vi *морѐз*, som verken er ortografisk korrekt eller reflekterer normert uttale. Det er derfor å konstatere at kommentatoren har foretatt et bevisst valg av stavemåte i dette tilfellet.

6.2.4 Innskutt konsonant

Som for vokalene finnes det et knippe tilfeller av innskutt konsonant:

Кnippe 17:

innskutt н: спасыбон (спасибо)

innskutt т: красавитца (красавица)

innskutt ц: сцуко (сука),

tilføyd ъ: Борщѣъ (борщ), такѣ (так), адѣ (ад), Прогрессѣ (прогресс)

tilføyd ь: брать (брат), гестаповецъ (гестаповец)

I det første eksempelet møter vi en underlig tilføyelse som gir ordet en lyd det opprinnelig ikke har. Det er vanskelig å forestille seg at denne *н*-en skal bidra til å referere til noen gjengs uttale av ordet *спасибо*. Når det gjelder neste eksempel er det omvendt: *т* foran *ц* innfører ingen nye fonemer i uttalen av ordet, og ved normal talehastighet vil det være vanskelig – om ikke umulig – å skille *красавитца* fra *красавица*. Endringen er først og fremst grafisk. Den innskutte *ц* i *сцуко* forandrer uttalen av ordet noe, men langt ifra så mye at det er tvil om hvilket ord som menes.

Tilføyelse av hardt eller bløtt tegn endrer uttalen lite eller ingenting, så disse tilfellene kan godt regnes som instanser av padonki-slang, i og med at de faller inn under parolen «skriv slik

det ikke høres ut, men slik at det høres likt likevel». Men uansett er denne typen feilstaving tatt opp av Hristova i punkt M) hennes definisjon.

6.2.5 Gjentatt bokstav

Dette er et litt annet fenomen enn innskutt vokal eller konsonant, for i sistnevnte tilfelle blir ordet utstyrt med et grafem som ikke hører hjemme der, mens jeg under denne overskriften vil ta opp gjentakelse av en bokstav som finnes i ordet fra før. Dette forekommer relativt hyppig i resultatsettene, ihvertfall når det gjelder kommentarene fra VK, der dette berører 148 ord. I kommentarene fra LJ forekommer fenomenet i 36 ord. Vanligvis blir angjeldende bokstav gjentatt én, to eller tre ganger, men det finnes eksempler på opptil 49 gjentakelser.

Det vanligste er at det er en vokal som blir gjentatt, dette forekommer mellom to og fire ganger så ofte som konsonantfordoblinger i resultatsettene. Det er som regel vokalen med trykk som blir mangfoldiggjort, men det kan også skje i pre- eller posttoniske stavelser (trykkmarkeringene er mine egne):

Кnippe 18:

med trykk: чтóооооооооо, говнóо, говорíииииии, Прикóооольно

pretonisk: Моооо́я, таааааааааа́кя, уууууууууудалí

posttonisk: красáвицааа, лóбиит, мя́сооо

Noen ganger kan det være tvil om hvilken stavelse som har trykk. Ordet *удали* kan i tillegg til å være imperativ 2. sg. av verbet *удаить* («å fjerne») – *удалí* – også være nominativ/akkusativ pl. av substantivet *удаль* («djervhet») – *удали*. I dette tilfellet tolker jeg ordet som et verb i imperativ. For det første er dette den mest tilforlaterlige betydningen når konteksten er et bilde – «slett!» kontra «djervheter», et abstrakt begrep i flertall. For det andre svarer brukeren som har lagt ut bildet, med «hvorfor?» i neste kommentar, noe som tyder på at dette er et svar på en oppfordring, ordre eller bønn. Det er altså fare for feiltolkninger i analysen, imidlertid er dette mindre viktig for hovedanliggendet i denne oppgaven, som er å undersøke forekomster av padonki-slang. Trykk er i utgangspunktet bare av interesse når det oppstår en vokalreduksjon, noe som ikke nødvendigvis er tilfelle i ordene med fordoblet vokal.

For ordene som har gjentatt vokal i trykktung stavelse er det lett å trekke den konklusjon at bokstavfordoblingen representerer en uttale der vokalen trekkes ut i tid som en måte å vektlegge ordet på. I så fall faller disse tilfellene inn under padonki-definisjonene, gitt en

spesiell uttale. Der vokalgjentakelsen skjer i en trykklett stavelse må spørsmålet om overensstemmelse med definisjonene drøftes ytterligere. I utgangspunktet skulle man tro at det er stavelsen med trykk som først og fremst vil bli aksentuert når taleren ønsker å fremheve ordet. I situasjoner der ordet ropes kan man forestille seg at flere av stavelsene vil bli dratt ut, som her:

Книппе 19:

Вагүүууля (kallenavn på person som heter Вагиф), любиииммыыйй

Det som er vanskeligere å forene med aksentuert uttale, er tilfeller der vokalen i en trykklett stavelse blir fordoblet, men ikke vokalen i den trykktinge stavelsen:

Книппе 20:

канэчнооо (конечно), на райоонеее, систрухаааа (сеструха), Краси́выыыеее
(красивые)

Dette er ganske vanlig i kommentarene fra VK; av i alt 127 ord med forlenget vokal var 36 av dem tilfeller der vokalen med trykk ikke ble gjentatt, altså over en fjerdedel av tilfellene. Et iøynefallende moment i denne sammenheng er at dette nesten utelukkende skjer i VK-kommentarene. I kommentarene fra LJ forekommer det vokalfordobling i 25 ord, og for alle disse ordene unntatt ett finner fordoblingen sted i trykkting stavelse.

Jeg er usikker på hvor stor vekt man skal legge på hvilken stavelse som får vokalgjentakelse. Kanskje man ikke bør holde så sterkt på kriteriet om forlenget vokal i trykkting stavelse. Det viser seg jo å være et relativt utbredt fenomen med forlenget vokal i andre stavelser. Selve det faktum at virkemiddelet er i bruk burde være grunn nok til ikke å se bort ifra det. Folk vil tydeligvis gi uttrykk for et eller annet ved å legge til overflødige bokstaver når de skriver. Akkurat hva det er trenger ikke denne oppgaven å komme til bunns i, det er tilstrekkelig å konstatere at denne typen tilpasning av skrivereglene finnes. Spørsmålet her er om fenomenet skal kunne regnes som padonki-slang. Jeg mener denne typen brudd på rettskrivingen kan tilfredsstillende definisjonen «skriv som du snakker». Vi må ta høyde for at skrivemåten refererer til en tilgjort eller eksentrisk uttale i visse situasjoner. Dessuten er det ikke nødvendigvis et proporsjonalt forhold mellom antall vokaler i skriftbildet og tiden det tar å uttale vokallydene i ordet de uttrykker.

Et annet punkt som gjelder uttalen av gjentatte vokaler kan illustreres ved hjelp av disse eksemplene:

Книппе 21а

Книппе 21б

гдеее

ЁЁЁЁбнутые

Поздравляюую

поздравляюуууу

нипаняятна (непонятно)

какаяяяяяяяяя

Alminnelige uttaleregler i russisk tilsier at vokalene *e/ë*, *ю* og *я* i anlyd og etter vokal skal uttales jotert, altså med en j-lyd i begynnelsen. Det vil si at ordet *гдеее* burde uttales [gd'ejeje], ordet *какаяяяяяяяяяя* burde uttales [kakaјajajajajajajajajaja] og så videre. Men det ser ut til at folk ser bort ifra denne uttaleregelen når de skal forlenge vokaler. I resultatsettene finnes det bare ett eksempel på at det er bokstaven som betegner vokaldelen, som forlenges, i stedet for bokstaven som betegner /j/+vokallyd, nemlig ordformen *поздравляюуууу*. I alle andre tilfeller av vokalgjentakelse av *e/ë*, *ю* og *я* – i alt 34 stykker – er det den samme bokstaven og ikke tegnet for vokallyden isolert som blir fordoblet. Dette kan man tolke i retning av at avviket i rettskriving ikke først og fremst er ment å gi en naturtro gjengivelse av en bestemt uttale, men at det er mer å regne som et rent grafisk fenomen.

Dette er ingen ny tanke. Berdicevskis skriver at forlengelse av vokal eller konsonant er ofte brukt i muntlig russisk for å legge vekt på noe, og dette overføres gjerne til skrift (2013: 128). Det er vanligvis vokalen med trykk som blir forlenget, men det kan forekomme forlengelse av vokaler i både pre- og posttoniske stavelser. (2013: 129). Imidlertid kan en form som *пожалуууууиста* (*пожалуйста*) ikke reflektere noen akseptabel uttale av det russiske ordet, fordi den ikke høres ut som korrekt russisk. Som kriterium på hva som kan regnes som akseptabelt, bruker Berdicevskis dels egen intuisjon, dels søk i forskjellige korpora med tekster fra skjønnlitterære bøker, sakprosa og pressen. Hvordan skal man da forklare forekomsten av ord med fordoblinger som ikke gjengir akseptabel uttale? Berdicevskis skriver:

«Traditionally, in standard written Russian it is possible to express emphasis by mimicking an emphatic device of oral speech, namely, by elongating one or more letters in a word. The letters have to denote sounds that would have been elongated in emphatic pronunciation. In informal CMC, however, it is possible to express emphasis by elongating any letters, even if they denote sounds which cannot be elongated in oral speech or do not denote any sound at all.» (2013: 132)

I datamaskinassistert kommunikasjon mister man altså koblingen mellom bokstavgjentakelse og fremhevet («emphatic») uttale.

Når det gjelder hvilke bokstaver som fordobles i mine resultatsett, så forekommer det med et flertall av alle som er mulige: Alle de ni vokalene er representert ved siden av 14 av 21 konsonanter pluss hardt og bløtt tegn. Her er noen eksempler på gjentakelse av konsonant og bløtt tegn:

Книппе 22:

тормоззз, кррруто, Суперрррррррр, класссс, Привееетт, воттки, игрушшку,
записьсьь

Som regel gjentas bokstaven én, to eller tre ganger. Her er en liten oversikt over antall gjentakelser:

Tabell 9: Antall gjentakelser av bokstaver i ord i resultatsettene

	VK		LJ	
Antall gjentakelser	Antall tilfeller	%	Antall tilfeller	%
1	48	29,6	12	33,3
2	50	30,9	11	30,6
3	23	14,2	7	19,4
4	15	9,3	1	2,8
5–49	26	16	5	13,9
Totalt	162	100	36	100

Jeg har bare telt bokstaver som er overflødige i henhold til standard rettskriving.

Når bokstaven er gjentatt kun én gang, altså når den forekommer en gang mer enn det vanlig ortografi tilsier, er det store sjanser for at kommentatoren i vanvare har trykket på tasten en ekstra gang. Også hvis bokstaven er gjentatt flere ganger er det mulig at kommentatoren har latt fingeren bli liggende på tasten for lenge uten å ha hatt noen intensjon om å skrive

6.2.6 Forkortelser

Et ganske hyppig fenomen i resultatsettene er forkortelser av ord, altså at én eller flere bokstaver er tatt bort i forhold til normert skrivemåte. Som regel representerer den unormerte skrivemåten en hurtig uttale av ordet der ikke alle lydene kommer med:

Кnippe 26a:

щас (сейчас), ваще (вообще), чё/чо (чего), тока (только)

Mange av disse skrivemåtene er så vanlige at man kan se på dem som en slags kvasinorm. Formen *щас* for *сейчас* finnes som oppslagsord både i Vikislovar' (Vikislovar' iv.) – markert som *razgovornoe* – og i Trišins synonymordbok (Trišin i.). Formen *ваще* er ikke å finne som oppslagsord i disse ordbøkene, imidlertid forekommer den i oppslagsfrasen *ну, ваще* hos Trišin (Trišin ii. og iii.), og dessuten som eget oppslagsord i hos Elistratov (Elistratov ii.). I Vikislovar' er *чѐ* oppført som muntlig form av *что/чего* (Vikislovar' v.). Til slutt har vi *тока*, som finnes som synonym til *только* hos Trišin, men ikke i Vikislovar'.

Én av disse ordformene reflekterer en uttale som er tillatt i normen. Ordet *сейчас* har tillatt *razgovornyj* uttaleform *щас* ifølge Kalentsjuk og Kasatkina (2001: 371). Denne formen forekommer i resultatsettene i tillegg til variantene:

Кnippe 26b:

щазз, счас, ща

Til denne gruppen kan vi også regne:

Кnippe 26c:

пасиба (спасибо), скока (сколько), прально (правильно), хошь (хочешь),
стописят (сто пятьдесят), пожалста (пожалуйста)

Man kan innvende at disse stavemåtene reflekterer unormert uttale av ordene. Men som jeg har bemerket ovenfor bør ikke dette utelukke at vi kan telle disse eksemplene under regelen «skriv som du snakker». Dessuten trekker Hristova i sitt punkt K) fram formen *пиисяд* – av *пятьдесят* – som eksempel på en type forkortelser i padonki-slang. Formen *пожалста* ligger heller ikke langt fra normert uttale av *пожалуйста*, som i én av to tillatte varianter ifølge Kalentsjuk og Kasatkina er *пожал[ъ]ста*.

Her er det på sin plass å vie oppmerksomhet til fenomenet *nepolnyj stil'* – ufullstendig stil (se for eksempel Ljutikova 2012: 13) eller *begloe proiznošenije* (Vikipedija vi.). Disse begrepene betegner en uttale hvor ett eller flere av fonemene i et ord eller en ordgruppe blir redusert eller helt borte. Elena Zemskaja har en god oversikt over hvordan dette fenomenet arter seg (2011: 194–211). Uttalevariantene i *razgovornaja reč* er mange, særlig for flerstavellesord, se bare disse eksemplene på uttalen av ordet *наверно* fra Zemskaja, Kitajgorodskaja og Širjaev (1981: 37): [на́рнъ], [нао́нъ], [нао́н], [нāн], [нэ́н] og [нā].

Det viser seg at mange av endringene i knippe 26a–c er dekket av utlegningene om eller eksemplene på *nepolnyj stil'* i *razgovornaja reč*. Både *щас, ща, чё, тока, скока, насибо* og *хошь* finnes i lista over eksempler på *begloe proiznošenije* i Vikipedija (Vikipedija vi.). Formen *тока* finnes også for eksempel hos Likhtman (2001: 197). Om ordet *пожалуйста* skriver Zemskaja at *y*-en kan bli redusert til null, i likhet med *ÿ*-en, men at *л*-en da vil bli stavelsesbærende: [пажá „лста] (2011: 203). En slik uttale uttrykt i vanlig skrift uten bruk av diakritiske tegn vil jo bli nettopp *пожалста*.

Uttalen av et ord med *nepolnyj stil'* i *razgovornaja reč* kan altså skille seg markant fra normen i *literaturnyj jazyk*. Dette er et viktig moment når man skal fastslå hvorvidt et ord med en bestemt stavemåte kan sies å falle inn under regelen «skriv som du snakker».

Noen av forkortelsene består i at en vokal – og noen ganger en konsonant eller to i tillegg – sløyfes:

Книппе 27:

эт (это), тя (тебя), те (тебе), прям (прямо), тож (тоже)

Når det gjelder de to siste eksemplene, så er de begge oppført som *prostorečie*-former i Vikislovar' (Vikislovar' vi. og vii.). Formene *тя* og *те* er begge nevnt hos Zemskaja som eksempler på muntlig uttale – utlagt som henholdsvis [т'á] og [т'ó] (2011: 207).

I atter andre forkortelser er større deler av ordet utelatt:

Книппе 28a:

симпа (симпатичная), нра/нрав (нравится), пож (пожалуйста), лю (люблю)

Her kan vi se en parallell i hvor mye ordene blir redusert i Zemskajas eksempler *значит* --> [нъч'] og *он говорит* --> [он гьт] (2011: 203). Det er altså mulig i noen tilfeller å sløyfe hele stavelser i uttalen av ordet. Imidlertid skjer dette kun i svært sjeldne tilfeller der ordet befinner

seg i trykksvak posisjon inne i en frase (Zemskaja 2011: 203). Det er ikke opplagt at eksemplene i knippe 28a hører til disse sjeldne tilfellene.

Følgende forkortelser er av samme type:

Кnippe 28b:

напр (например), отл (отлично), кол-во (количество), к-рые (которые), оч (очень)

Imidlertid dreier det seg her om innarbeidede forkortelser i det russiske språk. Alle de fire første er inkludert i Fadeevs ordliste over forkortelser (1997). Den siste – *оч* for *очень* – står oppført i internettordboka sokr.ru (sokr.ru i.). Her dukket den opp allerede i 2002, så den har hatt enda noen år på å feste seg i vanlig bruk. Det at forkortelsene i kommentarene jeg har samlet inn står uten punktum bak, bør ikke tillegges særlig betydning.

Det synes åpenbart at slike forkortelser som nevnt ovenfor, som har gått inn i språket som faste vendinger og er standardisert i ordbøker, ikke bør regnes som uttrykk for slang eller annen unormert språkbruk. Men det kan finnes grensetilfeller. Eksempelet med *оч* kan muligens regnes som et slikt grensetilfelle, men det er et spørsmål hva man skal gjøre med forkortelser som ikke har blitt normert på denne måten.

Resultatsettene inneholder også forkortelser der ordet er blitt helt forandret:

Кnippe 29:

сябки (спасибки), сяб (спасибо)

I siste gruppe har jeg plassert forkortelser som bare består av konsonanter:

Кnippe 30:

пздц (пиздец), ппц (пипец), спс (спасибо)

Begge forkortelsene *пздц* og *спс* er oppført hos sokr.ru som «*сетевое*» («nettspråk») (sokr.ru ii. og iii.).

6.2.7 Samskriving

Et trekk ved padonki-slang som ikke går ut på å bytte ut, fjerne eller legge til bokstaver, er samskriving av ord. Sokolovskij nevner dette i punkt C) i sin definisjon, og Hristova gir eksempler på det utenfor den nummererte lista (2011: 158). Her er noen eksempler fra resultatsettene:

Книппе 31:

самной (со мной), нифига (ни фига), божьмой (боже мой), чтоле (что ли),
незачто (не за что)

Som sagt kan man aldri være helt sikker på at en feilstaving er intendert eller bare et resultat av en tastefeil. Når det gjelder samskriving er dette momentet særlig aktuelt. Det skal lite til å bomme eller trykke for lett på mellomromstasten, ikke minst når man skriver på et lite tastatur på en telefon. Omstendighetene rundt kan gi en pekepinn om samskrivingen er gjort med overlegg. I tre av eksemplene ovenfor har kommentatoren endret på en vokal i tillegg til å slå sammen to ord. Det tyder på at hensikten har vært å skrive noe som bryter med vedtatte normer. Som tidligere nevnt synker sannsynligheten for at kommentatoren har brutt skrivereglene i ren vanvare når antall feilstavinger stiger. Så i disse tilfellene, der fire ord er slått sammen til ett, er det svært liten tvil om at det er gjort bevisst:

Книппе 32:

ктовсеэтилюди (кто все эти люди), данунафиг (да ну на фиг)

Noen ganger er det ikke sikkert at de kommentatorene som driver med samskriving er seg bevisst at dette er unormert i det angjeldende tilfellet. La oss ta eksempelet *нифига*. I diskusjonsforumet til telekommunikasjonsselskapet query ble det i 2007 startet en tråd på bakgrunn av spørsmålet om dette begrepet skal skrives i ett eller to ord (queryForum). Forumbrukerne var ikke enige om hva som var normen. Selv om noen viste til at uttrykket ifølge ordboka til Ožegov og andre normative kilder skal skrives i to ord, var mange enige om at stavemåten var avhengig av konteksten. En av brukerne – Míxa – ga denne forklaringen:

Имхо, от контекста зависит. Когда как вводное слово - слитно, но фига - это дерево или кустарник, так что может быть ситуация вроде этой: "Нифига на этой земле не растет: ни фига, ни конопля." (queryForum)

ИМНО er det avhengig av konteksten. Når det er et parentetisk ord – i ett, men fiken [*фига*] er et tre eller busk, så situasjonen kan være noe sånt som dette: «Det vokser faen ikke [*нифига*] verken fiken [*ни фига*] eller hamp på denne jorda».¹³

Ifølge denne forklaringen avhenger skrivemåten altså av om ordet brukes som et parentetisk ord, *нифига*, eller som nektelse+substantiv i betydningen «hverken fiken(-trær)», *ни фига*. Dette illustrerer godt hvordan folk kan bruke stavemåter som bryter med etablerte normer

¹³ Forsøksvis oversettelse av masterstudenten.

uten at de selv ser på det som et regelbrudd. De støtter seg heller på mer uformelle normer som oppstår, eller i det minste gjelder, i det miljøet de selv skriver i. Og det kan ta tid for slike nye normer å bli tatt inn i varmen og bli ansett som almengyldige. I dag, nesten ti år etter, gir søk på skrivemåten *нифига* på academic.ru (Akademik iii.), som har en database med mange forskjellige ordbøker, bare treff i én ordbok, som tar for seg ord fra «den kriminelle og halvkriminelle verden».

6.2.8 Klisjéer: ord, fraser og sitater

Bruken av faste ord og vendinger, og sitater fra samtidskulturen, har jeg til nå bare såvidt vært innom. Klisjéer er oppgitt som en «main feature» for *olbanskij* av Berdicevskis og Zvereva (2014: 123), men er ikke nærmere definert. Sokolovskij tolker begrepet som «faste ord og uttrykk hvis betydning bare er kjent for en engere krets» – «устойчивы[е] выражени[я] и сло[ва] в известном только узкому кругу лиц значении» (2008: 47).

For å finne ut om slike ord er i bruk i resultatsettene, er det nyttig med en slags fasit, en oversikt over hvilke ord og uttrykk som kan regnes som klisjéer i padonki-slang. Her kommer ordlistene jeg presenterte ovenfor til nytte. Jeg foretok søk i resultatsettene etter alle ord fra ordlistene som har normert stavemåte og som dermed ville unnsnippe den manuelle analysen, der jeg kun registrerte ord med ortografiske avvik. Til dette arbeidet brukte jeg en standard søkefunksjon for tekst-behandlingsprogrammet OpenOffice Writer. Jeg inkluderte i tillegg en del ord som jeg kunne ha feiltolket som normerte på grunn av manglende russiskkunnskaper.

Søkene viste at resultatsettene faktisk inneholdt en del ord fra ordlistene, for eksempel:

абзац, аватар, баян, девайс, пацан,

Imidlertid må man granske hvert treff, for eksempel dreide begge tilfellene av ordet *абзац* seg om bruk i ordboksbetydningen «avsnitt». Her var det altså ikke snakk om padonki-slang.

I tillegg til disse ordene er de to grupper ord jeg hittil ikke har hatt oppmerksomheten rettet mot under analysearbeidet. Den første gruppen er interjeksjoner. Disse ordene så jeg bevisst bort ifra under den manuelle gjennomlesningen, som beskrevet over, siden slike ord av natur ofte ikke har noen fastlagt rettskriving. Men det viser seg altså at en del av dem figurerer i padonki-ordlistene, for eksempel:

бгг

бу-га-га (бугага, бугога, бугогы, букаке)

гг

ГГ

гг (гыы, гыыы)

Гы! (гыгыгы)

до (доооооо) (som alternativ til *да*)¹⁴

ы (ыыы)

Ы (ыыы)

Uttrykkene i venstre spalte er fra Sokolovskijs liste, mens de i høyre spalte er fra Vikislovar'-lista. Med utgangspunkt i en slik begrenset, definert liste er det enkelt å bruke innebygde søkefunksjoner i tekstbehandlingsprogrammer til å finne dem i resultatsettene. Unntak fra dette er ordet *до* for *да*, som er homonymt med preposisjonen *до* og forstavelen *до*, og ellers en ganske vanlig bokstavkombinasjon i russiske ord – for eksempel i *дом, надо, дочь* eller *добрый* – samt interjeksjonen *ы*, som jo finnes i utallige russiske ord, ikke minst som flertallsendelse eller endelse i genitiv sg. av ord på *-а*. Dobbel *гг* er ikke svært vanlig i russisk og gir en håndterbar mengde falske treff, for eksempel i ordet *блоггер*. Når det gjelder de to andre tilfellene må man snevre inn søkeresultatene på en eller annen måte.

Hvis man tenker seg *до* for *да* i bruk, så synes det klart at ordet bør komme etter et mellomrom og før et annet mellom eller et punktum, komma, spørsmålstegn, utropstegn, kolon eller semikolon. Disse kombinasjonene går det raskt å søke etter, ingen av de sistnevnte ga treff i mine resultatsett. Kombinasjonen mellomrom+*до*+mellomrom er sammenfallende med bruken av preposisjonen *до*, men det viste seg at denne preposisjonen ikke er så vanlig i russisk som man kunne frykte, så de treffene søket ga var ikke veldig mange og kunne sjekkes ut manuelt ganske greit. Denne metoden tar ikke høyde for manglende mellomrom i den enkelte tekst. Dermed går man glipp av eventuelle tilfeller der kommentatoren feilaktig har latt være å skrive et mellomrom, men også de tilfellene der ordet *до* står aller først i kommentaren og dermed ikke har noen tegn foran seg. Søkekriteriene kan da endres til kun *до*+mellomrom, hvilket gir en del flere falske treff, blant annet i *надо*, men ikke en avskrekkende mengde. Det viste seg forøvrig ikke å være noen tilfeller av *до* brukt som *да* i resultatsettene, og at de tre tilfellene av *доо/дооо* allerede var fanget opp i den manuelle gjennomgangen.

14 Selv om *да* strengt tatt ikke er en interjeksjon, tar jeg det med her, siden det i kommentarene ofte blir brukt for å gjengi et følelsesmessig utbrudd heller enn som et svarord, og dermed kan sies å ha en interjeksjonsfunksjon.

På samme måte er det med interjeksjonen *ы*. Det er fåfengt å søke etter alle forekomster av bokstaven, siden den er såpass vanlig og resultatsettet er såpass stort. En løsning er å kombinere ordet med mellomrom og/eller ulike skilletegn, som for *до*. Av kapasitetshensyn valgte jeg å begrense dette til mellomrom+*ы* og *ы*+utropstegn. Søkene ga ingen treff.

Den andre gruppen hittil neglisjerte ord er akronymer. Det finnes mange eksempler på slike i ordlistene:

S: АХЗ, ЗФБ, ЖБР
V: ББПЕ, РМА, ТТПП
Begge: ЕБМП, ИМХО, ЛОЛ, ПНХ, ХЗ

Bak disse skjuler det seg fraser som:

«Jeg driter i om [det jeg har publisert] er et plagiat» («*Если баян, мне похуй*», ЕБМП)
«Teksten suger, forfatteren er ræva» («*Креатив говно, автор мудака*», КГ/АМ)

En del inneholder banneord og utgjør grove fornærmelser jeg ikke skal gjengi her, mens andre er fullstendig uskyldige:

«Ja, det kan jeg skrive under på!» («*Подписываюсь под каждым словом*», ППКС)
«Hvorfor spør De?» («*А почему вы спрашиваете?*» АПВС)

Pussig nok regnes forkortelsen for LiveJournal på russisk, *ЖЖ* (*Живой Журнал*), for å være padonki-slang i begge ordlistene. Dette gir naturlig nok en del treff i kommentarene fra LJ. Andre er direkte transkribert fra engelske akronymer:

ЛОЛ (fra LOL, Laughing Out Loud)
ИМХО (fra ИМО, In My Humble Opinion)

Denne har sitt opphav i engelske fraser skrevet med russiske bokstaver i henhold til en uttale med sterk russisk aksent:

ЗФБ («*Зе Факинг Бэст*» fra «*The Fucking Best*»)

I de aller fleste tilfeller er det enkelt å søke etter disse akronymene i resultatsettene. Noen av dem gir treff, riktignok ikke mange, for eksempel *ИМХО*, *ЛОЛ* og *ОМГ*. I denne gjennomgangen tok jeg med 57 ord, fraser og akronymer. Av disse ga 28 til sammen 87 treff i LJ-kommentarene og 22 treff i VK-kommentarene.

Når det gjelder sitater er det nær sagt umulig for noen fra en annen kultur å identifisere andre enn de mest åpenbare, man kan tenke seg henvisninger til figurer fra de mest kjente romanene til Tolstoj og Dostojevskij, for eksempel. Også innenfor den russiske kultursfære vil det være referanser som er ukjent for de fleste, men i flittig bruk i visse miljøer. Derfor ser jeg meg nødt til rett og slett å se bort ifra dette segmentet i min analyse unntatt når tilfeldighetene vil ha det til at jeg kan identifisere slike tilfeller.

6.3 Faller feilstavingen innenfor padonki-definisjonene?

Neste skritt etter å ha identifisert bokstavendringene er å bestemme om de faller inn under definisjonene av padonki-slang. Til nå har jeg bare tatt de tre definisjonene gjengitt ovenfor med i betraktningen for å bestemme om en bestemt endring eller stavemåte skal kunne regnes som padonki-slang. Heretter vil jeg i tillegg gjøre bruk av de tre padonki-ordlistene.

6.3.1 Endringer som gir lik eller nesten lik uttale

Når det gjelder gruppen med eksempler der uttalen blir helt uendret etter vokalbyttet, knippe 1a og deler av 1b, er er uproblematisk å fastslå at de omfattes av definisjonene. De føyer seg pent inn under Sokolovskijs punkt A) og B) og Berdicevskis og Zverevas to hovedprinsipper, som alle fire går ut på å skrive et ord slik at det uttales korrekt selv om man bryter skrivereglene. Også den andre hovedgruppen, resten av knippe 1b, der endringen i skrift gir en marginalt endret uttale, må sies å kunne passe til definisjonene. Både Sokolovskij (i punkt A) og B)) og Hristova (i punkt G) og I)) lister opp eksempler der *e* byttes ut med *u* og omvendt. Dessuten gir Sokolovskij et eksempel på overgang fra *e* til *ы*: *жена --> жына* (punkt A)), og Hristova et eksempel på overgang fra *я* til *и*: *язык --> изык* (punkt G)). Det er dermed på det rene at padonki-slang ifølge alle de tre definisjonene ovenfor tillater vokalbytter som følger «икающая» норма som beskrevet ovenfor, altså at vokalene *я*, *e* og *и* reduseres til en felles vokallyd i trykklette stavelser, og at de også ser ut til å tillate små nyanseforskjeller i vokalkvaliteten.

På bakgrunn av dette kan vi også regne *илит* fra knippe 2c og lydendringen *e --> ы* i *тырнет* under knippe 4, kanskje under tvil, som tilfredsstillende for padonki-definisjonene, siden man kan argumentere for at dette reflekterer uttale i praksis, som diskutert ovenfor. Jotering uttrykt i skrift, «digraphic representation», er like uproblematisk å regne som padonki-slang jamfør drøftingen over.

Bytting av stemt mot utstemt konsonant der uttalereglene gjør at konsonanten uttales likt som den den blir byttet mot – som i eksemplene i knippe 8a og 8b – ligger godt innenfor alle definisjonene. Det samme gjelder endringene *ч* --> *ш* i knippe 10 og *-тся/-ться* --> *-ц(у)а/-ц(у)о* og *mc* --> *ц* i knippe 11a. Vekslingen *сч* <--> *щ* fra knippe 12b hører også hjemme her, den gir ingen forskjell i uttale. Nedenfor i samme bolk argumenterte jeg for at også eksemplene i knippe 13 burde regnes som like eller ubetydelig forskjellige i uttale fra sine ortografiske opphav: *чего* --> *чево*, *полегче* --> *палехчи*, *Господи(?)* --> *Хосспидя*, *лучше* --> *лудше*.

Av ordene med innskutt konsonant i knippe 17 er det noen med uendret uttale og noen med endret. De første omfatter *красавица* og ordene med hardt tegn på slutten. En ekstra *m* foran *ц* påvirker som sagt ikke uttalen nevneverdig, og et hardt tegn etter en allerede hard konsonant har absolutt ingenting å si uttalemessig. Alle disse må man derfor si at faller inn under padonki-definisjonene. Ordene med et ekstra bløtt tegn er det også naturlig å ta opp her, selv om uttalen i disse tilfellene blir endret noe. Poenget er at ord med tilføyd bløtt tegn behandles av Hristova under samme punkt som ord med tilføyd hardt tegn som et eksempel på et fenomen typisk for padonki-slang (punkt M)). Det er dermed dekning for å si at også disse er innenfor definisjonen.

Så kommer vi til forkortelsene. Det synes relativt åpenbart at ordformene i knippe 26a og 26b – *щас*, *щазз*, *счас*, *ща* (*сейчас*), *ваще* (*вообще*), *чѐ/чо* (*чего*) og *тока* (*только*) – tilfredsstillende kriteriet «skriv som du snakker». Mange av dem figurerer i diverse oppslagsverk, og det er liten tvil om at de reflekterer faktisk uttale. I tillegg til dette er *щас* et eget oppslagsord i Sokolovskij-lista, så akkurat dette ordet hører utvilsomt til padonki-slangen.

I løpet av drøftingen av *razgovornaja reč* ble det klart at også eksemplene i knippe 26c faller inn under kategorien «skriv som du snakker».

Jeg mener at også ordene i knippe 27 – *эт* (*это*), *прям* (*прямо*), *тож* (*тоже*) – kan betraktes på denne måten. Som nevnt skal de to siste være former som er vanlige i *prostorečie*, noe som peker sterkt i retning av at de faktisk uttales sånn. Ordformen *прям* er også forkortelse for *в прямом значении* (Fadeev 1997: 349), men den manuelle gjennomgangen av alle instansene i resultatsettene viser at betydningen i alle tilfeller her er *прямо*. Alle disse ordformene er altså belagt i oppslagsverk eller i utlegningene om *razgovornaja reč*, og kan dermed regnes som instanser av «skriv som du snakker». Varianten

эм for *это* er det tilsvarende enkelt å se for seg som hyppig forekommende i hurtig dagligtale. Den inneholder et vokalbortfall som er analogt med *прям* og *тож*.

Når det gjelder forkortelsene i knippe 29 – *сябки* (*спасибки*) og *сяб* (*спасибо*) – er det ikke i utgangspunktet klart for en ikke-russer om dette er ord som blir uttalt slik de skrives eller om de er rent skriftlige forkortelser. Disse eksempelsetningene fra den nettbaserte slangordboka teenslang.su tyder på det første:

Народ сяб всем у мну все-таки получилось!

Сяб тебе, ты не представляешь, как мне помог!

Заранее большое сяб!

Сяб всем, кто постарался!

(teenslang.su i.)

Jeg vil derfor regne disse formene som tilfeller av «skriv som du snakker».

Om samskriving er det ikke så mye å si annet enn at dette faller inn under padonki-definisjonene med god margin. Ikke bare er det en staveendring som ikke påvirker uttalen, men fenomenet er nevnt eksplisitt av Sokolovskij i hans punkt C).

6.3.2 Endringer som gir forskjellig uttale

I bolken ovenfor skrev jeg at det er uproblematisk å plassere endringer med bytte av vokal uten påfølgende uttaleendring – eksemplene i knippe 1a og 1b – innenfor padonki-slangen. For den neste gruppens del, den som har større endringer i vokallyden og/eller bløtgjøring eller herding av forutgående konsonant – knippe 2a og 2b – er bildet mindre klart. Ingen av de tre definisjonene tar opp slike tilfeller eksplisitt såvidt jeg kan se. Skal man følge dem strengt, må slike instanser dermed forkastes. Men jeg mener dette ville være forhastet. For det første finnes det eksempler hos Hristova der endret skriftbilde gir endret uttale:

L) iii. давай! --> таффай!

M) ii. innsetting av hardt **eller bløtt** tegn i enden av ord: я рыдал --> я рыдаль

Ifølge Hristova er det altså ikke slik at padonki-slang i alle sammenhenger krever fullstendig likhet i uttale mellom et ord stavet ortografisk korrekt og det samme ordet med forvrengt stavemåte. Sokolovskij, på sin side, skriver i sitt punkt A) at former som *в руку* --> **ф руку* er feil. Imidlertid finnes det eksempler i Sokolovskijs ordliste som strider mot denne regelen:

каска --> казга, опечатка --> очепяткго, и ниибёт = и ниипёт,
пиздеть --> пистеть, йебанный комидед = ебанный комитет, шышки = шышги,
+ flere andre vekslinger еб-/еп-/ип-

Nå er ikke «очепяткго» en uttaletro feilstaving av et virkelig ord, men et slags ordspill på metanivå, siden ordet selv er en versjon med trykkfeil av ordet *опечатка*, som betyr «trykkfeil». Likevel skulle man forvente at den forvrengte versjonen ville ende på *-[tkъ]* og ikke *-[dgъ]*, som blir uttalen etter vanlige regler om regressiv assimilering.

I tillegg har Vikislovar'-lista andre ord med liknende endringer, altså avstemming av konsonant der den i henhold til vanlige uttaleregler skal være stemt:

да ну его нахер --> Танунах
долбоёб --> Далцайоп
ссылка --> ссылго

Til slutt finner vi en motsatt parallell i to ord i ordlistene. Først har vi *ПЕсТато* (sannsynligvis fra *пиздато*) i Vikislovar'-lista, der konsonantparet *зѠ* går til ustemt *ст*. Dernest byr både Sokolovskij-lista og Vikislovar'-lista på *Песдуховные падонки/Пиздуховные падонки* (av *Бездуховные*). Hovedformålet med den siste endringen *Ѡ* --> *п* er nok å få ordet til å til å minne om *пизда*. Det er derfor langt fra gitt at man kan utvide en slik endring til å gjelde generelt for alle *Ѡ*-er eller stemte konsonanter. På den annen side er det et tegn på at ordleken er viktigere enn uttalelikheten.

Uansett virker det ganske klart at veksling mellom stemte og ustemte konsonanter er friere enn man får inntrykk av ved å lese definisjonene, selv der ordet ender opp men endret uttale etter vanlige regler for assimilasjon. Sokolovskij er altså ikke helt enig med seg selv her.

For det andre er hovedprinsippet i olbanskij, ifølge Sokolovskij, intendert forvrengning av russisk ortografi. Vi kan tolke dette som at det viktigste er bruddet med gjeldende skriveregler, og så kommer likhet i uttale i andre rekke. I en så vid fortolkning av definisjonen må man åpne for muligheten for at utlegningene gjengitt ovenfor ikke er uttømmende, enda så detaljerte de måtte være, særlig da Hristovas. Det er langt fra utenkelig at noen padonki-fenomener kan ha sluppet gjennom forfatterens garn. Man har meg bekjent ikke gjennomført større, kvantitative studier av padonki-slang, så fenomenet er langt ifra utforsket til bunns.

Opp mot dette står det faktum at Sokolovskij var en av dem som begynte å ta i bruk padonki-slang på en systematisk måte og på mange måter la grunnlaget for den videre spredningen.

Han må sies å være en av de mest autoritative når det gjelder å definere hva dette språklige fenomenet består i. Men heller ikke dette kan være ubestridt bestemmende for hva språkbrukerne selv, og i neste omgang forskere, skal regne for å være padonki-slang, all den stund ingen varieteter av språk er hugget i stein av opphavspersonene. Den lingvistiske utviklingen går ufortrødent videre uavhengig av hva noen måtte mene om den.

Padonki-slang er en skriftlig språkvarietet. Kriteriet om at det skrevne ordet skal reflektere uttalen er bare ett av flere som blir trukket frem. Sokolovskij har for eksempel fem hovedpunkter (1–5), hvorav de tidligere omtalte punktene A)–E) er underpunkter av hovedpunkt 1). Hovedpunkt 4) er «Lek med orddannelser» («[заключается в] языковой игре со словообразованием»). Punktet blir ikke nærmere beskrevet av Sokolovskij, så vi vet ikke nøyaktig hva han mener med det. Men i prinsippet kan man regne nær sagt enhver feilstaving som gjør at ordet likevel blir forståelig, under kriteriet «lek med orddannelser».

To definisjoner

En løsning for denne oppgaven kan være å operere med to definisjoner av padonki-slang: en snever definisjon som kun opererer ut ifra det som helt klart faller inn under kriteriet «skriv som du snakker», og en vid som også tar med i betraktningen tilfeller som kan betraktes som analoge med eksemplene som blir gitt i den forstand at de inneholder like eller tilsvarende lydendringer som i eksemplene eller ordene i ordlistene. Med «tilsvarende lydendring» mener jeg for eksempel at en fremre vokal i trykksvak stavelse kan utvides med etterstilt *й* etter mønster fra Hristovas punkt I) i – *писать* --> *песать/нейсать*. Etter den vide definisjonen vil da tenkte tilfeller som *кино* --> *кийно* og *тяжело* --> *тяйжело* kunne regnes som padonki-slang. Dessuten vil alle vekslinger mellom stemt og ustemt konsonant kunne godtas, også der de gir endret uttale, i henhold til eksemplene *в отставку* --> *ф аццтафку* og *давай!* --> *таффай!* (Hristova punkt L)), som i disse oppdiktede eksemplene: *говорить* --> *коворить*, *верблюды* --> *ферблюд*. Selv om jeg har funnet på disse ordformene selv, gir de faktisk treff når man søker etter dem på Internett, så tanken er ikke ny. Man kan anta at det går en grense for dette der lydendringen vil føre til forveksling med et annet ord, for eksempel *спросить* («å spørre») --> *збросить* som vil føre til samme uttale som ordet *сбросить* («å kaste»).

Type 3

Ordlistene må sies å gi en sikker pekepinn på hvorvidt et ord skal regnes som padonki-slang eller ikke. Jeg synes det er praktisk å unngå sammenblanding med uttalelikhetskriteriene så langt det lar seg gjøre, derfor vil jeg lage en egen kategori for ord, akronymer eller andre forkortelser som finnes i en eller flere av de tre ordlistene jeg har operert med til nå.

Videre i oppgaven vil jeg referere til tilfeller som faller inn under den snevre definisjonen, som type 1, tilfeller som faller inn under den vide definisjonen, som type 2 og tilfeller som finnes i ordlistene, som type 3. Alle tilfellene i forrige bolk – «Endringer som gir lik eller nesten lik uttale» – regnes da som type 1. Eksempelet *журналиЗды*, som ble trukket fram tidligere, kan regnes som et type 2-tilfelle på bakgrunn av uttaleendring etter stemming av konsonanter. Men det kan også regnes som en morfologisk endring av endelsen *ист* --> *изд* på linje med endelsene *-чик* --> *-чег* og *-ник* --> *-нег* hos Hristova (2011: 157). Uansett vil kategoriseringen altså bli type 2.

Nå er det på tide å gå videre med kategoriseringen av de forskjellige endringene i skrivemåte. På bakgrunn av drøftingen i avsnittene ovenfor kan vi plassere eksemplene fra knippe 2a og 2b under type 2. I disse ordene er en bløt konsonant byttet ut med en hard, den omvendte prosessen av det som skjer når man legger til et bløtt tegn etter en hard konsonant, noe som er et reelt fenomen i padonki-slang ifølge Hristova (punkt M ii.). I tillegg er det en parallell til dette i herdingen av /t/-lyden og /s/-lyden i *-ться* --> *-ццо* i definisjonene og til herdingen av *д*-en i ordet *блиад* (*блядь*) i Sokolovskijs liste og Vikislovar'-lista.

Jeg hopper over knippe 3 og 5 for øyeblikket for å komme tilbake til dem senere.

Under drøftingen av tilfellene i knippe 6 med endringen *в* --> *у* – *уиноват* (*виноват*) og *Иеуропейцы* (*европейцы*) – konkluderte jeg med at i hvert fall det første eksempelet kunne anses som en klisjé. Dette konseptet hører ikke inn under type 1 eller 2 slik jeg definerte dem ovenfor. Men både Sokolovskij (hovedpunkt 3) og Berdicevskis og Zvereva trekker fram dette som et av kjennetegnene til padonki-slang, så det er ikke tvil om at de må være med. Jeg velger derfor å opprette enda en ny kategori – type 4 – for dette formålet. Disse to eksemplene passer altså under type 4.

Nå er vi kommet fram til eksemplene med innskutt vokal i knippe 8. Endringen *я* --> *ea* i *блеать* (*блядь*) kan kanskje under tvil regnes under type 2, siden lydendringen er relativt

moderat. Imidlertid foreligger en svært liknende utvidelse i to oppslagsord i både Sokolovskij-lista og Vikislovar'-lista: *блиа* og *блиад*, som begge er varianter av *бля/блядь*. De fremre vokalene *e* og *u* har sammenfall til samme vokallyd i trykklett stavelse, her kan man forresten diskutere om vokalen i det hele tatt er stavelsesbærende, dermed skulle parallellen være komplett og grunnlaget for tvil borte. Eksempelet *Меения* (*меня*) burde da behandles på samme måte og telles som type 2. Skiftet *e* --> *ue* i *Иеурпейцы* regner jeg som nevnt ovenfor som en type jotering, som faller inn under type 1 sammen med de andre.

De tre tilfellene med innskutt vokal mellom to konsonanter ser i første omgang ut til å måtte ekskluderes. Innskutt vokal finnes nok i bruk ellers, som vi så i diktet til Sulejmenov, men dette fenomenet har ingen støtte i definisjonene og kan dermed ikke regnes som padonki-slang. Men det finnes et analogt eksempel i ordtilfanget i ordlistene, nemlig dette:

Апрель --> Аперель (V)

Ut ifra den linjen jeg har lagt meg på nå, skulle disse tilfellene dermed kunne regnes som type 2. På den annen side kan man diskutere om ett eksempel er nok til å basere en regel på. Jeg velger å ikke se på dette som et problem. Målet mitt er ikke å lage regler, men å finne ut hva som kan regnes som padonki-slang. I dette arbeidet vil jeg inkludere så mye som mulig for heller å snevre inn definisjonen etterpå.

Så over til konsonantendringene. I knippe 9c hadde vi *Плять* (*Блядь*) og *журналиЗды* (*журналисты*). Det siste eksempelet er allerede drøftet og kategorisert som type 2. Ordet *Плять* finner man igjen som det forkortede *пля* hos Sokolovskij og som det utvidede *пильть* både i Sokolovskij-lista og Vikislovar'-lista. Konklusjonen må bli at ordet hører hjemme iallefall under type 2, om man ikke også skal si at det er en så nær variant at det kan regnes som type 3, altså ord som foreligger i ordlistene.

Neste eksempel, *Бляць* (*блядь*), som utgjør knippe 11b helt for seg selv, er et tvilstilfelle. Det finnes ingen instanser av *ть/дь* --> *ц* i definisjonene eller ordlistene. Imidlertid finnes vekslingen *с* <--> *ц*:

пиздец --> педес (S,V), problems (eng.) (проблемс) --> проблемц (S),
сука --> цука (S,V), албанский --> албанцкей (S), мозг --> моск --> моцк (V)

Vi finner også disse:

[s'] --> [st']: живопись --> Живописдь (V)
с --> сц: собачка --> сцобачко (V), сука --> сцуко (S)

Type 2b

Endringen *тб/дб* --> *ц* er forskjellig fra *с* <--> *ц* og de to andre endringene. Men man kan argumentere for at disse endringene gir et resultat som ligger omtrent like langt fra utgangspunktet, hvis man kan tillate seg å se for seg lydendringer i et romlig perspektiv. Hvis en slik analyse er akseptabel, kan dette eksempelet – muligens under tvil – kategoriseres under type 2, muligens som en slags undergruppe som vi kan kalle 2b. Resten av gruppen under type 2 vil jeg videre referere til som type 2a.

Noe av det samme gjelder for endringene med vislelyder som jeg ikke har tatt opp her ennå, det vil si knippe 12a og 12b. Endringen *сч* --> *цч* i knippe 12b ble behandlet under forrige overskrift og plassert under type 1. Tidligere nevnte jeg at endringen *цч* --> *шч* forekommer i Hristovas definisjon, hvilket betyr at den kan regnes som type 2a. Tilfellene *цч* <--> *ч* kan ses på som analoge med dem som har skiftet *тб/дб* --> *ц*: uttalen blir ikke mye endret, og vi kan telle dem som instanser av type 2b.

Men det går en grense for hvor ulike lyder man kan godta for denne typen, og kanskje den går ved endringene *с* --> *ч* – for eksempel *Чичас* (*сейчас*) – og *с* --> *ш* – for eksempel *швабода* (*свобода*).

I knippe 14 fant vi lydendringene *з* --> *х* og *к* --> *х*. Jeg drøftet hvorvidt disse kunne plasseres i kategorien «skriv som du snakker», og falt ned på at de forsåvidt kunne det. I det minste kan de regnes som «etterlikning av hvordan noen snakker». Dessuten finnes det eksempler på disse bokstavbyttene i ordlistene:

мозг --> мосх (S,V), Google (Гугл) --> Хухль (V), шакал --> шахал (preved-lista)

Dessuten har vi et bytte den andre veien, *х* --> *к*:

хохол --> какол (V) (et nedsettende uttrykk om ukrainere)

Dermed er det ingen tvil om at disse endringene kan kategoriseres som type 2a.

Neste knippe, nummer 15, bød på fem forskjellige bokstavbytter. Ordformen *мля* for *блядь* finner vi igjen både i Sokolovskijs liste og i Vikislovar'-lista. Den hører dermed hjemme under type 3. Andre tilfeller med endringen *б* --> *м* kan vi da på generelt grunnlag kategorisere som type 2a. Videre kan man si at endringen *в* --> *м* er såpass lik at slike tilfeller kan plasseres under type 2b. Eksempelet *ЖГЕТ* for *жжѐт* faller derimot utenfor alle disse gruppene. Det samme gjelder ordet *еЙронеЙский*, jamfør drøftingen ovenfor.

Videre i knippe 15 har vi tilfeller med endringen *р* --> *з*, som jeg mente var uttrykk for skarring, altså det vi kan kalle «skriv som noen andre snakker». I tillegg kommer det faktum at dette konsonantbyttet er å finne i alle de tre ordlistene i uttrykket «*зочем вы тзавите*» (fra «*зачем вы травите*», «hvorfor sjikanerer De/dere»). Dette uttrykket skal stamme fra de ovenfor nevnte *kaščenity* (se for eksempel Sokolovskij 2008: 73). I henhold til min kategorisering skal det da være mulig å telle alle instanser at endringen *р* --> *з* inn under den vide definisjonen av padonki-slang, altså type 2b. Man kan innvende at det er for lettvent å ekstrapolere en regel kun ut ifra ett eksempel, det finnes ingen flere tilfeller av *з* for *р* i ordlistene, imidlertid trekker det nære slektskapet mellom padonki-slang og *kaščenity*-stil, som beskrevet ovenfor, også i retning av å inkludere denne endringen.

Til sist kommer vi til *пукин*. Dette kan ikke sies å reflektere vanlig eller uvanlig uttale av *Путин*. Derimot kan man se på ordformen som en klisjé som passer under type 4. Ved et søk på bilder pluss søketermen *пукин* på Google er 30 av de 35 første bildene av president Vladimir Putin¹⁵.

Type 2c

Vi ser at det er mange forskjellige bokstavbytter og innskutte bokstaver som gir endret uttale i oppslagsordene i ordlistene, særlig Sokolovskijs liste og Vikislovar'-lista. Når disse er såpass mange, tyder det på at kriteriet om at man skal skrive som man snakker langt ifra er enerådende i padonki-slangen. Andre trekk har blitt trukket fram i definisjonene tidligere, som banning og sitater, men de mange tilfellene av endret uttale går imot kriteriet om uttalelighet, som man nok kan tolke som et hovedprinsipp ut ifra definisjonene. Det ser ut til at Sokolovskijs punkt om «lek med orddannelse» i praksis har en større plass i padonki-slangen enn man skulle tro på forhånd. Kanskje kan alle endringer i et ord som gjør at ordet fortsatt er gjenkjennelig, om det ikke ser ut til å ha den samme uttalen, regnes som trekk ved padonki-slang. Slike trekk kan i en vid definisjon kategoriseres i en type 2c. Her kan man samle

¹⁵ Søk etter «*пукин*» på <https://www.google.com/imghp?> 05.05.2016.

tilfellene ovenfor som ikke passet i noen av de andre kategoriene, for eksempel endringene *c* --> *ч* og *c* --> *ш* i henholdsvis *Чичас* og *швабода*.

Her passer det å komme tilbake til knippe 3 og 5. Knippe 3 bød på flere forskjellige vokalbytter: *ы* <--> *e/u/o* og *и* --> *e*. Disse finnes det ingen paralleller til i definisjonene eller i ordlistene, men alle ordene er gjenkjennelige og forståelige, så om de ikke passer under type 2b, kan vi i hvert fall plassere dem under type 2c.

I knippe 5 hadde vi to ganske markante lydendringer: *e* --> *о*: *ужо* (*уже*) og *ë* --> *я*: *Еця* (*ещë*). Dette var også to ord som var vanskelige å plassere, men nå passer de fint som type 2c.

Type 1b

Til sist i rekken av lydendringer kommer vi fram til knippe 16 med to ord jeg tolket som herming av barnespråk: *мороз* --> *моëз* ([r] --> [j]) og *боже* --> *бозе* (*ж* --> *з*). Slike endringer finnes det ingen paralleller til verken i definisjonene eller i ordlistene. Men det er etter min mening synes det ganske klart at disse skrivemåtene er ment å reflektere en faktisk uttale, såfremt det ikke dreier seg om en tastefeil i tilfellet *бозе* som nevnt over, så de tilfredsstillt kravet til at man skal skrive som man, eventuelt noen andre, snakker. Man kan argumentere for at slike endringer bør falle inn under en vid definisjon av padonki-slang, men de passer ikke under noen av de typene jeg opererer med. Jeg velger derfor å opprette enda en undergruppe, type 1b, for tilfeller av «skriv som du snakker» der uttalen ligger utenfor standarden. Det jeg til nå har kategorisert som type 1 blir nå kalt type 1a.

Neste type endring er innskutt konsonant, som vi finner i knippe 17. De fleste av disse ble behandlet under overskriften «Endringer som gir lik eller nesten lik uttale» og ble funnet å passe inn padonki-definisjonen før begrepene typer ble innført. Nå kan vi konkludere med at disse hører til under type 1a. Resten av eksemplene i dette knippet behandles her. Det gjelder *спасыбон* (*спасибо*) med innskutt *н* og *сцүко* (*сүка*) med innskutt *ц*. Det er enklest å ta for seg det siste tilfellet først, for dette ordet finnes i alle de tre ordlistene og hører derfor hjemme under type 3. Når det gjelder ordet *спасыбон*, med en ekstra *н* på slutten, så finnes det også eksempler på tilføyelse av en ekstra konsonant i ordlistene:

выпездка (выписка), уджас (ужас) (S)

Dette er en annen bokstave enn i eksempelet fra resultatsettet, så det er ikke gitt at dette tilfellet faller inn under type 2b. Kriteriet jeg har satt opp er at lydendringen skal være «like

stor», men det er problematisk å operere med en slik kvantifisering av en kvalitativ forskjell. Hvordan skal man vurdere en [d] eller [t] mot en [n]-lyd? Jeg mener plasseringen i type 2b her er for usikker, og velger heller type 2c, som er generøs og favner alle mulige lydendringer.

Forkortelser

Her vender jeg tilbake til forkortelsene igjen, denne gangen tar jeg for meg dem som fører til en endret uttale av ordet. Tvilstilfellene var knippe 28a. Jeg fant at det ikke var gitt at disse tilfellene kunne regnes som «skriv som du snakker». Det er for eksempel liten grunn til å tro at ordet *нравится* skal uttales *нрав*. De ser heller ut som tilfeller av det trekket ved *razgovornaja reč Zemskaĵa, Kitajgorodskaja og Širĵaev* kaller apokope – *усечение* – altså at ordet ikke uttales fullt ut. Av eksempler de gir på dette kan nevnes *начальник --> нач*, *председатель --> пред* og *трамвай --> трам* (1981: 123). Disse forkortelsene ligner svært på eksemplene i knippe 28a – *симпа, нра/нрав, пож* og *лю* – man kan gå så langt som å si at de er helt analoge. Forkortelsene dannet ved apokope blir gjerne reinterpretert grammatisk slik at de behandles som egne leksemer med bøyning ut ifra den nye stammen (1981: 123). Hvis vi så tolker ordformene i knippe 28a som nye ord som har oppstått ved apokope, vil jo måten de er skrevet på i kommentarene reflektere hvordan de blir uttalt. Men dette kan vanskelig regnes som avvik fra skriftnormen, for det er bare slik de kan skrives etter vanlige ortigrafiske regler. Vil ikke konklusjonen da måtte bli at de ikke faller inn under definisjonene av padonki-slang, rett og slett fordi de er i tråd med gjeldende rettskriving?

Jeg tror denne konklusjonen er forhastet. Ovenfor, under behandlingen av forkortelsene *сяб/сябки*, falt jeg ned på at disse skulle regnes som tilfeller av «skriv som du snakker». Kriteriet må være at selve ordformen slik den fremtrer i skrift er i strid med rettskrivingen, i dette tilfellet på den måten at ordformen ikke finnes i ordbøker over standard moderne russisk språk, som vil si *literaturnyj jazyk*. På bakgrunn av dette vil eksemplene i knippe 28a passe inn under type 1.

Videre er *нра* å finne både i Sokolovskijs olbanskij-ordliste og i Vikislovar'-lista. Dermed hører denne varianten til type 3, i tillegg til type 1. Spørsmålet blir da om de andre eksemplene i knippe 28a skal behandles på samme måte, siden de er analoge, ikke når det gjelder selve lydendringen, men når det gjelder orddannelsen. Svaret blir nok nei. Det at metoden for orddannelsen er lik er ikke tilstrekkelig til å plassere ordene i samme kategori, mener jeg. Men om min tolkning av hvorvidt de kan regnes som padonki-slang på grunnlag

av at de reflekterer faktisk uttale, ikke skulle holde vann, kan de uansett puttes i oppsamlingsheatet under type 2c – enhver endring som gir et forståelig ord.

Forkortelsene i knippe 28b er normerte former som faller utenfor rammene av padonki-slangen. Men det finnes ett unntak blant dem: ordet *оч* er nemlig å finne i Sokolovskijs liste og Vikislovar'-lista og skal derfor kategoriseres under type 3.

I knippe 30 hadde vi forkortelser som besto av bare konsonanter. Hvilken type de skal kategoriseres under avhenger av hvordan de uttales. Dersom de er skriftlige forkortelser som representerer ordet skrevet fullt ut, kan man ikke si at det er tilfeller av «skriv som du snakker». Den andre muligheten er at disse forkortelsene faktisk uttales som de skrives, slik at for eksempel *cnc* uttales /es pe es/ eller /se pe se/. Zemskaja, Kitajgorodskaja og Širjaev skriver om akronymer at de kan få bokstavrett uttale i *razgovornaja reč*, som i ЧП – «чпэ» (1981: 130–131). Men dette er nok mindre relevant for vårt tilfelle: For det første er det i referansen snakk om akronymer, altså forkortelser som består av forbokstavene til en gruppe ord, mens forkortelsene i knippe 30 er dannet ved å ta vekk vokalene i kun ett ord. For det andre er ikke dette fenomenet en produktiv kategori i *razgovornaja reč*, det forekommer bare i et lite antalle tilfeller som er lånt fra *literaturnyj jazyk*.

Et par sider ovenfor i samme referanse er det beskrevet andre tilfeller som ligner på dem som foreligger her, det som kalles verbalisering av ortografiske forkortelser (*вербализация орфографических сокращений*): *р* av *рубль* kan uttales «рэ», *кон* av *конейка* kan uttales «кон», «км» av *километр* kan uttales «кэмэ» (1981: 128). Dette skal først og fremst gjelde en del ofte brukte forkortelser, særlig dem som har med måleenheter og penger å gjøre. Denne bolken tar også for seg forkortelser som er akronymer, for eksempel «мэнээс» av *м.н.с.* – *младший научный сотрудник* (Zemskaja m.fl. 1981: 128).

Det ser altså ut til å være mulig at eksemplene i knippe 30 – *пзду*, *пнц* og *cnc* – kan uttales bokstav for bokstav. De kan nok ikke regnes som hyppig forekommende hvis man ser på det russiske språket generelt, og ikke er de knyttet til måleenheter, men de kan nok være vanlige innen visse kretser. De er brukt i alt 30 ganger i resultatsettene. Dessuten kan man tenke seg at kriteriene for en slik bruk er mindre strenge for *prostorečie* og forskjellige typer slang enn for *razgovornaja reč*, som er det stilnivået Zemskaja, Kitajgorodskaja og Širjaev tar for seg. Men det er ikke nok å fastslå at en slik uttale er mulig, man må også kunne vise at den er sannsynlig. Jeg har ikke funnet noe som kan underbygge dette, derfor kan vi ikke inkludere disse eksemplene i type 1.

Går vi til ordlistene og sjekker, finner vi forkortelsen *nnu* både i Vikislovar'-lista og Sokolovskijs liste. Dette tilfellet hører de hjemme under type 3. Hva så med de to andre? Ut ifra måten jeg har kategorisert andre tilfeller over kan man argumentere for å behandle eksemplene *n3du* og *cnc* på samme måte, siden endringen er lik i som i *nnu*, altså at alle vokaler er fjernet. Men fortsatt er uttalen av disse uviss. Det virker dessuten for radikalt å tolke fjerning av alle vokaler i et ord som et generelt fenomen i padonki-slang kun basert på dette. Det tryggeste er nok å plassere disse tilfellene under type 2c.

6.3.3 Gjentatt bokstav

Det er på tide å komme tilbake til spørsmålet om ord med bokstavgjentakelse kan sies å falle inn under padonki-definisjonene. Man kan si at fordobling av vokaler eller konsonanter ikke skaper en kvalitativ endring i uttalen av ordet, men kun en kvantitativ endring, siden en eller flere av lydene i ordet blir forlenget uten at lydene i seg selv endres. Jeg har pekt på at lengden på hver lyd ikke nødvendigvis er direkte proporsjonal med antallet bokstaver som representerer den. Man må imidlertid kunne regne med at en viss grad av variasjon innenfor spekteret fra nøytral til tilgjort eller eksentrisk uttale må kunne telle som «slik du snakker» i regelen «skriv slik du snakker». Men hvis vi legger Berdicevskis' analyse gjengitt ovenfor til grunn, faller dette argumentet bort. I så fall blir ordene med bokstavgjentakelse bare en grafisk variant av et ord. Tilfredsstiller dette vilkårene i padonki-definisjonene?

Faktisk skriver Hristova om dobling av konsonanter – «gemination» – i sitt punkt N). Vanligvis skal dette først og fremst vedrøre konsonanten *ϕ*, men også andre bokstaver, og det skjer hovedsakelig «for emotive reasons», altså som et uttrykk for en eller annen følelse. Det er uvisst hvorfor Hristova ikke tar opp flerdobling av konsonanter – i alle eksemplene hennes er det bare to like konsonanter på rad – eller gjentakelse av vokal. Jeg ser to mulige årsaker til dette. Enten er det slik at Hristova ikke har støtt på slike tilfeller i sin innsamling, eller så regner hun ikke vokaldobling og flere enn to like konsonanter på rad for å være padonki-slang.

I Sokolovskijs padonki-ordliste finnes det noen få eksempler på at en bokstav er gjentatt mer enn én gang. Foruten i uttrykkene *какту333 жжет* og *ушастый жураϕϕϕ* ser man dette i *доооо (до)* og i interjeksjonene *ыыы* og *зыыыыы*. Det er altså på det rene at ord i padonki-slangen kan ha bokstavgjentakelser. Spørsmålet er om disse eksemplene er nok til å skape presedens for resten av språkvarieteteten. I min typeinndeling har jeg brukt eksempler fra definisjonene og ordlistene til å gjøre nettopp dette. Men i tilfellet bokstavgjentakelse ser det

ut til at fenomenet er så utbredt ellers innen CMC at man neppe kan regne det som et typisk trekk for padonki-slang. Alt i alt er dette kanskje et skjønsspørsmål, men jeg velger i hvert fall å holde bokstavgjentakelser utenfor.

6.4 En alternativ typeinndeling

I analysen ovenfor har jeg kommet fram til en typeinndeling av resultatene mer eller mindre på egen hånd basert på definisjonene og ordlistene. Det ser ut til å ha vært gjort lite arbeid på dette feltet. Men i et vedlegg til doktorgradsavhandlingen sin presenterer Berdicevskis følgende typeinndeling, som jeg skal forsøke å gjengi kort og presist¹⁶:

A) Hovedtyper («major types»)

1. Ortografi-typen

- i. Transkripsjonsklassen – «skriv det du hører»: которого --> каторово (jfr. Sokolovskijs punkt A))
- ii. Anti-transkripsjonsklassen – «skriv det du ikke hører»: где --> кде (jfr. Sokolovskijs punkt B))

2. Fonologi-typen

Noe endret uttale, som regel veksling hard/bløt eller stemt/ustemt konsonant, men også tilfeller som сука --> сцую

B) Sidetyper («minor types»)

1. «Portmanteau» – feilstaving som inkluderer ordspill: лесбиянки --> лизбиянки jfr. лизать («å slikke»)
2. Dagligtale («vernacular») – stavemåter som skal gjengi hurtig tale («allegro speech»):
пятьдесят --> пятьсят. Berdicevskis ekskluderer «well-established literary devices» som oppsto før olbanskij, som for eksempel что --> чё.
3. Felles morfologi – morfologiske avvik: его --> евонный
4. Olbanskij-morfologi – morfologiske avvik som har oppstått etter påvirkning fra olbanskij-rettskriving: endringen котик --> котег i nominativ fører til котика --> котера i akkusativ/genitiv (jfr. Hristovas unummererte punkter (2011: 157)).
5. «Ett eller to ord» – altså samskriving (jfr. Sokolovskijs punkt C)).

¹⁶ Jeg har lagt til referanser til tilsvarende punkter i definisjonene ovenfor der det finnes åpenbare paralleller. Inndelingen i punkter med bokstaver og tall er min egen og er lagt til for oversiktlighetens skyld.

6. Trykkfeil – ren skrivefeil. Berdicevskis lister opp tre faktorer som tyder på at det er snakk om en trykkfeil:
 - i. Avviket forekommer kun én eller to ganger.
 - ii. Avviket faller ikke inn under et av mønstrene beskrevet ovenfor.
 - iii. Layouten på tastaturet indikerer at man trolig har tastet feil.

(Berdicevskis 2013: 202–206)

Berdicevskis er usikker på om alle sidetyperne kan regnes som *olbanskij*. Han peker også på problemet med å vite om det enkelte ord er stavet feil med hensikt. Dette er en nøkkelfaktor som jeg går nærmere inn på i neste bolk. Berdicevskis konkluderer bare når det gjelder typene under A), ortografi-typen og fonologi-typen, og B) 4., typen med *olbanskij-morfologi* – disse er definitivt *olbanskij* – samt trykkfeil-typen – denne er definitivt ikke *olbanskij* (2013: 206–207).

6.5 Intensjon: Kan alt som svarer til definisjonen, regnes som padonki-slang

Nå over til spørsmålet om alle eksemplene som på en eller annen måte faller inn under typene jeg har definert ovenfor, kan regnes som som instanser av padonki-slang. Det bør være et krav at kommentatoren har foretatt et bevisst valg om å bryte rettskrivingsnormen. Skrivefeilen kan like gjerne være et resultat av manglende rettskrivingskunnskaper eller en ren slurvfeil. En ting som kan gi en pekepinn om dette, er forekomsten av flere avvik i samme kommentar. Hvis kommentaren inneholder flere avvik som faller inn under definisjonene, og ingen avvik som faller utenfor, øker sannsynligheten for at kommentatoren har ment å skrive *olbanskij*.

Hvis kommentaren kun inneholder ett avvik – for eksempel sammenblanding av *a* og *o* i en trykklett stavelse i ett enkelt ord – og resten av teksten er feilfri, må vi si at det er lite trolig at det dreier seg om padonki-slang, som i denne kommentaren:

Этот салат в народе называют "Семь лепестков", а ингредиенты выбираете по своему вкусу. Морковь и свекла обязательно сырые, картофель фри, отварная курица, горошек или кукуруза, это кто что больше любит, капусту можно пекинскую. (VK 2044)

Kommentaren har korrekt ortografi og tegnsetting, bortsett fra i det ene ordet *ингредиенты*, der den andre *и*-en skulle ha vært en *е*. Det mest nærliggende er da å konkludere at kommentatoren ikke har ment å skrive slang, men rett og slett ikke kjenner korrekt stavemåte av dette ordet. Selv i ganske høyfrekvente ord kan det oppstå forvirring om stavemåte. I resultatsettene er det for eksempel to tilfeller av skrivemåten *маладец* for *молодец*. Det er ikke gitt at kommentatorene har feilstavet ordet med vilje. Dette spørsmålet om stavemåte ble stilt på nettsiden znaniya.com, der skoleelever kan få hjelp med leksene (znaniya.com):

Как пишется молодец или маладец?помогите п्लीз
(«Hvordan staves det, molodets eller maladets?hjelp pliiis»)

Det kan være flere grunner til at folk som skriver russisk på Internett, har manglende kunnskaper i rettskriving. De kan være skoleelever i lavere klasser som ikke har kommet opp på et høyt nok skriftlig nivå ennå, eller de kan være ikke-russere med russisk som fremmedspråk som skriver så godt de kan ut ifra sine ferdigheter. Dysleksi kan også være en faktor. Poenget er at man ikke kan gå ut ifra at en skrivefeil som passer med padonki-definisjonene, er begått med overlegg.

I den andre enden av skalaen har vi kommentarer som oppviser flere trekk som er typiske for padonki-slang, for eksempel denne:

да, машины из рассие типерь лудше не пакупать (VK 5186)

Her er det fire ord med tilsammen fem endringer som alle ligger godt innenfor kjernedefinisjonen:

о --> а: россии --> рассие, пакупать --> пакупать
и --> е: россии --> рассие
е --> и: теперь --> типерь
чш --> дш: лучше --> лучше

I dette tilfellet er det liten tvil om at kommentatoren har begått skrivefeilene med overlegg. Det finnes ingen andre avvik som faller utenfor definisjonen. Det eneste som bryter med normen, er manglende stor bokstav i begynnelsen av setningen og manglende punktum på slutten. Mellom disse to ytterpunktene er det mange ganger vanskelig å konkludere. Følgende faktorer kan ha betydning i så måte:

- 1) Ytterligere forekomster av feilstaving i samme kommentar, som nevnt ovenfor.

- 2) Hvor grunnleggende feilstavingen kan sies å være. Dette er selvfølgelig vanskelig å gjøre i praksis, men likevel er det mulig i noen tilfeller å skille mellom forskjellige typer. For eksempel vil jeg påstå at sekvensene *-шы/-жы-* må kunne karakteriseres som grovere brudd på skriftnormen enn å bytte ut *a/o* eller *e/u*. Forskjellen ligger i at de førstnevnte ikke forekommer i noe russisk ord (se for eksempel Klimova 2014: 778), mens alle de sistnevnte vokalene kan stå bak en hvilken som helst konsonant bortsett fra *й*. Det samme gjelder andre skrivefeil som resulterer i bokstavkombinasjoner som ikke er å finne i noen russiske ord, som *-цыэ-* i *поцызэнт* (*пациент*), *пэ-* i *пгаздник* (*праздник*)¹⁷. Disse regner jeg også som grove skrivefeil.

Videre ser jeg på feil i vanlige ord som preposisjoner, pronomener og høyfrekvente substantiv – for eksempel *я* --> *йа*, *тебе* --> *тибе*, *но* --> *па* og *огонь* --> *Агонь* – som mer grunnleggende enn feil i sjeldnere ord som *философия* --> *Феласофия*, *колхозник* --> *Калхозник* eller *вышиванки* --> *вошиванки*.

Min teori, mer basert på sunn fornuft enn forskning, er at en russisk morsmålsbruker som har gjennomført skolegang ved en russisk læreanstalt, neppe ville gjøre slike grunnleggende feil ubevisst, på samme måte som de aller fleste med fullført norsk grunnskole sannsynligvis ikke tror at «jeg» og «deg» skrives «jæj» og «dæj». Selvfølgelig kan ikke dette være mer enn en statistisk rettesnor. Det finnes folk som selv etter mange år på skolebenken ikke mestrer rettskriving av forskjellige grunner. Dessuten er som sagt mange av dem som skriver russisk på Internett, ikke selv morsmålsbrukere.

- 3) Ellers plettfri ortografi og tegnsetting. Ifølge Sokolovskij skal den som prøver å skape ekte orfo-art, ha god kjennskap til alminnelige rettskrivingsregler for at forsøket ikke skal falle i fisk. For å skille en bevisst padonok fra en ubevisst, kan man se på vedkommendes tegnsetting: en virkelig padonok ville nemlig dø av skam over å sette kommaet på feil sted (Sokolovskij 2008: 48). Det betyr at kommentarer med skrivefeil som ikke faller inn under definisjonene av padonki-slang, ikke skal regnes som padonki-slang selv om den inneholder feilstaving som ligger innenfor definisjonene. Hvis vi skal basere oss på

¹⁷ Et søk på ord som begynner på *пэ-* i det russiske nasjonalkorpuset (ruscorpora.ru) 05.05.2016 gir bare treff i forkortelser og i ord som hermer skarring.

Sokolovskijs kriterium, må slike kommentarer regnes som mislykkede forsøk på å skrive olbanskij.

Andre, som Hristova, trekker frem at folk har varierende grad av trofasthet mot normene i padonki-slang: «[users] exhibit different degrees of commitment to or fluency in the new standards» (Hristova 2011: 148). Den enkelte språkbruker kan altså veksle mellom bruk av padonki-slang og standard rettskriving. Dessuten kan det forekomme at folk mener å skrive padonki-slang, men ender opp med å skrive noe som bryter med prinsippene som er beskrevet i definisjonsbolken i denne oppgaven. Det er altså ikke nødvendigvis slik at vi må forkaste kommentarer som inneholder både ord som ligger innenfor padonki-definisjonene, og ord som faller utenfor.

Spørsmålet er hvor langt vi skal strekke oss i å anerkjenne feilstavinger utenfor padonki-definisjonene som instanser av padonki-slang. Det føles kanskje naturlig å underkjenne tilfeller som ikke faller inn under definisjonene til Sokolovskij og Hristova. Men som jeg argumenterte for i min drøfting ovenfor kan man også regne med tilfeller som har endringer som er analoge med endringer i ord i disse to forfatternes eksempler og ordlister, selv om disse endringene ikke er eksplisitt nevnt i definisjonene. Herfra blir kriteriene stadig mer usikre. Skal også type 2b og 2c som jeg redegjorde for ovenfor, regnes med – henholdsvis ord som har tilsvarende eller «like stor» endring som et ord i definisjonseksemplene eller ordlistene, og ord med hvilke bokstavendringer som helst som gjør at ordet fortsatt er gjenkjennelig?

Hristovas definisjon av padonki-slang er heller deskriptiv enn normativ. Selv om den er utførlig, finnes det en mulighet for at hun har utelatt noe, enten det er fordi hun har oversett det, regnet det som for marginalt til å ta med, eller av en annen grunn. Videre kan det hende at padonki-slangen har utviklet seg siden Hristova eller noen av de andre i definisjonsbolken foretok sine undersøkelser. Hvis vi skal ta høyde for en slik utvikling, må vi legge mer vekt på hovedprinsippene, altså feilstaving med overlegg og lek med orddannelse.

På den annen side kan det godt tenkes at en som bruker unormert rettskriving med hensikt, ikke selv ser på dette som padonki-slang. Som vi har sett ovenfor er det mange unormerte ordformer som er utbredt ikke bare på Internett, men også ellers, og som kanskje har status som en slags kvasinorm. Det er på tide med enda en gjennomgang for å rydde opp i villnisset.

6.5.1 Ny gjennomgang

Dette er bolken hvor jeg skjærer igjennom og velger å se bort ifra mye av det jeg har drøftet ovenfor. Kriteriene for å identifisere hensikt i forbindelse med padonki-aktige feilstavinger er blitt så mange og lite operasjonaliserbare, det vil si at det er vanskelig å skille dem ut i praksis, at å ta med alle i betraktningen ved utarbeidelsen av statistikken ville bli en uoverkommelig oppgave.

Løsningen jeg velger er å la være å ta et valg: Jeg teller opp alle tilfellene av feilstavede ord og presenterer dem i en tabell. Type 1a – ord som skrives helt som de uttales, type 1b – ord som hermer en unormert eller hurtig uttale og type 2a og 2b – ord som skrives omtrent som de uttales tilsvarer noenlunde Berdicevskis' hovedtyper. Jeg tar også med type 2c – forvrengte, men gjenkjennelige ord. Ord i type 3, den som forefinnes i padonki-ordlistene, bør også med her, med noen unntak. Ordene *пацан* og *аватар* er å finne i andre ordbøker, som nevnt ovenfor. Når det gjelder *пацан* er det vanskelig å skille betydningen «gutt» fra «en typisk *padonok*» i praksis. Og *аватар* ser ut til å være så i bruk så mange andre steder at det jeg ikke vil regne det som et typisk padonki-ord. Videre gir ordet *абзац* to treff i resultatsettene, begge ganger i den vanlige betydningen «avsnitt», så dette ordet ekskluderes også.

Kravene bør også skjerpes på et annet område. Padonki-ordlistene inneholder en del akronymer som er direkte transkribert fra engelsk nettspråk – ИМХО (IMHO), ОМГ (OMG), ЛОЛ (LOL), РОФЛ (ROFL). Det virker underlig at disse skal ha status som padonki-slang, siden de ikke kan sies å ha samme opphav som kjente padonki-uttrykk som «*Ф Бабруйск, животнайе*», «*Аццкиѣ сотона*» og «*Їа криведко*». Derfor vil jeg de bort ifra også disse. Det samme gjelder betegnelsen ЖЖ for LiveJournal (*Živoj Žurnal*). Den er så vanlig i bruk at den vanskelig kan regnes som utelukkende olbanskij, for eksempel oppgis ЖЖ som et nøytralt, russisk navn på blogg tjenesten i den engelske Wikipedia-artikkelen om LiveJournal (Wikipedia).

Type 4 omfatter bare to tilfeller og er ikke signifikant for statistikken, men er tatt med for ordens skyld. Når det gjelder samskriving vil jeg ikke regne dette som en egen kategori i denne omgang. Også ord med bokstavgjentakelser faller utenfor.

I Berdicevskis' undersøkelser av utbredelsen av *olbanskij* i russiske blogger ble alle ord med flere eller færre enn tre avvik som kunne tolkes som typiske for *olbanskij*, ekskludert fra lista (Berdicevskis og Zvereva 2014: 134). Jeg er i prinsippet tilbøyelig til å være enig i at man kan bruke en begrensning av denne typen. Kravet ser imidlertid ut til å være for strengt.

Resultatet ble jo at en liste på over 3 000 ord ble redusert til ti. En alternativ tilnærming er å sette krav om minst ett annet avvik i samme kommentar. Det andre avviket kan godt forekomme i samme ord. Dette vil også føre til en kraftig reduksjon i antall instanser, men ikke fullt så drastisk. Imidlertid burde ord med lang fartstid i padonki-ordlistene, det vil si ord som er godt etablert i padonki-slangen, veie noe tyngre og kanskje ikke behøve støtte fra et annet avvik i samme kommentar. For eksempel består noen kommentarer kun av ordet *дык*, som figurerer i alle padonki-ordlistene. Disse kommentarene bør kanskje regnes som instanser av padonki-slang uansett. Men da kan man argumentere for at også andre ord fra ordlistene bør kunne utløse status som padonki-slang på egen hånd selv uten andre instanser av *олбanskij* i samme kommentar. Jeg vil presentere en egen statistikk med tall beregnet ut ifra disse kriteriene også.

7 Statistikk

Først har jeg telt alle instansene av ord som er stavet annerledes enn normen og som passer inn under en eller flere av typene jeg definerte ovenfor. Som sagt har jeg holdt ord med bokstavfordoblinger utenfor. En del ord oppviser endringer som kan klassifiseres som flere forskjellige typer, for eksempel *ceйчac* --> (*уac* -->) *уа33*. Hvis man tar utgangspunkt i mellomformen *уac*, vil *уа33* inneholde endringene fordobling av konsonant, som jeg ikke definerer som en padonki-type, og utskifting av ustemt konsonant i utlyd med stemt konsonant, som vil falle under type 1a. Men hvis man tar utgangspunkt i standardformen *ceйчac*, vil *уа33* være et uttrykk for hurtig uttale av ordet, altså type 1b. Imidlertid finnes ordet *уа3* i Sokolovskij-lista, og regnes dermed som type 3. Et annet eksempel er *вeи* --> *вeчb*, hvor vi finner endringen *и* --> *чb*, som gir lik uttale, og et ekstra bløtt tegn, som ikke vil endre uttalen, siden *и* alltid er bløt. Dette ordet er også å finne i padonki-ordlistene. I disse tilfellene vil jeg regne ordet som kun én type etter følgende hierarkiske inndeling: Øverst kommer type 3, siden disse ordene er eksplisitt oppgitt som padonki-ord i referansene, dernest 1a og 2a, siden disse ligger nærmest padonki-definisjonene jeg tok for meg i begynnelsen av oppgaven, så 1b og 2b, og til sist 2c. Jeg har ikke funnet det nødvendig å skille internt mellom henholdsvis 1a/2a og 1b/2b, siden disse typene i praksis ikke kommer i konflikt inne i samme ord i resultatsettene. Slik ble resultatet:

Tabell 10: Antall ord pr. type fordelt på henholdsvis VK- og LJ-kommentarer

Type	VK	LJ	Forklaring
1a	143	105	Feilstavede ord som har uendret uttale
1b	190	105	Feilstavede ord som betegner unormert uttale
2a	15	18	Feilstavede ord med bokstavendring som i definisjonseksempler eller ordlister (nesten uendret uttale)
2b	4	5	Feilstavede ord med bokstavendring som ligner dem i 2a (nesten uendret uttale)
2c	41	14	Ord med endret uttale, men fortsatt gjenkjennelige
3	19	64	Ord som forekommer i padonki-ordlistene
4	1	1	Andre klisjéer, sitater
Sum	413	312	

Tabellen sier imidlertid lite om frekvensen når antall forekomster står alene. Vi må se på forekomstene i forhold til det totale antallet ord i datasettet. For VK-kommentarenes del inneholder den andelen jeg har inkludert, i alt 29 491 ord fordelt på 7 637 kommentarer, og i LJ-resultatsettet er det i alt 118 053 ord i 5 000 kommentarer. Som vi ser skriver LJ-kommentatorene mye mer enn VK-kommentatorene. Gjennomsnittlig antall ord i en bildekommentar på VK er ca. fem, mens for LJ-kommentarene er snittet over 23 ord.

Hvis vi inkluderer disse opplysningene i tabellen, ser den slik ut:

Tabell 11: Antall ord pr. type fordelt på henholdsvis VK- og LJ-kommentarer

Type	Antall ord		Antall padonki-ord pr. 1 000 ord		Antall padonki-ord pr. 1 000 kommentarer	
	VK	LJ	VK	LJ	VK	LJ
1a	143	105	4,9	0,9	18,7	21,0
1b	190	105	6,4	0,9	24,9	21
2a	15	18	0,5	0,2	2,0	3,6
2b	4	5	0,1	0,0	0,5	1,0
2c	41	14	1,4	0,1	5,4	2,8
3	19	64	0,6	0,5	2,5	12,8
4	1	1	0,0	0,0	0,1	0,2
Sum	413	312	14,0	2,6	53,9	64,2

Vi kan merke oss at antall padonki-ord pr. 1 000 kommentarer er ganske likt mellom de to kildene. De store forskjellene er for det første at LJ-brukerne i mye større grad enn VK-brukerne anvender ord fra padonki-ordlistene, faktisk fem ganger så ofte pr. kommentar, og at ord av type 2c oftere blir brukt pr. kommentar på VK. Det at ord fra padonki-ordlistene forekommer relativt oftere på LJ kan man tolke dithen at kommentatorene der er mer tilbøyelige til å skrive «tradisjonell» padonki-slang. Husk at i denne statistikken er alle feilstavinger med, også de som kanskje er resultat av manglende ortografiske kunnskaper. Det andre funnet kan også tyde på samme ting. Ord i type 2c ligger et stykke fra trekkene ved padonki-slang som det ser ut til å være konsensus om. Den hyppigere bruken av slike ord på VK kan være et tegn på at folk på dette sosiale mediet er friere fra normene både i standardspråket og padonki-slangen. Ytterligere undersøkelser må imidlertid til for å konkludere sikkert i dette henseendet.

Jeg har allerede utelatt ord med gjentatt bokstav og endel ord fra padonki-ordlistene fra statistikken. Men spørsmålet er om ikke flere tilfeller bør utelukkes for å komme nærmere hva som kan regnes som ekte padonki-slang. Berdicevskis ekskluderer ordformer som betegner det han kaller «allegro-speech pronunciation» og som har vært etablert siden før *olbanskijens* inntog, for eksempel *чѐ* for *чмо* (2013: 204). I resultatsettet mitt for VK utgjør

faktisk slike former – *чѣ, че, чо* alene eller i kombinasjon med nektelser eller andre morfemer – nesten en tredjedel av instansene av type 1b, 60 av 190. Mange andre eksempler kan regnes på samme måte: *ваице (вообще), прям (прямо), тож (тоже)*, og andre. Skal så hele hele denne gruppen tas ut av regnskapet? Det kan være forhastet, for gruppen inneholder også ordformer som trolig ikke kan anses som etablerte, som *сяб/сябки/насиб* osv. for *спасибо* og *ничоси* for *ничего себе*. Jeg tar derfor bare ut de ordformene som kan regnes som etablerte. For å få en indikasjon på dette, ser jeg på hvorvidt ordformen finnes i nettordboka Vikislovar'.

Tabell 12: Antall ord pr. type fordelt på henholdsvis VK- og LJ-kommentarer, ekskludert etablerte ordformer som betegner hurtig tale

Type	Antall ord		Antall padonki-ord pr. 1 000 ord		Antall padonki-ord pr. 1 000 kommentarer	
	VK	LJ	VK	LJ	VK	LJ
1a	143	105	4,9	0,9	18,7	21,0
1b	60	105	2,0	0,5	7,9	10,6
2a	15	18	0,5	0,2	2,0	3,6
2b	4	5	0,1	0,0	0,5	1,0
2c	41	14	1,4	0,1	5,4	2,8
3	19	64	0,6	0,5	2,5	12,8
4	1	1	0,0	0,0	0,1	0,2
Sum	283	312	9,6	2,2	37,1	52,0

Nå er det mulig å sammenligne tallene med Berdicevskis' funn på padonkienes nettside udaff.com i årene 2001–2011.

Tabell 13. Antall avvik pr. 1 000 ord i et representativt utvalg tekster på nettsiden udaff.com i perioden 2001–2011

År	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Antall ord	182,9	44,4	52,8	34,3	43,1	42,7	41,2	30,3	3,29	19,8	11,4

Tallene er hentet fra Berdicevskis (2013: 208)

Tallene inkluderer alle typer endringer, også dem Berdicevskis ikke regner som olbanskij, som skrivefeil. Det interessante her er at kommentarene på VK inneholder nesten like mange avvik fra skriftnormen som tekstene på padonkienes høyborg udaff.com i 2011. Dette kan man tolke på ulike måter. Det kan bety at padonki-slangen, etter hvert som padonkiene selv

gikk lei av den, ség over i internettspråket generelt, eller at nivået på skrivekunnskapene er lavere hos VK-brukerne, som dermed oftere skriver feil uten å ha det til hensikt. Dette kan ikke fastslås uten ytterligere, diakrone undersøkelser.

Så videre til innsnevringen av resultatsettene med hensyn til forekomsten av én eller flere padonki-aktige endringer i samme ord eller samme kommentar, som diskutert ovenfor. Her er en ny versjon av tabell 12 med de nye kriteriene iberegnet:

Tabell 14: Ny versjon av Tabell 12 ekskludert ord med bare ett avvik, med mindre det er et ord i padonki-ordlistene eller kommentaren inneholder minst ett ord med padonki-aktig avvik

Type	Antall ord		Antall padonki-ord pr. 1 000 ord		Antall padonki-ord pr. 1 000 kommentarer	
	VK	LJ	VK	LJ	VK	LJ
1a	61	74	2,1	0,6	8	14,8
1b	9	18	0,3	0,2	1,1	3,6
2a	11	15	0,4	0,1	1,4	3,0
2b	3	4	0,1	0,0	0,4	0,8
2c	6	14	0,2	0,1	0,8	2,8
3	6	23	0,2	0,2	0,8	4,6
4	1	0	0,0	0,0	0,1	0,0
Sum	97	148	3,3	1,3	12,7	29,6

Verdiene har gått kraftig ned i forhold til i tabell 12, antallet ord er redusert med henholdsvis henholdsvis 65,7 % og 52,6 % for VK og LJ. Allerede det relativt konservative kravet om ytterligere minst ett avvik i kommentaren fører til at antall tilfeller blir mer enn halvert. Strengere krav vil raskt redusere antall godkjente padonki-tilfeller til et nivå der det ikke lenger gir mening å måle dem opp mot 1 000 ord. Jeg vil nødig spekulere i hva dette kan fortelle oss om brukernes intensjon om å skrive padonki-slang, men vi kan i det minste konkludere med at hvis brukerne av VK og LJ faktisk har et ønske om å gjøre dette, så gjennomfører de det på en ganske nedtonet måte.

8 Konklusjon

I denne oppgaven har jeg forsøkt å identifisere en del muligheter og hindringer for nærmere studier av nettslangen *padonkaffskij jazyk*, også kalt *olbanskij*. Det ligger store muligheter i delvis automatisert innsamling av tekstmateriale. Jeg har vist at terskelen for dette ikke er høyere enn at en filologistudent med litt høyere enn gjennomsnittlig interesse for programmering kan få til dette ganske gratis. Med enkle midler kan man målrettet samle inn enorme mengder tekst som bør kunne tilfredsstillende kravene til representativitet og i utgangspunktet danne grunnlaget for statistikk for både synkron og diakron analyse. Utfordringene begynner ved selve analysen. Siden emnet for undersøkelsene er så u håndgripelig, er det svært vanskelig å ta dataprogrammer i bruk i analysen av tekstene. Dette ville trolig kreve tung programmering og avanserte algoritmer. Dataprogrammer opererer kun etter regler, og det er jo nettopp brudd på reglene som ligger i hjertet av padonki-slangen. Vel finnes det normer også her, men disse favner så vidt at det ville kreve en kolossal innsats for å få nedfelt alle av dem i prosedyrer som en datamaskin kan forstå. På den annen side vil nok en slik tilnærming være mulig i om man knytter seg til utviklingsmiljøene rundt store korpora over russiske tekster, men dette er ikke aktuelt på mastergradsnivå. Og normene gjelder tross alt bare ortografien. Når man kommer til punktet om sitater, tror jeg nok det blir meningsløst å forsøke å behandle slike instanser maskinelt.

Den mest pragmatiske løsningen blir da manuell analyse av tekstmaterialet, som også viste seg å være meget arbeidskrevende og ikke uten problemer. Jeg pekte særlig på to forhold å ha i mente: hvorvidt den aktuelle ordformen falt under definisjonene av padonki-slang, og hvorvidt man kunne sannsynliggjøre at tekstforfatteren hadde som intensjon å skrive padonki-slang. Begge disse to faktorene er vanskelige å fastslå med noen grad av sikkerhet i svært mange tilfeller. Men gitt at de samme kriteriene legges til grunn er det likevel mulig å gjennomføre en kategorisering som gjør at det er mulig å sammenligne bruken av padonki-slang over tid og på tvers av plattformer. Undersøkelsene mine har vist at det finnes temmelig sikre tilfeller av denne språkvarietetten også utenfor padonkienes samlingssteder på Internett, om enn ikke svært mange.

Uansett synes det klart at hvis man vil undersøke påvirkning fra eller levninger av padonki-slang i russisk nettspråk generelt, er det nødvendig med en dypere analyse enn å telle forekomsten av en håndfull klisjéer. Jeg har prøvd å utforske hvordan dette kan gjøres i praksis og har påvist en rekke utfordringer som må overvinnes hvis man skal komme fram til

et pålitelig resultat. Det finnes kanskje noen et sted med nok tanke- og datakraft, pågangsmot og vilje til å løse dem.

9 Litteraturliste

9.1 Bøker, artikler og dokumenter i trykt eller elektronisk form

Akunin, Boris 2012, *Vneklassnoe čtenie*, bind 1, OLMA Media Grupp, Moskva.

Androutsopoulos, Jannis 2011, «Language change and digital media: A review of conceptions and evidence», i Coupland, Nikolas og Tore Kristiansen (red.), *Standard Languages and Language Standards in a Changing Europe*, Novus, Oslo, s. 145–159.

Beljanin, V.P., I.A. Butenko 1994, *Živaja reč'. Slovar' razgovornykh vyraženij*, PAIMS, Moskva.

Berdicevskis, Aleksandrs 2013, *Language change online. Linguistic innovations in Russian induced by computer-mediated communication*, doktorgradsavhandling, Universitetet i Bergen, tilgjengelig fra
<https://bora.uib.no/bitstream/handle/1956/6847/Dr.Thesis_A_Berdicevskis.pdf>

Berdicevskis, Aleksandrs 2014, «The written turn: How CMC acuates linguistic change in Russian», i Gorham, Michael S., Ingunn Lunde og Martin Paulsen (red.), *Digital Russia – The language, culture and politics of new media communication*, Routledge, New York, s.107–122.

Berdicevskis, Aleksandrs, Ol'ga Zvereva 2014, «Slangs go online, or the rise and fall of the Albanian language», i Gorham, Michael S., Ingunn Lunde og Martin Paulsen (red.), *Digital Russia – The language, culture and politics of new media communication*, Routledge, New York, s. 123–140.

Berkov, Valerij 1994, *Russisk-norsk ordbok*, 2. utgave, Universitetsforlaget, Oslo.

Bodue'n de Kurtene', I.A. (red.) (1903–1909), *Tolkovyj slovar' živogo velikoruskago jazyka Vladimira Dalja*, 3. utgave, Bind 1–4, Tovariščestvo M.O. Vol'f, St. Petersburg/Moskva.

Fadeev, Sergej Vladislavovič 1997, *Slovar' sokraščenij sovremennogo russkogo jazyka*, Politehnika, St. Petersburg.

Fasmer, Maks 1986, *E'timologičeskij slovar' russkogo jazyka*, bind 1, Progress, Moskva.

Ganžina, I.M. 2001, *Slovar' sovremennykh russkich familij*, AST Astrel', Moskva.

- Gorham, Michael S., Ingunn Lunde og Martin Paulsen (red.) 2014, *Digital Russia – The language, culture and politics of new media communication*, Routledge, New York.
- Gusejnov, Gasan 2005, «Berloga vebloga. Vvedenie v e'rričeskuju semantiku», [online], *Speakrus.ru*, tilgjengelig fra: <http://www.speakrus.ru/gg/microprosa_erratica-1.htm>, [28.10.2014].
- Hristova, Daniela S. 2011, «Velikij i mogučij olbanskij jazyk: The Russian Internet and the Russian Language», i *Russian Language Journal*, vol. 61, American Council of Teachers of Russian, Washington, s. 143–162.
- Kalenčuk, M.L., R.F. Kasatkina 2001, *Slovar' trudnostej russkogo proiznošenija*, 2. utg., Russkij jazyk, Moskva.
- Klimova, M.V. 2014, *Orfografičeskij slovar' sovremennogo russkogo jazyka*, Adelant, Moskva.
- Konradova, Natalya, Henrike Schmidt 2014, «From the utopia of autonomy to a political battlefield», i Gorham, Michael S., Ingunn Lunde og Martin Paulsen (red.), *Digital Russia – The language, culture and politics of new media communication*, Routledge, New York.
- Kozlovskaja, Galina Jur'evna 2014, «Metodika korrekcii narušenija sonornych zvukov», [online], Moskovskij social'no-gumanitarnyj institut, Moskva, tilgjengelig fra: <<http://dropdoc.ru/doc/834395/tema-7--metodika-korrekcii-narusheniya-sonornyh-zvukov>>, [25.03.2016].
- Krongauz, Maksim 2013, *Samoučitel' olbanskogo*, AST: CORPUS, Moskva.
- Kytö, Merja, Anke Lüdeling 2008–2009, *Corpus linguistics: an international handbook*, Walter de Gruyter, Berlin.
- Lichtman, R.I. 2001, «K voprosu o proiznositel'nyh stiljach russkogo literaturnogo jazyka», i Kuz'mina, S.M. (red.), *Žizn' jazyka. Sbornik statej k 80-letiju Michaila Viktoroviča Panova*, Jazyki slavjanskoj kultury, Moskva, s. 197–210.
- Ljutikova, V.D. 2012, *Russkij jazyk: normy proiznošenija i udarenija*, 4. utgave, FLINTA/Nauka, Moskva.
- Malyševa, E.G., O.S. Rogaleva 2012, *Sovremennyj russkij jazyk. Fonetika. Orfoe'pija.*, Izdatel'stvo omskogo gosudarsvennogo universiteta, Omsk.
- Nacional'nyj korpus russkogo jazyka 2014, «Sostav i struktura», [online], tilgjengelig fra <<http://ruscorpora.ru/corpora-structure.html>>, [02.12.2014].
- Nazarova, Tat'jana Petrovna 2009, *Sovremennyj russkij e-jazyk*, Gidastarcom, Birobidzjan, tilgjengelig fra <http://window.edu.ru/resource/849/70849/files/современный%20русский%20е-язык.пособие.pdf> [08.01.2015].
- Nikonov, V.A. 1993, *Slovar' russkich familij*, Škola-press, Moskva.

- Ožegov, S.I., N.Ju. Švedova 1992, *Tolkovyj slovar' russkogo jazyka*, Az", Moskva.
- Podlesnaja, Ol'ga 2006, «O čem kričit Internet», *Moskovskie novosti* 10.11.2006, Moskva, tilgjengelig fra: <http://www.pressmon.com/cgi-bin/press_view.cgi?id=2019750> [29.08.2014].
- Protasov, Pavel, (23.05. 2005), «P@utina, vypusk 25», [online], *Russkij Žurnal*, tilgjengelig fra: <<http://www.russ.ru/Mirovaya-povestka/P-utina-vypusk-25>>, [05.02.2015].
- Sidorova, Marina Jur'evna 2006, *Internet-lingvistika: Russkij jazyk. Mežličnostnoe obščenie*, 1989.ru, Moskva, tilgjengelig fra <<http://www.philol.msu.ru/~sidorova/files/blogs.pdf>>, [18.09.2014].
- Sokolovskij, Dmitrij 2008, *Biblija padonkov ili Učebneg Albanskogo ezyka*, Folio SP, Moskva.
- Sulejmenov, Olžas 1987, *Preodolenie, Žazušy*, Alma-Ata.
- Sviridova, M.I. 2014, *Orfoe'pičeskij slovar' sovremennogo russkogo jazyka*, Adelant, Moskva.
- TNS Group 2016, *Web Index Report 2016 03 (Rus)*, [online], oppdatert 29.04.2016, nedlastbar fra <[http://www.tns-global.ru/services/media/media-audience/internet/information/?arrFilter_pf\[YEAR\]=2016&set_filter=%D0%9F%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D1%82%D1%8C&set_filter=Y](http://www.tns-global.ru/services/media/media-audience/internet/information/?arrFilter_pf[YEAR]=2016&set_filter=%D0%9F%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D1%82%D1%8C&set_filter=Y)>, lastet ned 06.05.2016.
- Turkova, Ksenija 2014, ««Нагинаться», «жгет» и другие глаголы, которые лучше забыть», [online], *Московские новости* 29.01.2014, Moskva, tilgjengelig fra <<http://www.mn.ru/society/edu/89139>> [25.03.2016].
- Ušakov, D.N. 2013, *Tolkovyj slovar' sovremennogo russkogo jazyka*, Adelant, Moskva.
- Voronin, Anatolij, Vasilij Černyj 2004, «Zagljadyvaja v set'», *Itogi* nr. 38/432 20.09.2004, Moskva, tilgjengelig fra <<http://www.itogi.ru/archive/2004/38/76684.html>>, [02.02.2015].
- Zemskaja, E.A., M.V. Kitajgorodskaja, E.N. Širjaev 1981, *Russkaja razgovornaja reč. Obščie voprosy. Slovoobrazovanie. Sintaksis*, Nauka, Moskva.
- Zemskaja, E.A., M.V. Kitajgorodskaja 1984, «Nabljudenija nad prostorečnoj morfologiej», i Zemskaja, E.A., M.V. Kitajgorodskaja (red.) *Gorodskoe prostorečie. Problemy izučenija*, Nauka, Moskva, s. 66–102.
- Zemskaja, Elena Andreevna 2011, *Russkij jazyk kak inostrannyj. Russkaja rasgovornaja reč. Lingvističeskij analiz i problemy obučenija*, 4. utgave, Flinta/Nauka, Moskva.

9.2 Internettkilder

Akademik, <<http://dic.academic.ru>>.

- i. Søk etter «avatar» (аватар), <<http://dic.academic.ru/searchall.php?SWord=аватар&from=xx&to=ru&did=ushakov&stype>>, aksessert 09.04.2016
- ii. «Tolkovij slovar' Ušakova 1935–1940. Košernyj», <<http://dic.academic.ru/dic.nsf/ushakov/842642>>, aksessert 09.04.2016
- iii. Søk etter «nifiga» (нифига), <<http://dic.academic.ru/searchall.php?SWord=нифига>>, aksessert 03.04.2016

Alexa, <<http://alexa.com>>.

- i. «vk.com», <<http://www.alexa.com/siteinfo/vk.com>>, aksessert 23.02.2016
- ii. «livejournal.com», <<http://www.alexa.com/siteinfo/livejournal.com>>, aksessert 06.05.2016.

Carl von Ossietzky Universität Oldenburg, «Transliterationstabelle», <http://www.uni-oldenburg.de/fileadmin/user_upload/slavistik/download/Transliterationstabelle.pdf>, aksessert 17.02.2016.

CyberMova, «Ukrainian-English Dictionary Pro», <<http://cybermova.com/cgi-bin/oluaenpro.pl>>, søk på «šikarnij» («шикарний»), aksessert 21.02.2016.

Elistratov, V.S. (2002), *Slovar' russkogo argo*, [online], <http://russian_argo.academic.ru/>,
i. – be'jba: <http://russian_argo.academic.ru/1225/бэйба>, aksessert 22.02.2016
ii. – vašče: <http://russian_argo.academic.ru/1412/ваше>, aksessert 02.04.2016

LiveJournal, <<http://www.livejournal.com/about/>>, aksessert 06.05.2016.

med-preved.narod.ru, <<http://med-preved.narod.ru>>

- i. «Slovar' žargona padonkov», <<http://med-preved.narod.ru/dictionary.htm>>, opprettet 13.06.2006, aksessert 02.04.2016
- ii. «Statistika :: MeD-PreveD!», <<http://med-preved.narod.ru/stat.htm>>, opprettet 13.06.2006, aksessert 02.04.2016

quertyForum, «Kak pisat' "nifiga/ni figa"»,

<<http://forum.qwerty.ru/index.php?showtopic=175092>>, opprettet 16.07.2007, sist oppdatert 15.10.2007, aksessert 03.04.2016, PAO Central'nyj telegraf, Moskva.

Oper.ru, «Kak načinajutsja mežnacional'nye konflikty»,

<<http://oper.ru/news/read.php?t=1051612466>>, Goblin EnterTorMent, opprettet 04.08.2013, aksessert 25.03.2016

Pizdec!, <www.russki-mat.net/page.php?l=&a=тырнет>, aksessert 21.03.2016

sokr.ru, <<http://www.sokr.ru>>, Studija Artemija Lebedeva, Moskva.

- i. «oč», <<http://www.sokr.ru/card/35571s0e336abd/>>, oppdatert 11.10.2002, aksessert 02.04.2016
- ii. «pzdc», <<http://www.sokr.ru/card/275163s2899d235/>>, oppdatert 10.05.2014, aksessert 02.04.2016
- iii: «sps», <<http://www.sokr.ru/card/234770s10beda2b/>>, oppdatert 09.04.2013, aksessert 02.04.2016

Sibinfotsentr, <https://sibinfo.ru/about/teachers/6901.html>, aksessert 20.04.2016.

teenslang.su, <<http://teenslang.su>>.

- i. «sjab», <<http://teenslang.su/id/14830>>, opprettet ikke senere enn 01.12.2013, aksessert 17.04.2016

Trišin, Vitalij Nikolaevič, *Bol'soj russkij slovar'-spravočnik sinonimov (blizkich po smyslu slov)*, <<http://trishin.net>>, sist oppdatert 01.03.2016.

- i. «ščas», aksessert 02.04.2016
- ii. «vašče», ikke funnet ved søk 02.04.2016
- iii. «nu, vašče», aksessert 02.04.2016

Vikipedija, <<https://ru.wikipedia.org>>, Wikimedia Foundation.

- i. «Moskovskaja psikhiatričeskaja bol'nica», <https://ru.wikipedia.org/wiki/Московская_психиатрическая_больница_№_1>, sist oppdatert 16.11.2014, aksessert 05.02.2015
- ii. «Žargon padonkov», <https://ru.wikipedia.org/w/index.php?title=Жаргон_падонков&oldid=1314690>, sist oppdatert 12.06.2006, aksessert 05.04.2016
- iii. «Žargon padonkov», <<https://ru.wikipedia.org/w/index.php?>

- [title=Жаргон_падонков&oldid=6824416](#)>, sist oppdatert 31.12.2007, aksessert 06.04.2016
- iv. «Živoj Žurnal», <https://ru.wikipedia.org/wiki/Живой_Журнал>, sist oppdatert 28.03.2016, aksessert 06.05.2016
- v. «Lejaut», <<https://ru.wikipedia.org/wiki/Лейаут>>, sist oppdatert 09.06.2015, aksessert 22.02.2016
- vi. «Begloe proiznošenije», <https://ru.wikipedia.org/wiki/Беглое_произношение>, sist oppdatert 25.10.2015, aksessert 20.04.2016

Vikislovar', <<https://ru.wiktionary.org>>, Wikimedia Foundation.

- i. «Priloženie: Slovar' padonkaf», <https://ru.wiktionary.org/wiki/Приложение:Словарь_падонкаф>, sist oppdatert 07.03.2016, aksessert 27.03.2016
- ii. «Internet», <<https://ru.wiktionary.org/wiki/Интернет>>, sist oppdatert 08.03.2016, aksessert 21.03.2016
- iii. «gomno», <<https://ru.wiktionary.org/wiki/ГОМНО>>, sist oppdatert 26.02.2016, aksessert 25.03.2016
- iv. «ščas», <<https://ru.wiktionary.org/wiki/щас>>, sist oppdatert 05.03.2016, aksessert 02.04.2016
- v. «čë», <<https://ru.wiktionary.org/wiki/чë>>, sist oppdatert 24.03.2016, aksessert 02.04.2016
- vi. «prjam», <<https://ru.wiktionary.org/wiki/прям>>, sist oppdatert 02.03.2016, aksessert 02.04.2016
- vii. «tož», <<https://ru.wiktionary.org/wiki/тож>>, sist oppdatert 15.02.2016, aksessert 02.04.2016
- viii. «lučše», <<https://ru.wiktionary.org/wiki/лучше>>, sist oppdatert 13.02.2016, aksessert 24.03.2016

Vkontakte, <<http://vk.com>>.¹⁸

- i: <http://vk.com/id*>, aksessert 21.02.2016
- ii: <http://vk.com/*>, aksessert 21.02.2016
- iii: <http://vk.com/*?z=photo*_%2Fphotos*>, aksessert 21.02.2016

¹⁸ VK-identitetene er anonymisert. Kontakt masterstudenten ved behov for fullstendig lenke.

Wikipedia, «LiveJournal», <<https://en.wikipedia.org/wiki/LiveJournal>>, oppdatert 05.04.2016, aksessert 08.05.2016.

YouTube, «Rafik ne vinovat», <<https://www.youtube.com/watch?v=IWOq6EqHOG>>, publisert 26.01.2013, aksessert 25.03.2016.

znaniya.com, <<http://znaniya.com/task/5557541>>, opprettet 20.03.2014, aksessert 01.05.2016.
Brainly.

9.3 Referanser til grunnlagsmaterialet

Lenke til grunnlagsmaterialet:

Regneark med alle kommentarene fra VK og LJ som jeg har brukt i arbeidet kan lastes ned herfra: <<https://drive.google.com/folderview?id=0B3ngp1k8r434d2xmUIMzb3JGTE0&usp=sharing>>

LiveJournal – LJ

LJ 1280 <<http://rovego.livejournal.com/5070522.html>>, siden opprettet 09.05.2015, kommentar lagt inn av brukeren «readercom» 09.05.2015, aksessert 02.06.2015.

LJ 1568 <<http://dekabrskii.livejournal.com/863921.html>>, siden opprettet 10.05.2015, kommentar lagt inn av brukeren «benediktina» 12.05.2015, aksessert 04.06.2015.

LJ 2375 <<http://safiuullina.livejournal.com/419013.html>>, siden opprettet 19.05.2015, kommentar lagt inn av brukeren «sandie_rose» 19.05.2015, aksessert 06.06.2015.

LJ 2442 <<http://yurvass.livejournal.com/6478.html>>, siden opprettet 27.05.2015, kommentar lagt inn av brukeren «livejournal» 27.05.2015, aksessert 09.06.2015.

LJ 2456 <<http://videoelektronic.livejournal.com/1629376.html>>, siden opprettet 09.05.2015, kommentar lagt inn av brukeren «termo_drova» 09.05.2015, aksessert 02.06.2015.

- LJ 3081 <<http://zergulio.livejournal.com/2786164.html>>, siden opprettet 09.05.2015, kommentar lagt inn av brukeren «drugoi_lebedev» 15.05.2015, aksessert 02.06.2015.
- LJ 3134 <<http://danuvius.livejournal.com/462596.html>>, siden opprettet 10.05.2015, kommentar lagt inn av brukeren «livejournal» 10.05.2015, aksessert 04.06.2015.
- LJ 3857 <<http://tutuskania.livejournal.com/1808442.html>>, siden opprettet 12.05.2015, kommentar lagt inn av brukeren «macdude» 12.05.2015, aksessert 04.06.2015.
- LJ 4443 <<http://ara-bublik.livejournal.com/752858.html>>, siden opprettet 27.05.2015, kommentar lagt inn av brukeren «ara_bublik» 27.05.2015, aksessert 09.06.2015.
- LJ 4647 <<http://zergulio.livejournal.com/2786164.html>>, siden opprettet 09.05.2015, kommentar lagt inn av brukeren «sprachfuehrer» 17.05.2015, aksessert 02.06.2015.

Vkontakte – VK¹⁹

- VK 90 kommentar lagt inn 05.03.13, lastet ned 28.04.2015
- VK 439 kommentar lagt inn 29.10.13, lastet ned 28.04.2015
- VK 788 kommentar lagt inn 13.05.14, lastet ned 28.04.2015
- VK 1367 kommentar lagt inn 12.11.14, lastet ned 28.04.2015
- VK 2044 kommentar lagt inn 23.02.15, lastet ned 28.04.2015
- VK 2314 kommentar lagt inn 21.03.15, lastet ned 28.04.2015
- VK 2836 kommentar lagt inn 21.04.15, lastet ned 28.04.2015
- VK 4224 kommentar lagt inn 27.05.13, lastet ned 02.06.2015
- VK 4435 kommentar lagt inn 08.11.13, lastet ned 02.06.2015
- VK 4857 kommentar lagt inn 18.06.14, lastet ned 02.06.2015

¹⁹ VK-identitetene er anonymisert. Kontakt masterstudenten ved behov for fullstendig lenke.

VK 4962 kommentar lagt inn 04.08.14, lastet ned 02.06.2015

VK 5186 kommentar lagt inn 05.10.14, lastet ned 02.06.2015

VK 5419 kommentar lagt inn 10.12.14, lastet ned 02.06.2015

VK 5751 kommentar lagt inn 17.02.15, lastet ned 02.06.2015

VK 6160 kommentar lagt inn 10.04.15, lastet ned 02.06.2015

VK 6613 kommentar lagt inn 12.05.15, lastet ned 02.06.2015

VK 7116 kommentar lagt inn 01.06.15, lastet ned 02.06.2015